Załącznik do Uchwały
Nr LIX/589/2014
Rady Gminy Mielno
z dnia 2 października 2014 r.

GMINA MIELNO

Strategia Rozwoju Gminy Mielno na lata 2014-2022

Mielno, wrzesień 2014

Opracowanie:

Strategia Rozwoju Gminy Mielno na lata 2014-2022 została opracowana przez zespół pracowników Urzędu Gminy w Mielnie powołany przez Wójta Gminy Mielno zarządzeniem wewnętrznym Nr 45/137/2013 z dnia 20 września 2013 r., w składzie:

Marcin Sobierajski –Koordynator Zespołu;

Joanna Kasprzyk;

Piotr Mazurek;

Robert Pyć;

Łukasz Molski;

Katarzyna Snoch;

Waldemar Kaczor;

Bartosz Kopera.

Nadzór: Zastępca Wójta Gminy Mielno – Czesław Zdrojewski.

Konsultacje: dr Patrycjusz Zarębski.

SPIS TREŚCI

WSTĘP ... 4
1. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY ... 5
1.1. WARUNKI NATURALNE ... 5
1.2. ELEMENTY KRAJOBRAZU HISTORYCZNO-KULTUROWEGO ... 8
1.3. POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY ... 13
1.4. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA ... 17
1.5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA ... 25
1.6. PODMIOTY GOSPODARCZE ... 27
1.7. TURYSTKA ... 32
1.8. ROLNICTWO ... 46
1.9. DOCHODY I WYDATKI GMINY MIELNO ... 49
1.10. WSPÓŁPRACA GMINY Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI ... 51
2. ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMINY MIELNO NA TLE GMIN W POLSCE ... 52
3. KONSULTACJE SPOŁECZNE NA POTRZEBY TWORZENIA STRATEGII ROZWOJU GMINY ... 54
3.1. UCZESTNICY BADANIA ... 54
3.2. JAKOŚĆ ŻYCIA W GMINIE ... 57
3.3. ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA GMINY W OPINII MIESZKAŃCÓW ... 59
3.4. MOCNE STRONY GMINY MIELNO JAKO PRZEWAGI WZGLĘDEM GMIN NADMORSKICH ... 60
3.5. GŁÓWNE PROBLEMY ZAGRAŻAJĄCE ROZWOJOWI GMINY WG MIESZKAŃCÓW ... 61
3.6. WIZJA MIESZKAŃCÓW CO DO DALSZEGO KIERUNKU ROZWOJU GMINY ... 62
4. WIZJA ROZWOJU GMINY MIELNO ... 65
5. ANALIZA SWOT - WNIOSKI ... 67
6. CELE STRATEGICZNE GMINY MIELNO ... 71
7. SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI ... 89
8. MONITORING I EWALUACJA ... 91
SPIS RYSUNKÓW ... 94
TABELE ... 96

WSTĘP

Strategia gminy Mielno do roku 2013 zdezaktualizowała się, stąd pojawiła się potrzeba określenia nowych priorytetów rozwojowych. Szczególnie jest to ważne ze względu na kończącą się perspektywę finansową Unii Europejskiej na lata 2007-2013. Polska będąc członkiem Unii Europejskiej bierze czynny udział w realizacji różnych programów wynikających z przyjętej przez państwa zrzeszone polityki względem ważnych obszarów gospodarczych, społecznych i środowiskowych. Gmina Mielno jest gminą wiejską jednak jej potencjał rozwojowy jest na tyle silny, że sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości głównie podporządkowanej rozwojowi usług turystycznych i ogólnie pojętej działalności związanej z obsługą ruchu turystycznego i rozwoju infrastruktury turystycznej. Rozwój usług turystycznych determinuje dochody własne gminy, które są jednymi z najwyższych w województwie. W latach 2010-2012 gmina Mielno uzyskała dochody własne na jednego mieszkańca w sumie za trzy lata na poziomie 13445 zł co jest 6 wynikiem wśród wszystkich 114 gmin wiejskich, wiejsko-miejskich i miejskich razem w województwie zachodniopomorskim. Wysoka pozycja gospodarcza i rozwój przedsiębiorczości oraz masowej infrastruktury turystycznej jest wyzwaniem dla liderów samorządowych i musi podlegać planowaniu strategicznemu, a także przemyślanej koordynacji działań w ramach planowania rozwoju lokalnego, jak również planowania przestrzennego w gminie.

Opracowanie strategii sprzyja ocenie rzeczywistych możliwości rozwoju, jak i określeniu problemów i sposobów ich rozwiązania w skali lokalnej. Strategia rozwoju pełni również funkcję spójności, łagodząc konflikty i harmonizując działania różnych grup społeczności. Planowane strategiczne obejmuje proces długofalowy, przy czym napisane już strategie wymagają aktualizacji i nowego spojrzenia na potencjał i szanse oraz wskazanie nowych kierunków rozwoju w zmieniającym się otoczeniu. Strategia jest to kierunek i zakres działania, który zamierzamy przyjąć w długim okresie, aby osiągnąć cele i podnosić jakość życia mieszkańców Gminy. Strategia ma na celu przystosowanie Gminy i jej działań do zmian zachodzących w otoczeniu, aby zapewnić długofalowy i trwały rozwój. Strategia rozwoju Gminy poprzez jej uspołecznienie jest głosem mieszkańców, co do dalszego jej rozwoju i jest wspólną decyzją wszystkich jej mieszkańców. Tylko wspólne działania i akceptacja przyjętych celów gwarantują stabilny i długotrwały rozwój.

1. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY

1.1. WARUNKI NATURALNE

Gmina Mielno położona jest w województwie zachodniopomorskim, w środkowej części wybrzeża Morza Bałtyckiego, które stanowi jej północną granicę o długości 25 km. Na mapie przypomina wydłużony prostokąt o głębokości 2 – 3 km, leżący około 6 km na północ od Koszalina. W skład gminy wchodzi 8 sołectw (Gąski, Sarbinowo, Chłopy, Niegoszcz, Mielenko, Mielno, Unieście, Łazy). Siedzibą Urzędu Gminy jest miejscowość Mielno położona na piaszczystej mierzei oddzielającej jezioro Jamno od Morza Bałtyckiego. W obrębie gminy znajduje się 12 miejscowości, z czego Mielno, Łazy, Unieście, Chłopy i Sarbinowo to miejscowości typowo turystyczne, do których w ostatnim czasie dołączyły Gąski i Mielenko. Jedynie Sarbinowo –Kolonia i Niegoszcz to miejscowości typowo rolnicze, ale w perspektywie czasu mają możliwość przekształcenia się w miejscowości turystyczne z przewagą agroturystyki. Pozostałe miejscowości, jak Paprotno, Pękalin, Radzichowo i Komorniki, to niewielkie przysiółki, położone pomiędzy wymienionymi wcześniej miejscowościami.

Podstawową funkcją gospodarczą gminy Mielno są usługi turystyczne, których jakość jest silnie uzależniona od warunków naturalnych. Na obszarze gminy pod względem geomorfologicznym można wyróżnić następujące jednostki: brzeg morski (klif, mierzeja), przymorskie niziny aluwialne oraz wysoczyznę morenową. Rzeźba terenu jest zróżnicowana - teren wznosi się od wysokości 0,0 m n.p.m. na plaży nadmorskiej do 10,0 m n.p.m. w wierzchołkach wydm nadmorskich; od 0,1 m n.p.m. w obniżeniach przy jeziorze Jamno do wysokości 16 m n.p.m. we wzniesieniach moreny dennej w południowej części gminy. Cały teren gminy jest łagodnie pochylony ku północy.

Ważnym walorem wypoczynkowym Gminy Mielno są piękne plaże, których szerokość dochodzi miejscami nawet do 100 m. Pokryte są drobnoziarnistym, czystym piaskiem kwarcowym (unikatowy w skali Europy). Równie piaszczyste, miejscami tylko kamieniste, jest dno morza, przychylne dla miłośników kąpieli morskich z uwagi na łagodny spadek i niewielką głębokość – w odległości 400 m od brzegu w najgłębszych miejscach sięga 3 m .

Gmina Mielno położona jest w nadmorskiej krainie klimatycznej dla której charakterystycznymi cechami są: wykształcona cyrkulacja bryzowa, złagodzony układ temperatur, zwiększona wilgotność powietrza oraz okresowo silne nawietrzanie.

Obszar gminy jest strefą ścierania się wpływu klimatycznego morskiego i kontynentalnego. Wpływ morza uwidoczniony jest w dość łagodnych zimach i umiarkowanie chłodnych latach. Najzimniejszym miesiącem jest luty o średniej temperaturze –1,5°C, najcieplejszym miesiącem jest czerwiec o średniej temperaturze 19°C. Największa liczba dni pogodnych występuje w maju i w czerwcu oraz we wrześniu. Sezon kąpielowy trwa około 62 dni (lipiec, sierpień). Optymalne warunki kąpielowe występują w lipcu (27 dni) przy temperaturze wody ponad 20˚C.

Specyficznymi cechami charakteryzuje się klimat wąskiej strefy brzegu morskiego, gdzie występuje tzw. bryza morska. Jej zasięg nie przekracza 10 km w głąb lądu. W czasie wiatrów od morza, sztormów i w czasie słonecznej pogody występuje zjawisko przenikania w głąb lądu aerozolu morskiego[1].

Badania zasięgu występowania aerozolu w pasie nadmorskim wskazują, że jego zasięg odczuwalny jest w odległości kilkuset metrów od linii brzegowej. Optymalne warunki do inhalacji aerozolem morskim występują podczas wiania wiatru od morza o prędkości 4-8 m/s w okresie wiosny i początku lata.

Wśród zasobów florystycznych gminy na szczególną uwagę zasługuje grupa gatunków atlantyckich, których występowanie związane jest z wpływami klimatu morskiego. Ponadto dużym bogactwem florystycznym charakteryzuje się jezioro Jamno, gdzie na szczególną uwagę zasługują gatunki solnisk i halofilnych zbiorowisk łąkowo-szuwarowych. Zachodnia część Gminy jest znacznie uboższa florystycznie na skutek wylesienia i użytkowania rolniczego. Niewielkie enklawy zachowały się na ogół w zagłębieniach i dolinkach rzecznych, skupiając gatunki związane z torfowiskami niskimi, olesami i łęgami. Stosunkowo uboga obecnie jest flora lasów, zwłaszcza nadmorskich, co wskazuje na ubożenie tych ekosystemów z powodu coraz większej presji turystycznej. Na szczególną uwagę i ochronę zasługują gatunki prawnie chronione, rzadkie i zagrożone, znajdujące się na Czerwonych Listach o zasięgu krajowym i regionalnym. Na terenie gminy Mielno stwierdzono (inwentaryzacja

[1] Aerozol morski posiada wysokie właściwości zdrowotne. Zaleca się spacery brzegiem morza, szczególnie przy wietrznej pogodzie. Ze względu na lepsze właściwości działania aerozolu, spacery przy wietrznej pogodzie pogłębiają oddech oraz zwiększają pojemność oddechowa płuc. Uruchamiane są mechanizmy termoregulacji, co podnosi odporność i sprzyja hartowaniu organizmu. Aerozol a także jod działają oczyszczająco, bardzo dobrze nawilżają drogi oddechowe i ułatwiają ich oczyszczanie. Zalecane jest to szczególnie dla osób ze schorzeniami dróg oddechowych oraz dla alergików czego potwierdzeniem może być najmniejsza liczba alergików wśród ludzi mieszkających nad morzem. Spacery brzegiem morza i inhalacje aerozolowe zalecane są również osobom z chorobami układu krążenia, zwłaszcza nadciśnieniem tętniczym, ze schorzeniami endokrynologicznymi, nerwicami, chorobami układu pokarmowego.

przyrodnicza 2012 r.) 24 gatunki prawnie chronione, w tym 10 gatunków roślin objętych ochroną ścisłą i 14 gatunków podlegających ochronie częściowej[2].

Wiele spośród gatunków fauny gminy Mielno jest prawnie chronionych. Występują tu zwierzęta umieszczone w Konwencji Berneńskiej jako ściśle chronione, dla których tworzy się obszary chronione. Są tutaj także gatunki wymienione w tzw. Dyrektywie Siedliskowej, których ochrona wymaga wyznaczenia specjalnych obszarów chronionych.

W waloryzacji przyrodniczej gminy Mielno (2012) wyłoniono 4 obszary cenne przyrodniczo, którymi są dobrze zachowane lub zdolne do samodzielnej regeneracji ekosystemy, takie jak lasy łęgowe, szuwary i zarośla wierzbowe oraz podmokłe łąki na torfowiskach[3].

W trakcie inwentaryzacji (2002/2003 i 2012) stwierdzono występowanie 49 gatunków owadów. Kręgowce to 228 gatunków, w tym 35 gatunków ryb, 7 gatunków płazów, 5 gatunków gadów, 160 gatunków ptaków oraz 21 gatunków ssaków.

Fauna gminy Mielno charakteryzuje się wysokim bogactwem, co zawdzięcza sąsiedztwu brzegu morskiego i dużego jeziora przymorskiego Jamna. Tereny wydm i lasów odznaczają się dużym bogactwem fauny bezkręgowej. Najcenniejszym obszarem są tereny pomiędzy dwoma jeziorami Jamno i Bukowo tj.: rezerwat „Łazowskie Bagna". Ten unikatowy obszar jest zasiedlony przez wiele rzadkich gatunków ptaków, odznacza się wyjątkowym bogactwem drobnych ssaków drapieżnych.

Gmina Mielno posiada wysoki potencjał przyrodniczy, oceniany zarówno w skali kraju, jak również Europy, na który składa się wybrzeże Morza Bałtyckiego oraz fauna i flora, która rozwinęła się w ramach tego obszaru. Jest to niepodważalnie silna strona Gminy, jako podstawa dla rozwoju całorocznego produktu turystycznego.

[2] Waloryzacja przyrodnicza gminy Mielno, 2012.
[3] Waloryzacja przyrodnicza gminy Mielno, 2012.

1.2. ELEMENTY KRAJOBRAZU HISTORYCZNO-KULTUROWEGO

Elementy o charakterze antropogenicznym są ważne ze względu na kształtowanie się poczucia przynależności lokalnej ludności do zamieszkiwanych ziem. Budują one ducha społeczności i są trwałym świadectwem rozwoju społecznego i trwania wzorców kulturowych. Jest to także ważny obszar zainteresowań poznawczych turystyki, której zadaniem jest m.in. odkrywanie i poznawanie takich walorów. W tej części opracowania opis elementów krajobrazu historyczno-kulturowego, opracowano na podstawie dokumentu planistycznego Gminy Mielno pt. „Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielno”[4].

Pierwsze, historyczne wzmianki o osadnictwie na obszarze obecnej Gminy Mielno pochodzą z 1 poł. XIII w. (np. 1226 r. Mielenko, 1266 r. Mielno, Chłopy, Sarbinowo) i były to nadania kościelne i rycerskie. Od średniowiecza tereny obecnej Gminy Mielno należały do Księstwa Pomorskiego. W 1248 r. ziemia kołobrzeska (w tym tereny gminy) weszła w posiadanie biskupów kamieńskich. W 1266 r. Koszalin został lokowany na prawie lubeckim, w ramach działalności kolonizacyjnej biskupa kamieńskiego Hermanna von Gleichena, który założył także szereg wsi w rejonie Kołobrzegu i Koszalina (m.in. w 1353 r. Koszalin nabył Unieście, z którego uczynił port miejski). Biskupi byli bezpośrednimi zwierzchnikami Koszalina i okolic do czasów reformacji.

Po wojnie trzydziestoletniej (1618-1648) ta część Pomorza znalazła się w granicach Brandenburgii. W 1690 okręg ten stał się powiatem (kreisem), posiadłościami pobiskupimi zarządzał amt Casimirsburg (Kazimierz Pomorski). W 1816 r. prowincję pomorską podzielono na 3 rejencje – strzałowską, szczecińską i koszalińską. Koszalin zarządzał 10 powiatami – w tym koszalińskim i kołobrzeskim.

Większość wsi o rodowodzie średniowiecznym (Mielno, Mielenko, Chłopy, Gąski, Komorniki, Paprotno) znajdowała się w rękach rodzin szlacheckich, wśród których największe znaczenie miała gałąź jednej z najbogatszych rodzin na Pomorzu – v. Damitz (do XIX w.). Poza tym rodzina v. Schulenburg (Borzeń, Gąski, Morzyce), von Arnim, von Maass, von Schmeling (po Damitzach - Chłopy, Mielno i Mielenko), von Cocceji – Łazy.

Podstawą gospodarki regionu było rybołówstwo i uprawa ziemi, hodowla głównie na własne potrzeby. Po regulacji gruntów w 1 poł. XIX w. w rejonie istniało nadal kilka dużych

[4] Uchwała Nr XLIV/459/10 Rady Gminy Mielno z dnia 27 kwietnia 2010 r.

majątków ziemskich (połączone Mielno, Mielenko w rękach v. Schmelingów, Gąski z Paprotnem, Łazy). W 2 poł. XIX w., w miejsce coraz mniej opłacalnego rybołówstwa zaczęła wkraczać obsługa coraz liczniejszych turystów i kuracjuszy. Ułatwieniem było uruchomienie w 1859 r. linii kolejowej do Stargardu, a następnie do Słupska i wreszcie w 1905 r. otwarcie kolei Koszalin-Mielno. Od 1830 r. funkcjonowała droga krajowa Szczecin – Gdańsk, przechodząca przez Koszalin.

Architektura Gminy

Architektura sakralna

Na terenie gminy znajdują się trzy kościoły, z czego 2 historyczne (zabytkowe):

1) Mielno – XIV wieczny kościół gotycki, z elementami zabytkowego wyposażenia; stanowi dominantę architektoniczno-przestrzenną (obiekt wpisany do rejestru zabytków).

2) Sarbinowo – 1856 r., neogotycki, z wysoką wieżą (obiekt wpisany do rejestru zabytków).

3) Unieście - współczesny kościół, o nowoczesnej bryle.

Architektura rezydencjonalno-folwarczna

Na terenie gminy zachowały się dwie, dawne rezydencje szlacheckie, otoczone parkami oraz z przyległymi podwórzami folwarcznymi:

1) Gąski – XIX-wieczny pałac, z krajobrazowym parkiem oraz pozostałości podwórza folwarcznego.

2) Mielno – XIX-wieczny pałac, z pozostałością parku krajobrazowego i historyczną kompozycją podwórza folwarcznego.

Dawne folwarki w Barnowie, Borzeniu, Morzycy i Prądnie zachowały się w stanie szczątkowym, tj. bądź zachowały się domy mieszkalne, bądź pojedyncze budynki gospodarcze oraz ślady po parkach – ogrodach.

Zabudowa zagrodowa (chłopska)

W obrębie średniowiecznych wsi placowych, a także XIX-wiecznych kolonii zachowały się zagrody chłopskie średnio i pełnorolne, które odzwierciedlają historycznie wykształcone podziały własnościowe. Współcześnie, niektóre zagrody zostały zaadaptowane do nowych funkcji (głównie turystyczno-wczasowych i rzemieślniczych), a także wyburzono część obiektów gospodarczych. Dominują zagrody 3-budynkowe, o układach w podkowę (np.

Mielenko, Paprotno): chałupy lokowane kalenicowo na froncie parceli lub w głębi siedliska, po bokach budynki inwentarskie. Uzupełnieniem wiejskiej zabudowy są małe zagrody, o niewielkiej skali obiektów, lokowane na obrzeżach układu lub w obrębie nawsia.

Domy mieszkalne głównie murowane, parterowe (z mieszkalnym poddaszem), nakryte dachami 2-spadowymi lub naczółkowymi z wystawkami, 5/7-osiowe, o skromnym wystroju elewacji, budowane w okresie 4 ćw. XIX – 1 ćw. XX w. Sporadycznie zachowały się domy ryglowe (np. Chłopy i Sarbinowo), a na szczególna uwagę zasługuje zabytkowa chałupa w Sarbinowie (ul. Nadmorska 4), wzniesiona na wzorze domu saskiego (obecnie w złym stanie technicznym).

Zabudowę inwentarską wchodzącą w skład gospodarstw stanowią budowle głównie murowane, wielofunkcyjne, (sporadycznie ryglowe lub odeskowane – np. Mielno folwark, Paprotno, Mielenko), wzniesione w okresie kon. XIX - 1 ćw. XX w.

Zabudowa wiejska

W krajobrazie wsi zachowały się tylko pojedyncze elementy dawnej infrastruktury wiejskiej. Na szczególną uwagę zasługują budynki szkolne (Mielno, Unieście), wzniesione w 1 ćw. XX w., o oryginalnych formach architektonicznych, z elementami detalu.

Zabudowa przemysłowa

W Gąskach (w części przymorskiej) ulokowana jest cylindryczna latarnia morska z 1878 r., z piętrowym domem latarników, małym budynkiem gospodarczym oraz oryginalnym ceglanym ogrodzeniem działki.

Przy linii kolejowej z Koszalina do Mielna (uruchomionej w 1905 r.) zachował się skromny zespół budynków stacji kolejowej w Mielnie, złożony z piętrowego budynku mieszkalno-stacyjnego, budynku gospodarczego (z ubikacją) i ryglowego magazynu.

Zabudowa wojskowa

W Unieściu częściowo zachował się historyczny kompleks zabudowy wojskowej z l. 30-tych XX w., związanej z poligonem Kriegsmarine i ośrodkiem szkolenia lotników hydroplanów. Zespół ten składał się z kilku, wyraźnie wyodrębnionych kompozycji przestrzennych składających się z: hangarów i zaplecza warsztatowego, drewnianych budynków sztabowych, trzech ciągów zabudowy mieszkalnej, koszarów podoficerów oraz kasyna – kantyny. Obecnie z całego kompleksu zachowało się jedynie kilka budynków w tym

dawny budynek sztabowy (obecnie ośrodek wypoczynkowy), wojskowe domy mieszkalne przy ul. Świerczewskiego, hangar, warsztaty.

Parki

Na terenie gminy występują dwa, zabytkowe parki podworskie, które stanowią otulinę dla XIX-wiecznych rezydencji szlacheckich:

1) Gąski z poł. XIX w., krajobrazowo-naturalistyczny,

2) Mielno z kon. XVIII w., krajobrazowy.

Oprócz tego zachował się niewielki ogród dworski w Barnowie (przełom XIX/XX w.) oraz ślady parku przy folwarku Morzyce.

Cmentarze

Na terenie Gminy zachował się dawny cmentarz przykościelny w Mielnie. W miejscowości Sarbinowo również zlokalizowany był cmentarz przykościelny, jednakże nie zachował się on do obecnych czasów. Na uwagę zasługują również pozostałości cmentarzy poewangelickich zlokalizowanych na obrzeżach wsi, Gąski i Mielno. Na terenie Gminy znajdują się dwa czynne cmentarze z częściowo zachowanymi nagrobkami poewangelickimi.

Aleje - szpalery

Pomiędzy wsiami (od Gąsek do Mielna) zachowały się historyczne, zwarte aleje drzew liściastych (klony, lipy), w tym z podwójnym szpalerem miedzy Mielnem, a Mielenkiem. Oprócz tego zwarte szpalery lub aleje wytyczone są także w osi ulicowych układów przestrzennych (np. Mielenko – aleja z leszczyny tureckiej, Sarbinowo, Unieście).

Zabudowa wczasowo - uzdrowiskowa

Charakterystycznym elementem zabudowy Mielna, Unieścia, Sarbinowa, Chłopów i Łazów są obiekty wczasowe i turystyczno-wypoczynkowe, o zróżnicowanych formach architektonicznych, materiale i metryce. Można wyróżnić kilka typów budownictwa kurortowego:

- wille – obiekty o wyraźnie rozczłonkowanych bryłach, kilkukondygnacyjne, opięte ryzalitami bądź wieżami, murowane, drewniane i ryglowe (np. Mielno ul. Kościuszki 11),

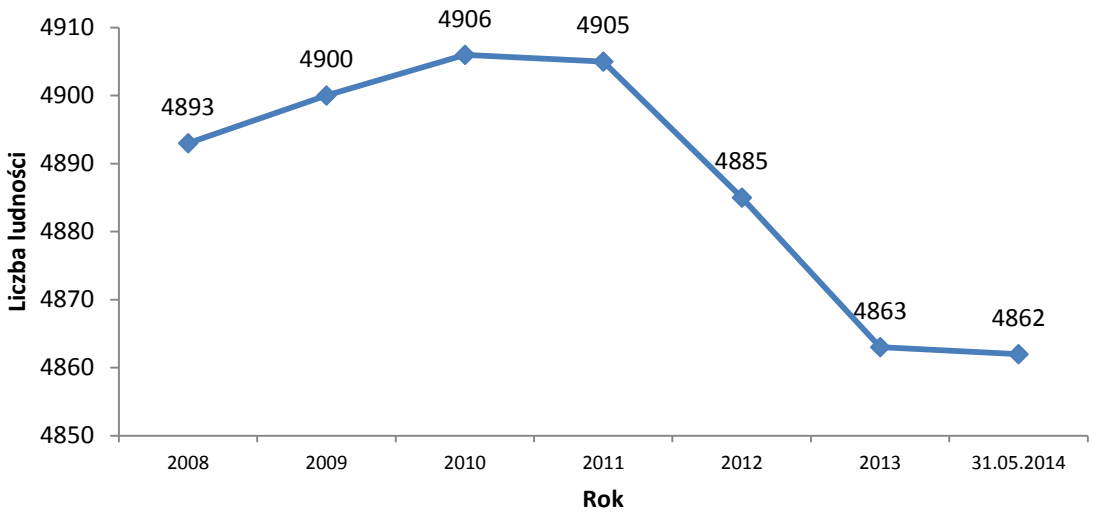
- domy – pensjonaty to budynki 2/3 kondygnacyjne, z płaskimi dachami, opięte ryzalitami, balkonami i tarasami, murowane (np. Sarbinowo, ul. Nadmorska 52, Unieście, ul. Pogodna 5, ul. 6 Marca 21),
- kamieniczki – to obiekty o formach architektonicznych nawiązujących do zabudowy miejskiej, ze stylizowanym wystrojem elewacji, 2-kondygnacyjne (Mielno, ul. Chrobrego 43, Sarbinowo, ul. Nadmorska 67, 83),
- niewielkie budynki typu wczasowego (letniskowe) – ryglowe i drewniane, nakryte dachami 2-spadowymi lub łamanymi (np. Mielno, ul. Gdańska, Piastów, Pionierów, Piękna).

Gmina Mielno posiada wyraźny potencjał historyczno-kulturowy, który objawia się różnymi wartościowymi formami architektury, jak również zabudowy, co stawi ważny element uzupełniający walory turystyczne gminy dla tworzenia całorocznego produktu turystycznego.

1.3. POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY

Według stanu na dzień 31.05.2014 r. gminę Mielno zamieszkiwało 4862 mieszkańców, co przy powierzchni wynoszącej 63 km^2 daje średnią gęstość zaludnienia 77 osób na km^2. W latach 2008-2014 liczba ludności ulegała początkowo wzrostowi, po czym od roku 2011 nastąpił przełom i rozpoczął się proces spadku liczby ludności (rys. 1).

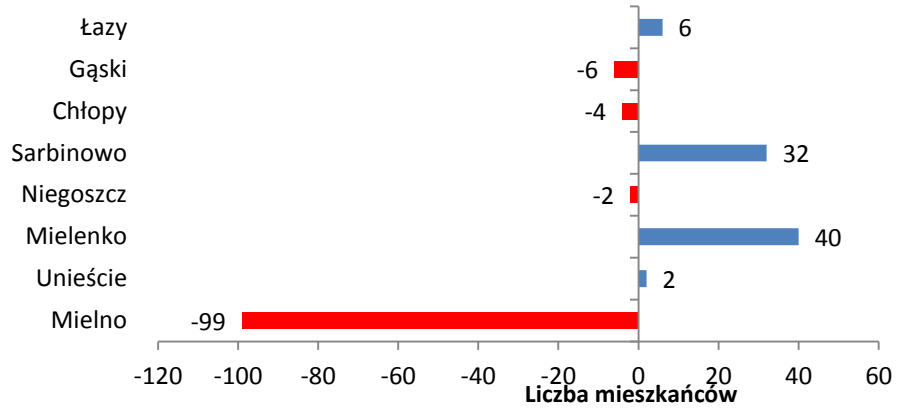
Rysunek 1. Liczba ludności gminy w latach 2008-2014

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

Porównując zmiany liczby ludności (rys. 2) w poszczególnych sołectwach gminy Mielno w latach 2008-2014, ***widoczne jest zróżnicowanie w zakresie zmian liczby mieszkańców***. Największy spadek miał miejsce w Mielnie (spadek o 99 mieszkańców) natomiast w miejscowościach Mielenko (wzrost o 40 mieszkańców) oraz Sarbinowo (wzrost o 32 mieszkańców) wyraźny wzrost liczby mieszkańców. Z analizy przyrostu liczby mieszkańców w poszczególnych miejscowościach, można wywnioskować, które z nich są najbardziej popularne wśród osiedlających się nowych mieszkańców gminy, przy czym nasuwa się pytanie odnośnie spadku liczby mieszkańców Mielna. Przyczyn tego stanu upatruje się w utrudnionych warunkach do startu i usamodzielnienia młodych ludzi, na co składają się takie czynniki, jak sezonowość na rynku pracy, wysokie koszty kupna mieszkań lub działki budowlanej itp.

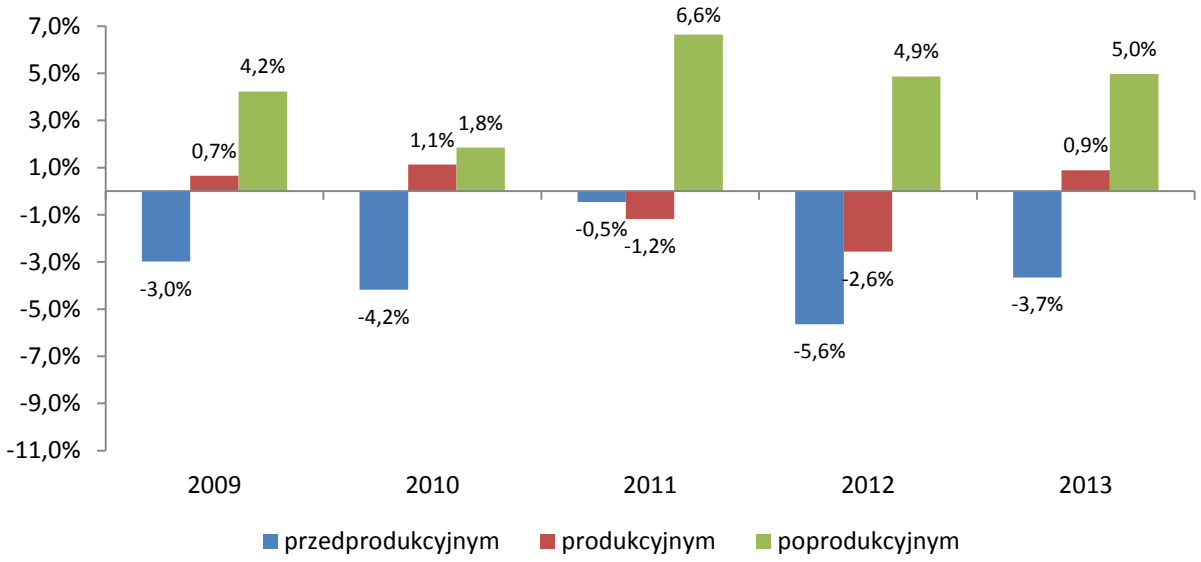
Rysunek 2. Zmiana liczby mieszkańców w sołectwach w latach 2008-2014

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

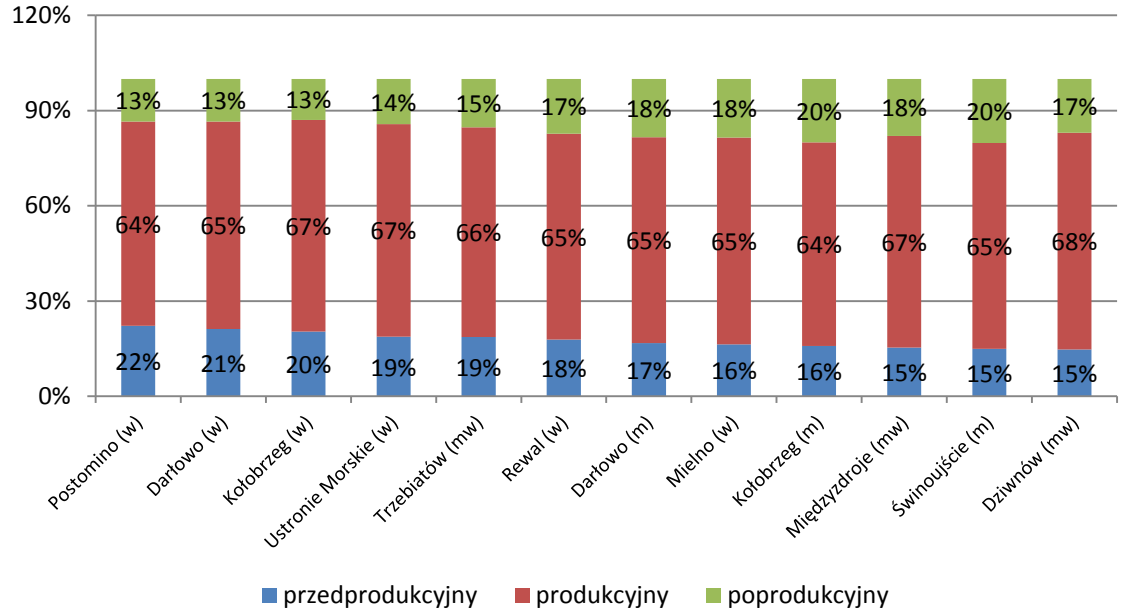
Istotnym czynnikiem warunkującym rozwój gminy jest udział poszczególnych grup wiekowych, takich jak: ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i po produkcyjnym. W latach 2009-2013 nastąpiły zmiany w liczebności grup wiekowych mieszkańców. ***Zauważalny jest spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym*** (do 17 lat) oraz wieku produkcyjnym (18-64 lat). Jednocześnie, obserwuje się wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 lat), ***co wpływa niekorzystnie na strukturę demograficzną ludności gminy*** (rys. 3).

Rysunek 3. Zmiana liczby ludności w Gminie Mielno wg podstawowych grup wieku w poszczególnych latach 2009-2013

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

Rysunek 4. Struktura wiekowa gmin nadmorskich w 2012 roku (ludność = 100%)

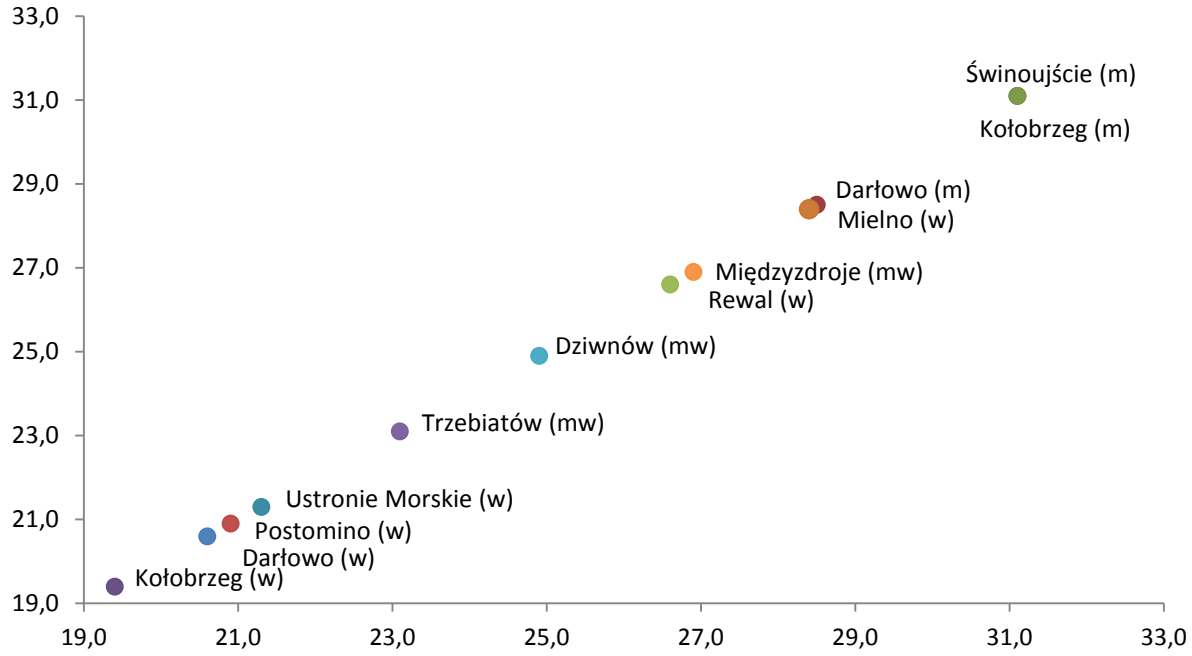
Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

Proces starzenia się społeczeństwa jest wynikiem wydłużania się trwania życia, jak również jest pogłębiany niskim poziomem dzietności. Wpływ na to ma niska liczba zawieranych małżeństw oraz mała liczba urodzeń, zwłaszcza wobec utrzymującej się wysokiej skali emigracji za granicę. ***W przyszłości może to powodować zmniejszanie się podaży siły roboczej i potencjału demograficznego, przy czym należy zaznaczyć, iż jest to trend ogólnokrajowy i dotyczy większości obszarów w Polsce.***

W porównaniu z gminami nadmorskimi gmina Mielno posiada dość wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego, który wynosi 28,4 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (rys. 5). W porównaniu do pozostałych gmin nadmorskich (rys. 4) w Gminie Mielno występuje dość niski udział ludności w wieku przedprodukcyjnym (16 %) co rokuje relatywnie niższe możliwości rozwoju demograficznego[5]. Tendencja wzrostu liczby ludności w wieku poprodukcyjnym utrzymuje się w ostatnich latach, przy spadku liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym.

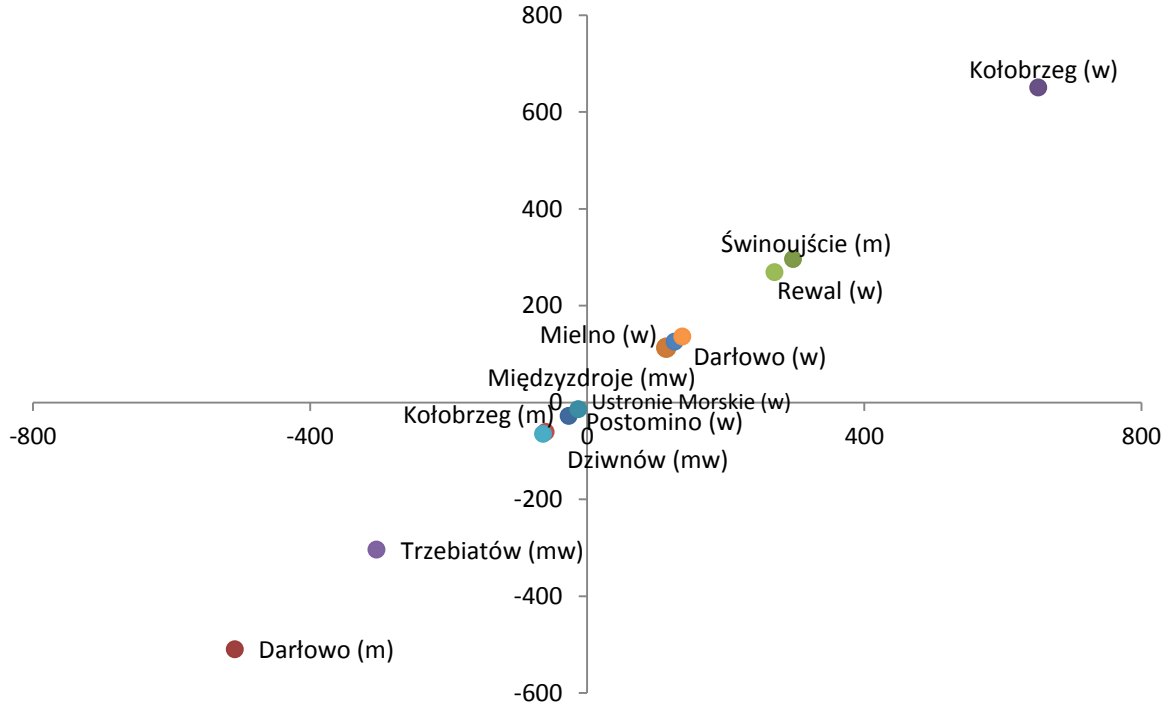
[5] Dla porównania średni udział ludności w wieku przedprodukcyjnym do ludności ogółem w gminach wiejskich w Polsce wyniósł 21%, natomiast udział ludności w wieku poprodukcyjnym 16%.

Rysunek 5. Wskaźnik obciążenia demograficznego - ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2012 roku

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014)

Rysunek 6. Saldo migracji gmin nadmorskich w latach 2007-2012

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

Dodatnie saldo migracji kształtuje napływ ludności z Koszalina i innych miast Polski oraz Niemiec. Wiele osób kupuje działki na cele rekreacyjne, przyjeżdżając początkowo jedynie w sezonie letnim, z czasem jednak zmieniają je na funkcje mieszkaniowe i przeprowadzają się do gminy na stałe.

W gminie Mielno obserwuje się spadek liczby mieszkańców. Wynika to przede wszystkim z ujemnego przyrostu naturalnego. W gminie występuje duży udział ludności w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 roku życia) oraz zmniejszającą się liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (do 17 roku życia). Pozytywnym zjawiskiem jest dobra pozycja Gminy w zakresie migracji co świadczy o jej atrakcyjności.

1.4. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Infrastruktura społeczna są to urządzenia, które umożliwiają świadczenie usług socjalnych i kulturalnych. Określana jest przez zespół urządzeń publicznych zaspokajających potrzeby socjalne, oświatowe i kulturalne ludności. Infrastruktura społeczna zazwyczaj obejmuje usługi w zakresie prawa, bezpieczeństwa, oświaty i nauki, kultury, opieki społecznej i służby zdrowia itp. (np. szkoły, szpitale, sądy, instytucje administracji państwowej). Znaczenie infrastruktury społecznej jest również ważne w rozwoju edukacji. Istotnym elementem polityki społecznej jest tworzenie równych warunków dla wszystkich mieszkańców. Przykładem tego może być tworzenie miejsca nauki na wsi, co wpływa na start życiowy młodzieży wiejskiej porównywalny ze startem młodzieży miejskiej.

Ochrona zdrowia

Na terenie Gminy Mielno funkcjonują dwa zakłady opieki zdrowotnej; w Mielnie (ul. Chrobrego 9) i Sarbinowie (ul. Nadmorska 62). Dostęp do farmaceutyków umożliwiają dwie apteki (Mielno ul. Chrobrego 9; Sarbinowo ul. Nadmorska 62a) oraz jeden sezonowy punkt apteczny (Unieście ul. 6-Marca 45c). Specjalistyczna opieka medyczna (szpitale, lekarze specjaliści) oraz opieka nocna i świąteczna zapewniana jest w Koszalinie. W sezonie letnim duże znaczenie ma ratownictwo m.in. poprzez stacjonowanie zespołu Ratownictwa Medycznego w Mielnie w składzie dwóch ratowników medycznych. Ponadto każdego lata nad bezpieczeństwem korzystających z kąpielisk czuwa około sześćdziesięciu wysoko wykwalifikowanych ratowników na ponad 15 stanowiskach ratowniczych.

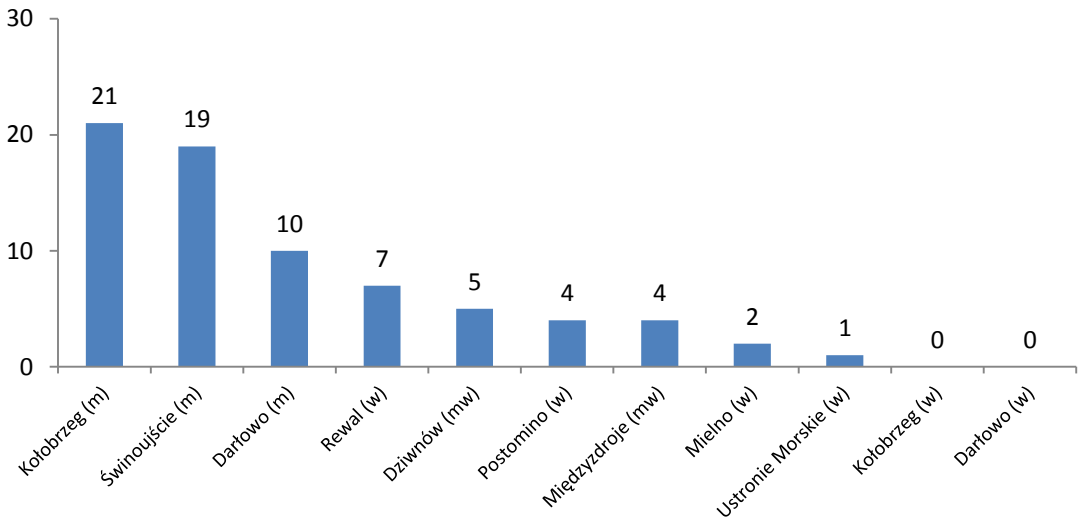
Na terenie gminy realizowane są wśród mieszkańców wieloletnie programy zdrowotne:

- program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV,
- szczepienia dzieci przeciwko pneumokokom,
- szczepienia mieszkańców przeciwko grypie,[6]
- program profilaktyki raka gruczołu krokowego.[7]

Realizowany jest także Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015, w ramach którego prowadzone są m.in. działania mające na celu upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi, zwiększenie dostępu do różnych form opieki zdrowotnej.[8]

W najbliższych planach związanych z pomocą mieszkańcom Gminy z zaburzeniami psychicznymi, powinny znaleźć się działania zmierzające do stworzenia m.in. mieszkań chronionych.

Rysunek 7. Przychodnie w gminach nadmorskich

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

[6] Uchwała Nr XLIV/476/13 Rady Gminy Mielno z dnia 29 października 2013r. w sprawie przyjęcia „Programu profilaktyki i promocji zdrowia na lata 2014-2020" realizowanego przez Gminę Mielno.
[7] Uchwała Nr LV/571/14 Rady Gminy Mielno z dnia 30 czerwca 2014r. w sprawie przyjęcia „Programu profilaktyki raka gruczołu krokowego" realizowanego przez Gminę Mielno.
[8] Uchwała Nr XIII/138/2011 Rady Gminy Mielno z dnia 23 września 2011r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011- 2015.

Pomoc społeczna

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Mielno odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą w Unieściu przy ul. 6 Marca 35.[9]

Priorytetowe kierunki planowanych działań określa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020.[10] Według strategii „prognozy demograficzne GUS dla terenów wiejskich powiatu koszalińskiego zakładają, że w przyszłości, w związku ze starzeniem się ludności, wzrost liczby ludności wystąpi w grupie ludności w wieku poprodukcyjnym (powyżej 60/65 lat), stopniowo zmniejszać się będzie natomiast odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat) oraz produkcyjnym (pomiędzy 18-60/65 lat). Należy zaznaczyć, że gmina Mielno wyróżnia się pod względem struktury wiekowej mieszkańców wśród innym gmin wiejskich powiatu koszalińskiego. Zmiany związane ze stopniowym starzeniem się ludności w gminie Mielno będą zachodzić szybciej niż w innych gminach powiatu koszalińskiego". Na terenie gminy funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej (Mielno, ul. Spokojna 1), będący jednostką organizacyjną Powiatu Koszalińskiego.

Oświata

Gmina Mielno zapewnia edukację na poziomie podstawowym (dwie szkoły) oraz gimnazjalnym (jedna szkoła). W miejscowości gminnej funkcjonuje również przedszkole oraz oddział przedszkolny przy szkole podstawowej. Do szkół podstawowych w 2012 roku uczęszczało łącznie 224 uczniów, do gimnazjum 102, a do przedszkola 104 dzieci.

Funkcjonujące placówki oświatowe:

- Przedszkole w Mielnie - ul. Szkolna 1,
- Szkoła Podstawowa im. Leonida Teligi w Mielnie wchodząca od 01.09.2008r. w skład Zespołu Szkół w Mielnie - ul. Lechitów 19,
- Szkoła Podstawowa im. Straży Granicznej w Sarbinowie - ul. Nadmorska 27a,
- Gimnazjum im. Marka Kotańskiego w Mielnie wchodzące od 01.09.2008r. w skład Zespołu Szkół w Mielnie- ul. Lechitów 19A.

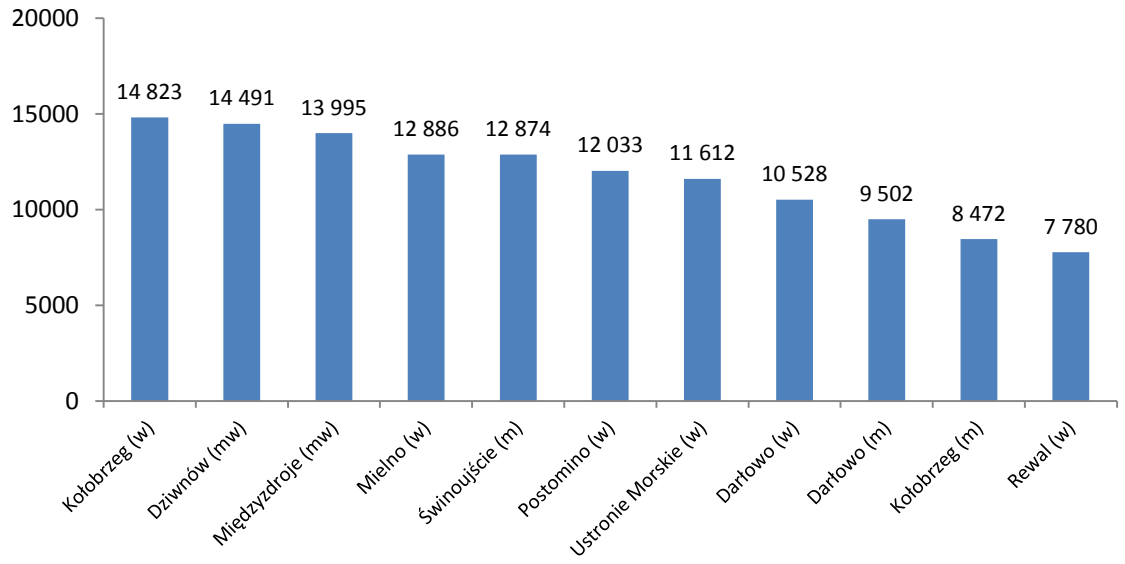
[9] Uchwała Nr XLI/434/10 Rady Gminy Mielno z dnia 27 stycznia 2010r. w sprawie przyjęcia statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mielnie- Unieściu- Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2010r. Nr 21 poz. 432 ze zm.

[10] Uchwała Nr LV/570/14 Rady Gminy Mielno z dnia 30 czerwca 2014 r.

Od 1991 roku, kiedy to prowadzenie szkół zostało przekazane gminie, jako jej zadanie własne, ilość uczniów uczęszczających do szkół podstawowych zmalała o ok. 65% (67% Sarbinowo, 58% Mielno). Prognoza demograficzna 2014-2030 przeprowadzona w ramach projektu: „Wykonanie modelu generycznego w postaci aplikacji, służącej do prognozowania zapotrzebowania na usługi edukacyjne w jednostkach samorządu terytorialnego", wyraźnie wskazuje tendencję malejącą wśród uczniów realizujących obowiązek szkolny (w: 2015r.– ogólna ilość uczniów w szkole podstawowej w gminie - 251; 2016r. - 239; 2017r. - 235; 2018r. - 223; 2019r. - 204; 2020r. - 203; 2021r. - 202; 2022r. - 206; 2023r. - 201; 2024r. - 192; 2025r. - 181; 2026r. -162; 2027r. - 144; 2028r. - 126; 2029r. - 110; 2030r. - 94).

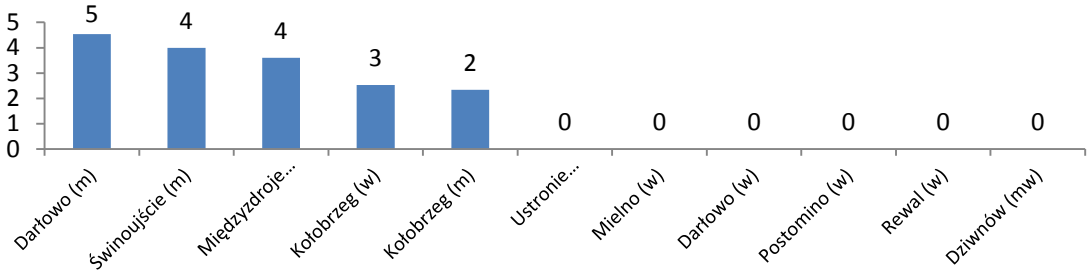
Wydatki na oświatę w gminie Mielno posiadają duży udział w wydatkach ogółem (2006r. - 16,77%, 2009r. - 14,93%, 2012r. - 20,23%), jednocześnie mają miejsce wysokie wydatki na edukację w przeliczeniu na jednego ucznia (łącznie z dziećmi objętymi wychowaniem przedszkolnym). Jest to najwyższy wskaźnik spośród wszystkich gmin powiatu koszalińskiego.

Rysunek 8. Wydatki gminy łącznie z miastami na prawach powiatu na oświatę i wychowanie na 1 ucznia w 2012r.

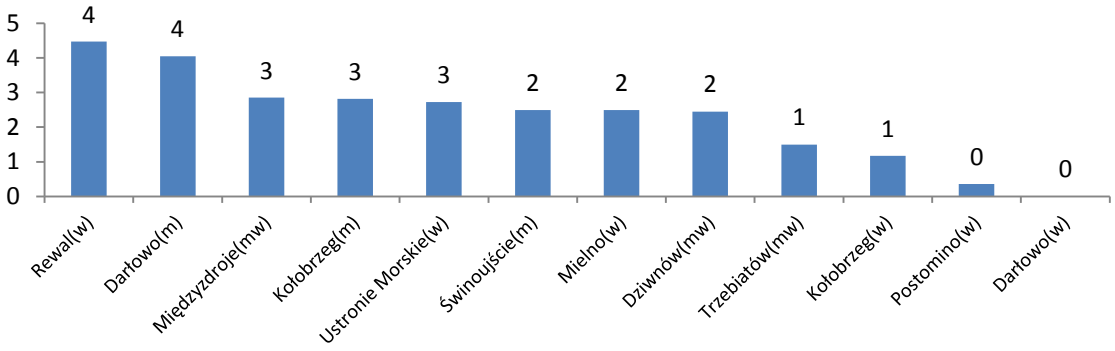

Źródło: opracowanie na podstawie danych Górnego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 15.07.2014r.)

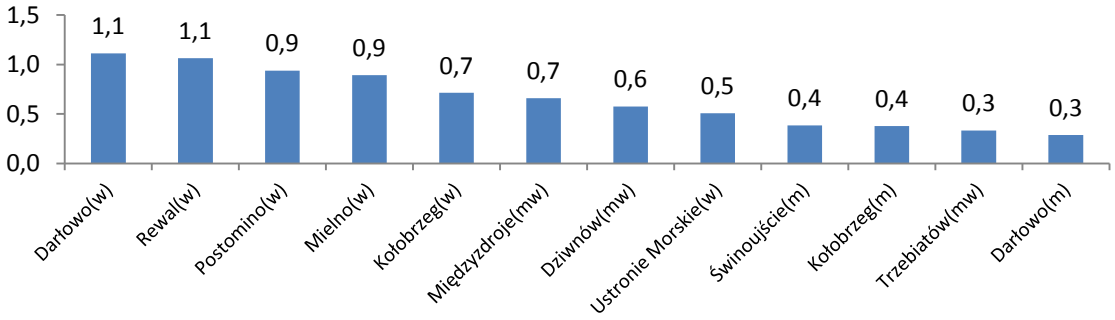
Rysunek 9. Miejsca w żłobkach na 100 mieszkańców

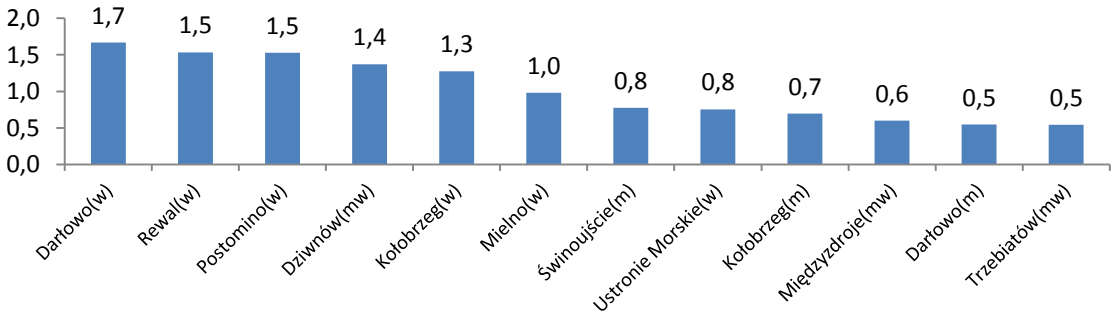
Rysunek 10. Miejsca w przedszkolach na 100 mieszkańców

Rysunek 11. Liczba szkół podstawowych na 100 uczniów

Rysunek 12. Liczba gimnazjów na 100 uczniów

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

Na terenie gminy realizowane są także działania, mające na celu wspieranie rodzin i dzieci. W strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej działają 2 placówki wsparcia dziennego (świetlica socjoterapeutyczna „Promyk" w Gąskach, oraz świetlica „Rybacówka" w Unieściu z jej filią „Akwarium" w Mielnie). Ponadto mieszkańcy do swojej dyspozycji mają trzy świetlice wiejskie (Niegoszcz, Chłopy, Gąski - tzw. Klub Rolnika).

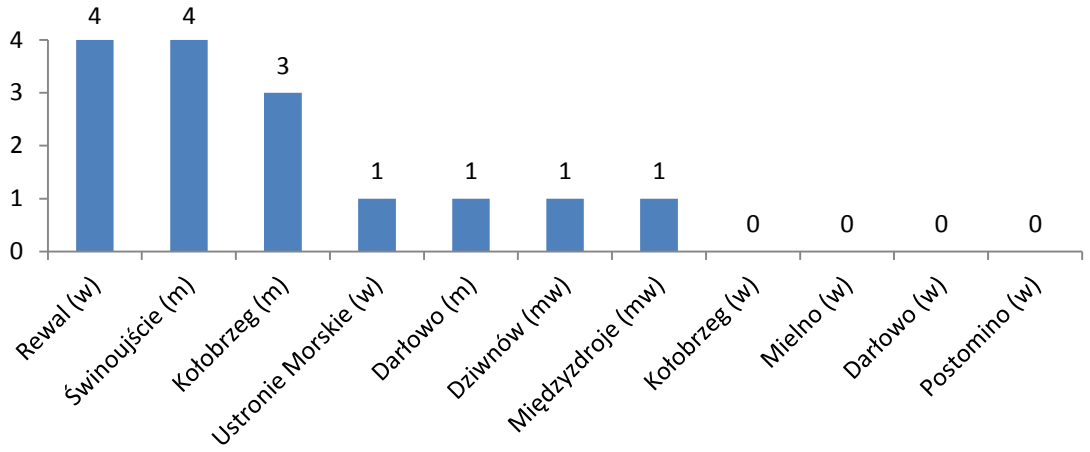
W porównaniu z gminami nadmorskimi, Gmina zapewnia edukację w zakresie zarówno podstawowym, jak i gimnazjalnym na wysokim poziomie dostępności, co potwierdza korzystny wskaźnik liczby szkół przypadających na 100 uczniów. W najbliższych planach związanych z rozwojem systemu opiekuńczo-oświatowego w Gminie, powinny znaleźć się działania zmierzające do wzmocnienia i budowy zaplecza przedszkolnego oraz żłobka.

Kultura

Jedyną instytucją kultury na terenie gminy jest Biblioteka Publiczna Gminy Mielno z siedzibą w Mielnie (ul. Bolesława Chrobrego 13) oraz filią w Sarbinowie (ul. Nadmorska 27A). Z księgozbioru bibliotek chętnie korzystają także turyści. Filia biblioteki w Sarbinowie od 2013 r. posiada nową siedzibę w wyremontowanym, parterowym budynku z łatwym dostępem dla osób niepełnosprawnych. Natomiast budynek biblioteki w Mielnie ze względu na zły stan techniczny, ograniczoną powierzchnię i bariery architektoniczne nie zapewnia odpowiednich warunków dla czytelników, jak i pracowników. W Gminie Mielno daje się odczuć brak instytucji kultury o szerszej ofercie. Działania Biblioteki Publicznej Gminy Mielno, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, a także innych jednostek organizacyjnych, nie są w stanie wypełnić tej luki, głównie ze względu na ograniczenia lokalowe i kadrowe.

Wydarzenia kulturalne, które odbywają się na terenie gminy Mielno wskazano w rozdziale 1.7. poświęconym turystyce.

Rysunek 13. Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice w gmina nadmorskich w 2012 roku

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

W Gminie istnieje potrzeba utworzenia domu kultury, który stanie się ważnym ośrodkiem integracji mieszkańców, podejmowania wspólnych działań oraz rozwoju szeroko pojętego ducha tożsamości lokalnej.

Sport

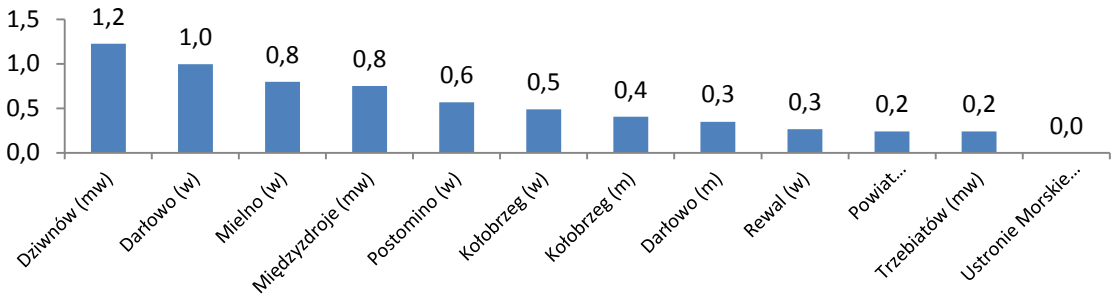
W Gminie Mielno powstało w ostatnich latach wiele nowych wielofunkcyjnych obiektów sportowych (Gąski, Sarbinowo, Mielenko, Mielno – 2 obiekty, Unieście). Są to ogólnodostępne boiska do koszykówki, siatkówki, piłki ręcznej i piłki nożnej. W Unieściu powstały także siłownie zewnętrzne. Oprócz tego funkcjonują starsze obiekty wymagające modernizacji: stadion i hala sportowa w Mielnie oraz boisko piłkarskie w Gąskach.

Organizacje sportowe działające na terenie gminy Mielno to:

1. Klub Sportowy „SATURN ” (piłka nożna),
2. Stowarzyszenie Piłkarskie „SZTORM” (piłka nożna)
3. Klub Sportowy „FALA-HEN” Gąski (piłka nożna)
4. Uczniowski Klub Sportowy „SATURN” (zapasy),
5. Mieleński Klub Sztuk i Sportów Walki w Mielnie (karate),
6. Młodzieżowy Klub Regatowy „TRAMP” (żeglarstwo),
7. Uczniowski Klub Sportowy „OPTY” (piłka nożna) przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Mielnie (piłka nożna, piłka ręczna),

8. Polski Związek Wędkarski Okręg Koszalin (wędkarstwo),
9. Mieleński Klub Morsów „Eskimos”.

Rysunek 14. Kluby sportowe łącznie z klubami wyznaniowymi i UKS w 2012 roku (liczba klubów na 1000 mieszkańców)

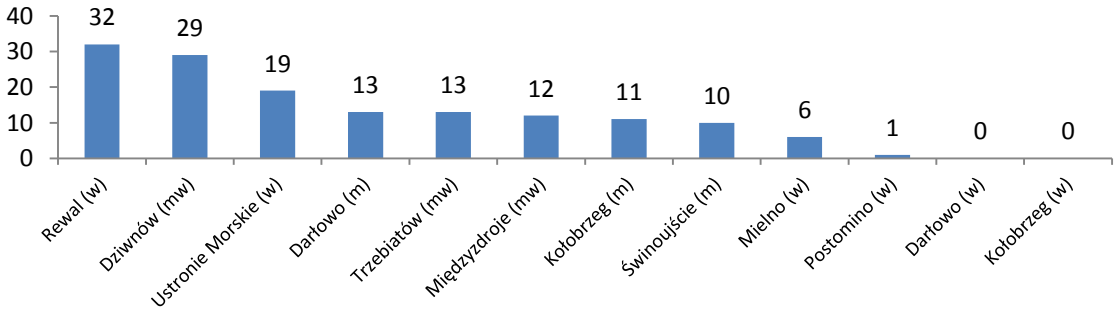
Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

Gmina Mielno posiada potencjał dla rozwoju sportu, o czym świadczy duża liczba klubów sportowych (7 klubów). W przeliczaniu na liczbę mieszkańców Gmina Mielno jest w ścisłej czołówce wśród gmin nadmorskich.

Mieszkania komunalne

W Gminie w roku 2012 było 10 mieszkań socjalnych o łącznej powierzchni 302 m^2. W porównaniu do gmin nadmorskich, jest to relatywnie niski potencjał (rys. 15).

Rysunek 15. Powierzchnia mieszkań socjalnych w gminach nadmorskich (powierzchnia mieszkań w m^2 na 100 mieszkańców)

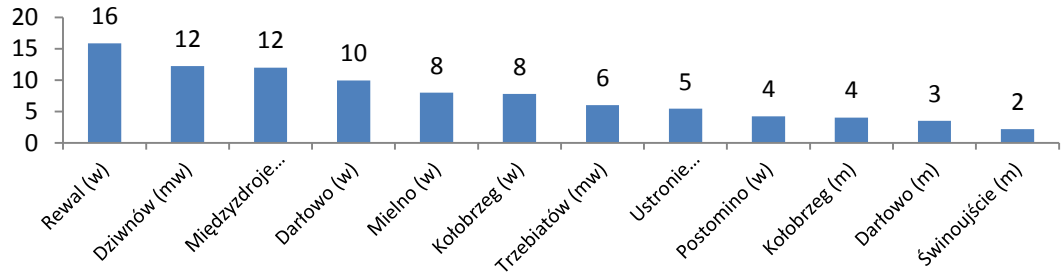
Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

W Gminie występuje mała liczba mieszkań socjalnych, co należy uwzględnić w najbliższej perspektywie planowanych działań.

Społeczeństwo informacyjne

Gmina Mielno dysponuje relatywnie dobrą bazą komputerów podłączonych do Internetu udostępnionych mieszkańcom (rys. 16). W roku 2014 rozpoczęto realizację projektu „Internet najlepszą szansą rozwoju Gminy Mielno" w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Projekt zakłada zakup do świetlic i bibliotek 25 komputerów z dostępem do Internetu. Ponadto 50 komputerów przeznaczono do gospodarstw domowych zagrożonych wykluczeniem cyfrowym.

Rysunek 16. Komputery podłączone do Internetu dostępne dla czytelników biblioteki (liczba komputerów w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców)

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

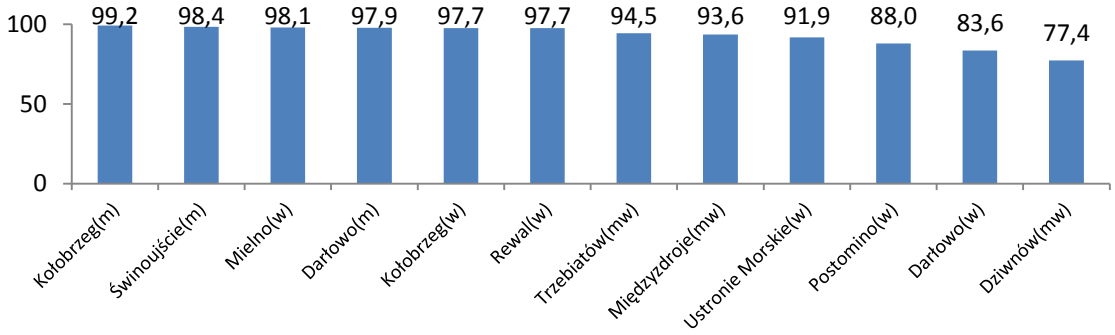
Gmina posiada relatywnie do innych gmin nadmorskich dość dobrze rozwiniętą infrastrukturę informacyjną w postaci komputerów podłączonych do Internetu, która jest udostępniona dla mieszkańców.

1.5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

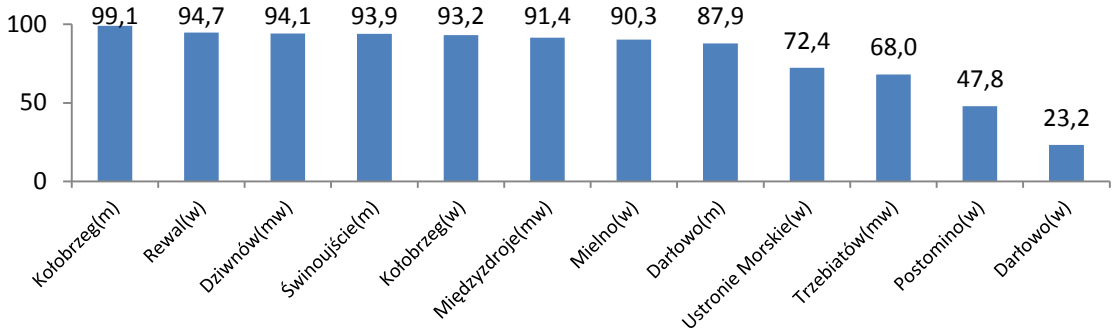
Infrastruktura techniczna to urządzenia, sieci przesyłowe i związane z nimi obiekty świadczące niezbędne i podstawowe usługi dla określonej jednostki przestrzenno-gospodarczej (osiedla, dzielnicy, miasta, zakładu przemysłowego itp.) w zakresie energetyki, dostarczania ciepła, wody, usuwania ścieków i odpadów, transportu, teletechniki itp.

Działalność w zakresie zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Mielno prowadzi Zakład Wodociągowo-Kanalizacyjny Sp. z o.o. w Unieściu. System zaopatrzenia Gminy Mielno w wodę oparty jest na: zakupie wody pitnej z Miejskich Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Koszalinie, zakupie wody pitnej z Gminy Będzino, dwóch ujęciach wód podziemnych (w Łazach i Unieściu) eksploatowanych przez Zakład Wodociągowo-Kanalizacyjny Sp. z o.o. w Unieściu. Woda pitna ze wszystkich opisanych powyżej źródeł zaopatrzenia jest systematycznie badana, zgodnie z częstotliwością ustaloną przez PSSE Koszalin.

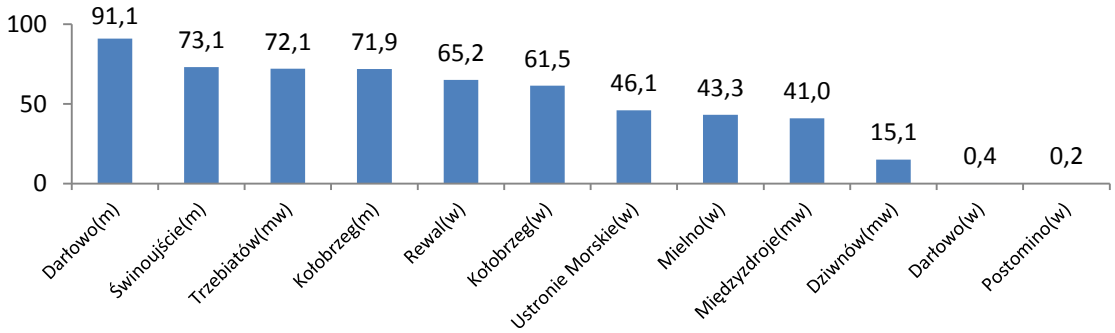
Rysunek 17. Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności

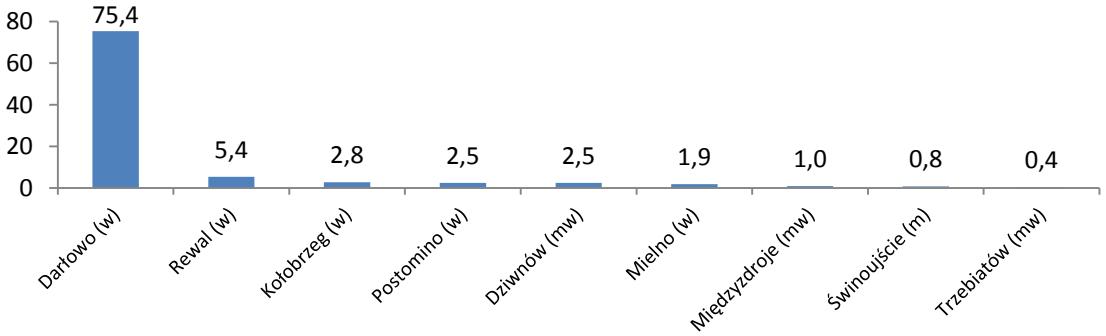
Rysunek 18. Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności

Rysunek 19. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności

Rysunek 20. Wielkość (przepustowość) oczyszczalni wg projektu z podwyższonym usuwaniem biogenów na ludność korzystającą z oczyszczalni

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

Ścieki z obszaru gminy odprowadzane są do dwóch zlewni ściekowych (aglomeracji) z dwiema oczyszczalniami mechaniczno-biologicznymi w Unieściu i Kiszkowie. Obie zlewnie są ustanowione i zatwierdzone w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych przez Ministerstwo Środowiska i Wojewodę Zachodniopomorskiego. Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Mielno eksploatowanej przez Zakład Wodociągowo-Kanalizacyjny Sp. z o.o. z siedzibą w Unieściu wynosi 127 909 m, z czego 41 649 m to kanalizacja tłoczna, 71 521 m grawitacyjna i 14 739 m – przykanaliki (dane ZWK Sp. z o.o. w Unieściu, 2014).

Gmina Mielno posiada jedną z najlepiej rozwiniętych sieci wodociągowych wśród gmin nadmorskich (rys. 17).

Gmin Mielno znajduje się w czołówce gmin nadmorskim pod względem udziału ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej (rys. 18).

Z sieci gazowej w gminie korzysta 43,3% ludności. Jest to uzależnione od opłacalności budowy sieci przesyłowych tworzonych przez dostawcę gazu, a także popytu na to źródło energii (rys. 19).

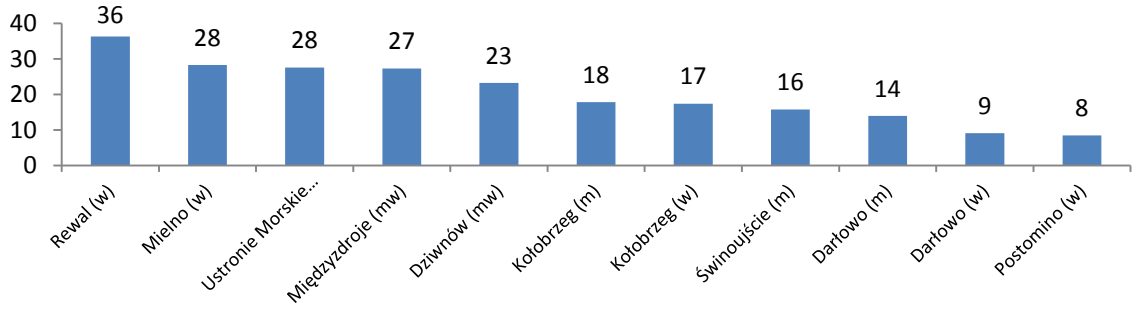
Wielkość (przepustowość) oczyszczalni wg projektu z podwyższonym usuwaniem biogenów na ludność korzystającą z oczyszczalni wynosi 1,9 i jest porównywalne w stosunku do pozostałych gmin nadmorskich (rys. 20).

1.6. PODMIOTY GOSPODARCZE

Według stanu w dniu 31 grudnia 2013 roku, na terenie gminy Mielno, funkcjonowało 1429 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Przeważającą formę własności stanowiły jednostki z sektora prywatnego – 1 414, czyli 99% wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Pozostałe 1% podmiotów należało do sektora publicznego. Wśród podmiotów sektora prywatnego przewagę stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (83,3%), spółki handlowe to zaledwie 3,3% jednostek sektora prywatnego. Sektorowa struktura miejsc pracy świadczy o przeważającej roli usług i handlu. Ponad połowa podmiotów gospodarczych (57,5%, stan na 2013r.) zarejestrowana jest w sekcji I, czyli działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, co zawiązane

jest z ciągle rozwijającą się funkcją turystyczną w pasie nadmorskim (o znaczeniu krajowym i międzynarodowym).

Rysunek 21. Liczba podmiotów gospodarczych systemu REGON na 100 mieszkańców w 2013 roku

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

Tabela 1. Struktura podmiotów gospodarczych w Gminie Mielno w 2013 roku

Lp.	Sekcje PKD 2007	Udział [%]
1.	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	57,5
2.	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	12,1
3.	Budownictwo	4,9
4.	Pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	3,4
5.	Transport i gospodarka magazynowa	2,9
6.	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	2,5
7.	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2,5
8.	Przetwórstwo przemysłowe	2,4
9.	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2,4
10.	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	2,0
11.	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1,9
12.	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1,9
13.	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1,5
14.	Edukacja	1,3
15.	Informacja i komunikacja	0,5
16.	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0,2

17.	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0,2

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

Gmina Mielno ze względu na swoje nadmorskie położenie, posiada silnie rozwiniętą funkcję turystyczną. Determinuje ona rozwój pozostałych działalności gospodarczych, takich jak: handel, usługi kulturowe, rozrywkowe, sportowe, transportowe oraz budowlane, itp. Struktura przedsiębiorczości w Gminie jest zdominowana przez działalność turystyczną. **Brak jest znacząco rozwiniętych pozostałych działalności gospodarczych, co powoduje monofunkcyjny rozwój Gminy** (tab. 2). Jest to spowodowane przede wszystkim wysokimi cenami nieruchomości oraz ziemi pod inwestycje, mniejszą rolę grają inne czynniki jak np. utrudniona komunikacja drogowa w okresie letnim.

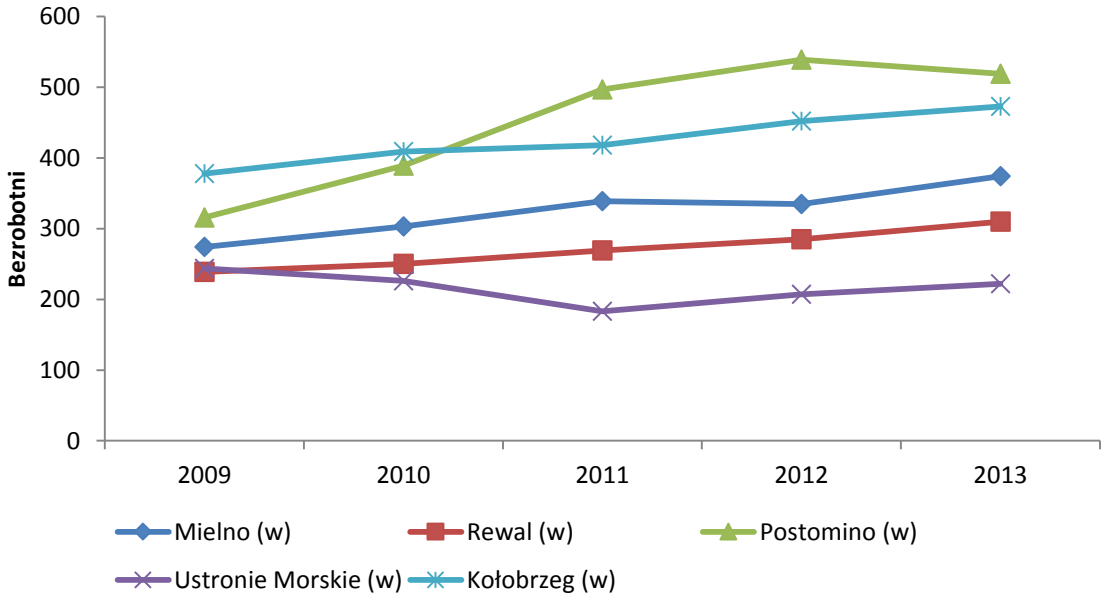
Tabela 2. Specjalizacja (wielofunkcyjność) gminy Mielno na tle gmin wiejskich i miejsko-wiejskich nadmorskich

Lp.	Gminy wiejskie	Specjalizacja wg PKD 2007	Typ gminy
1.	Mielno (w)	I, R	monofunkcyjny
2.	Kołobrzeg (w)	D, I, R	monofunkcyjny
3.	Ustronie Morskie (w)	E, I	monofunkcyjny
4.	Darłowo (w)	A, E, I, L, N, O	wielofunkcyjny
5.	Postomino (w)	A, B, D, I, O, P, R	wielofunkcyjny
6.	Rewal (w)	I	monofunkcyjny
7.	Trzebiatów (mw)	E, I, K, L, R, S i T	wielofunkcyjny
8.	Dziwnów (mw)	I, L	monofunkcyjny
9.	Międzyzdroje (mw)	E, I, L, N, R	wielofunkcyjny

Sekcje PKD 2007: A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, P – Edukacja, R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, S – Pozostała działalność usługowa, T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby.
Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

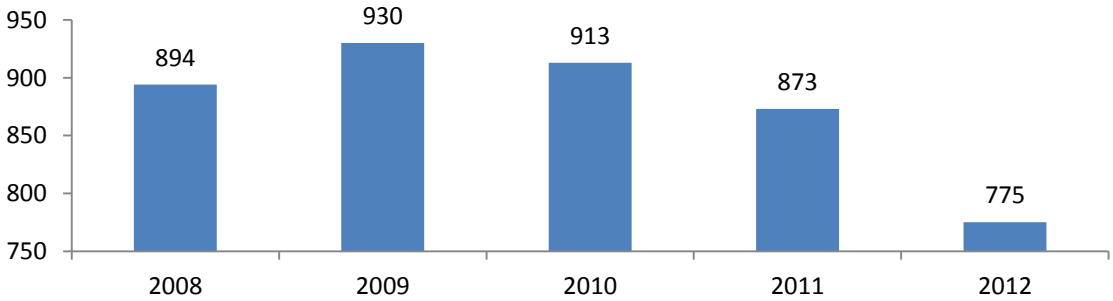
Bezrobocie w Gminie Mielno w porównaniu do gmin nadmorskich jest na średnim poziomie. Wpływ na to ma położenie gminy względem Koszalina, w którym część mieszkańców gminy znajduje zatrudnienie poza sezonem turystycznym. Gmina Mielno charakteryzuje się zjawiskiem sezonowego zatrudnienia, co znacząco wpływa na faktyczną liczbę zatrudnionych. Brak jest oddzielnych statystyk odnośnie osób zatrudnionych w sezonie letnim. W okresie tym, znaczną cześć pracujących stanowią osoby przyjezdne, niestety znacząca ich część nie rejestruje swojej działalności. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Mielno systematycznie wzrasta. W 2009 roku wynosiła ona 274 osoby, natomiast w 2013 roku wrosła do 374 osób. Wśród bezrobotnych przewagę stanowią kobiety (53%). **Należy zaznaczyć, iż wzrost liczby osób bezrobotnych jest zjawiskiem, które dotyczy większości gmin w Polsce, co jest skutkiem recesji gospodarczej na świecie.**

Rysunek 22. Liczba bezrobotnych wybranych gminach wiejskich nadmorskich w latach 2009-20013

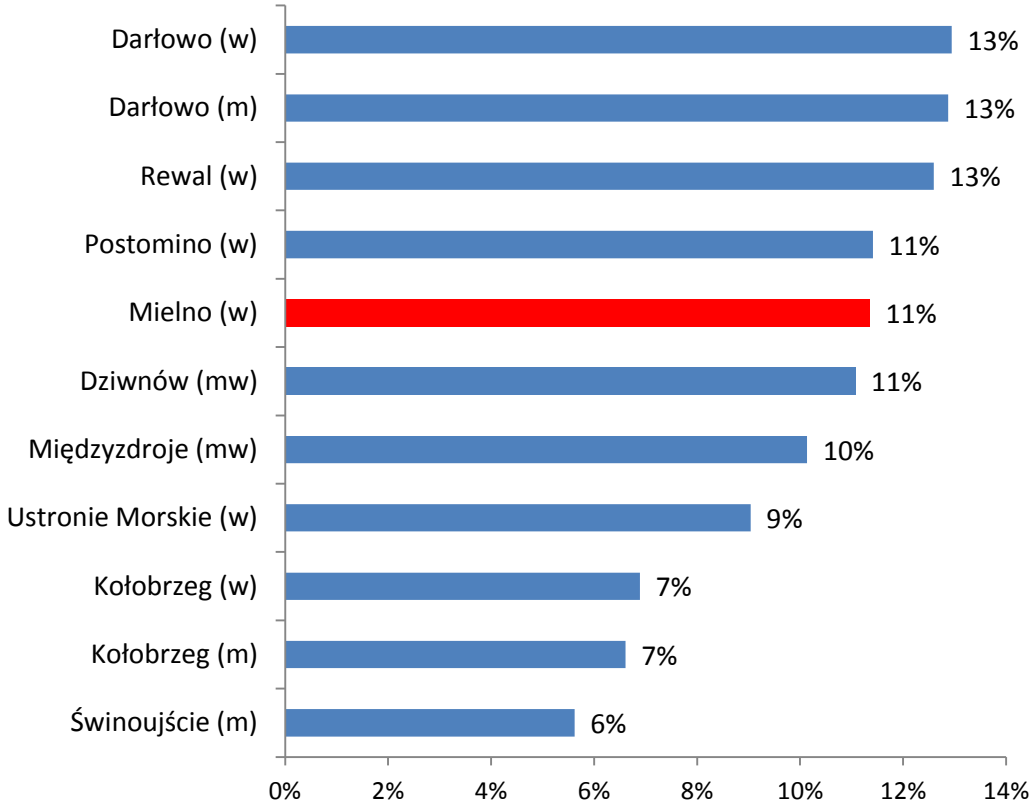
Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

Rysunek 23. Liczba pracujących w latach 2008-2012

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

Rysunek 24. Natężenie bezrobocia[11] w gminach nadmorskich województwa zachodniopomorskiego w 2012 roku

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

Istotnym działaniem na rzecz zmniejszania bezrobocia w Gminie i aktywizacji zawodowej mieszkańców może być wydłużanie sezonu turystycznego, poprzez tworzenie lokalnego produktu turystycznego o charakterze całorocznym.

[11] Natężenie bezrobocia oznacza udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym.

1.7. TURYSTKA

Walory turystyczne Gminy Mielno nadają charakter lokalnej gospodarce, w której dominuje funkcja turystyczna i dynamicznie rozwijająca się baza na potrzeby obsługi ruchu turystycznego. Miejscowości turystyczne gminy Mielno należą do najatrakcyjniejszych turystycznie na Wybrzeżu. Gmina Mielno położona jest w sąsiedztwie **Morza Bałtyckiego i jeziora Jamno** (rys. 25). Nieomal 10% powierzchni gminy to nadmorski bór sosnowy, a przeszło 25 km wzdłuż brzegu Morza Bałtyckiego pokryte jest niską, szeroką, i przede wszystkim piaszczystą plażą z wysokim pasem wydmowym. Dawne osady rybacko-rolnicze przekształciły się w miejscowości wypoczynkowe, odwiedzane w sezonie letnim przez turystów zarówno krajowych, jak i zagranicznych .

Do miejscowości turystycznych zalicza się głównie miejscowości ulokowane wzdłuż brzegu Bałtyku, od wschodu – Łazy, Unieście, Mielno, Mielenko, Chłopy, Sarbinowo i Gąski, gdzie administracyjne i rozrywkowe centrum gminy stanowią miejscowości Mielno i Unieście leżące na wąskiej mierzei między jeziorem a morzem.

Rysunek 25. Gmina Mielno

Źródło: strona Internetowa Urzędu Gminy Mielno, www.mielno.pl.

Naturalne i antropogeniczne walory turystyczne Gminy Mielno, które opisano w pierwszej części opracowania (rozdział. 1.1 oraz 1.2., służą nie tylko turystyce wypoczynkowej, ale również pozwalają na aktywne formy spędzania czasu m.in. wycieczki

piesze oraz rowerowe. Umożliwiają to przebiegające przez gminę szlaki piesze oraz rowerowe.

Szlaki Rowerowe[12]

1) Szlak Pałaców – niebieski dł. 75 km (trasa przebiega obok pałacu w Strzekęcinie, Nosowie i Parsowie, prowadzi także w pobliżu XIX – wiecznych elektrowni wodnych w Niedalinie i Rosnowie; atrakcją jest latarnia morska w Gąskach na końcu szlaku);

2) Szlak Nadmorski – czerwony dł. 45 km (Pleśna – Gąski Latarnia – Sarbinowo – Chłopy – Mielno – Strzeżenie – Dobiesławiec – Mścice – Jamno – Łabusz – Osieki Kosz. – Rzepkowo-Iwięciono – Bielkowo);

3) Nadmorski Międzynarodowy Szlak Rowerowy R10 – długość szlaku 252 km (Świnoujście (przejście graniczne) – Las Międzyzdrojski – Międzyzdroje – Woliński Park Narodowy – Kołczewo – Międzywodzie – Dziwnów – Pobierowo – Trzęsacz – Pogorzelica – Trzebiatów – Nowielice – Roby – Mrzeżyno – Dźwirzyno – Kołobrzeg – Ustronie Morskie – Sarbinowo – Chłopy – Mielno – Osieki – Iwięcino – Bukowo Morskie – Żukowo Morskie – Darłowo – Jarosławiec – Łącko – Zaleskie).

Szlaki Piesze[13]

1) Szlak nadmorski – czerwony (jest fragmentem szlaku międzynarodowego zaczynającego się we Francji i biegnącego aż do Braniewa: Pleśna – Gąski Latarnia – Sarbinowo – Chłopy – Mielno – Unieście – Łazy – Dąbki);

2) Szlak "Błękitny" (szlak byłego województwa koszalińskiego: Rusinowo – Darłowo – Dąbki – Dąbkowice – Łazy – Unieście – Mielno – Chłopy – Sarbinowo – Gąski - Ustronie Morskie – Bagicz – Kołobrzeg - Grzybowo – Dźwirzyno);

3) Szlak latarń morskich (wzdłuż 186 km linii brzegowej województwa zachodniopomorskiego; punktami szlaku jest 7 latarni morskich: Świnoujście, Kikut, Niechorze, Kołobrzeg, Gąski, Darłowo, Jarosławiec).

Jezioro Jamno jest miejscem do uprawiania różnych sportów wodnych oraz wędkarstwa. Na przystani żeglarskiej Klubu Morskiego „Tramp" przy 140-metrowym pomoście funkcjonuje wypożyczalnia jachtów, kajaków i rowerów wodnych. W sezonie letnim (od połowy maja do połowy września) po jeziorze kursuje statek wycieczkowy „Mila".

[12] Opracowano na podstawie dokumentu planistycznego Gminy Mielno pt. „Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielno", Uchwała Nr XLIV/459/10 Rady Gminy Mielno z dnia 27 kwietnia 2010 r. str. 98.

[13] Tamże, str. 98.

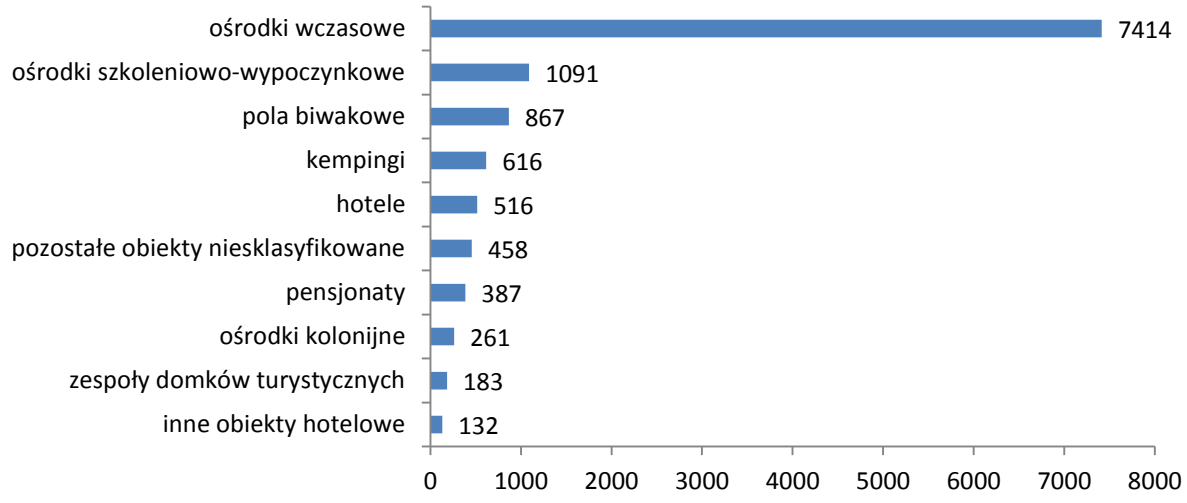
Ponadto co roku organizowane są zawody wędkarskie, którym patronuje Polski Związek Wędkarski.

Gmina Mielno posiada wybitne warunki dla rozwoju turystyki wypoczynkowej. Wpływ na to ma przede wszystkim bezpośrednie położenie w sąsiedztwie Morza Bałtyckiego i jeziora Jamno. Największą naturalną zaletą gminy są: czysta woda morska, szeroka i czyste plaże, ***drobnoziarnisty piasek (unikatowy w skali Europy)*** oraz pas leśny ciągnący się wzdłuż wydm na większej części wybrzeża. Obszar ten charakteryzuje się ponadto korzystnymi warunkami bioklimatycznymi, co w połączeniu z obecnością pokładów złoża glinki zielonej oraz ciepłych źródeł, stwarza dogodne warunki dla rozwoju turystyki uzdrowiskowej. ***Występują również bardzo dobre warunki do uprawiania: żeglarstwa, windsurfingu, kitesurfingu, nart wodnych, bojerów, jazdy konnej, wędkarstwa, a także lotniarstwa i paralotniarstwa.***

Baza noclegowa

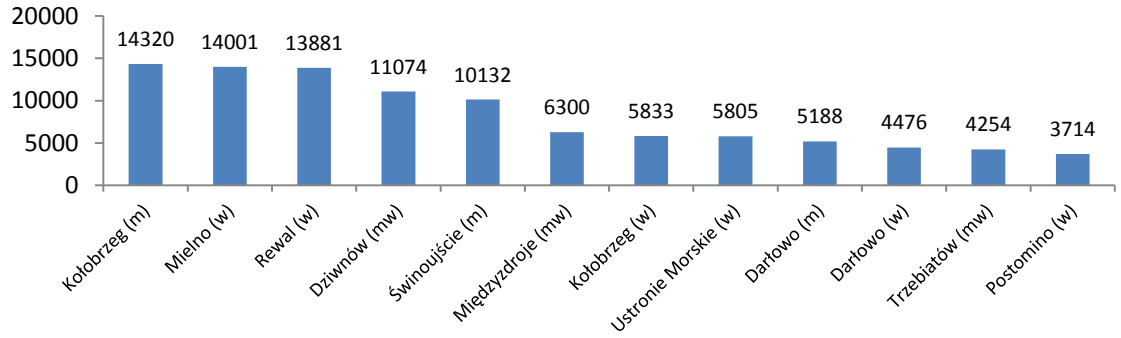
Bogatą bazę noclegowa tworzą hotele i motele, liczne pensjonaty, ośrodki wczasowe i kolonijne, kempingi, pola namiotowe, kwatery prywatne i gospodarstwa agroturystyczne. ***Najwięcej miejsc noclegowych w Gminie posiadają ośrodki wypoczynkowe, następnie ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe***. Ponadto znajdują się czynne przez cały rok obiekty sanatoryjne, w których leczy się choroby układu nerwowego, ruchowego, krążenia, nieżyty górnych dróg oddechowych, tarczycy i inne. ***Zaledwie 22,9% wszystkich miejsc noclegowych ma charakter całoroczny.***

Rysunek 26. Liczba miejsc noclegowych według rodzajów obiektów noclegowych w gminie Mielno w 2013 roku

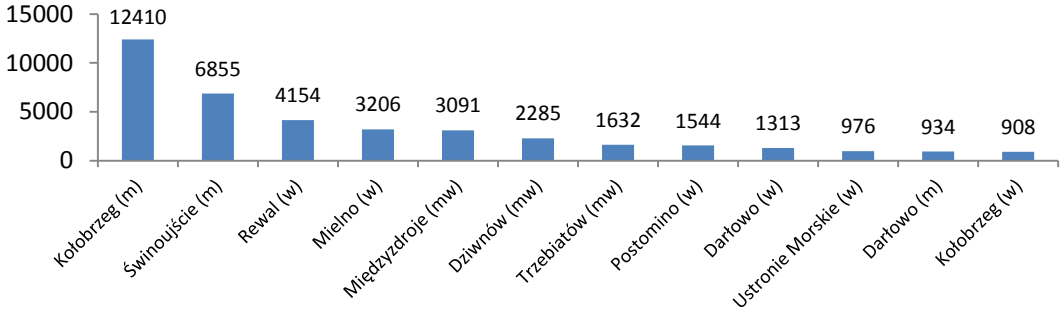

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

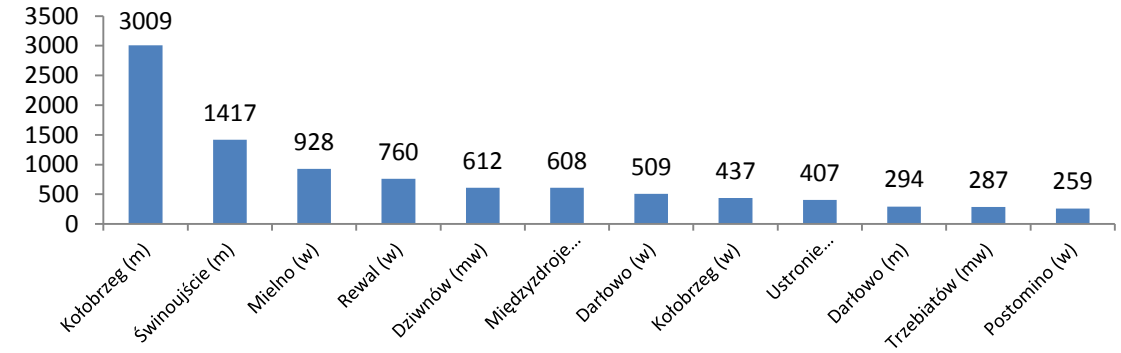
Rysunek 27. Liczba miejsc noclegowych w gminach nadmorskich w 2013 roku

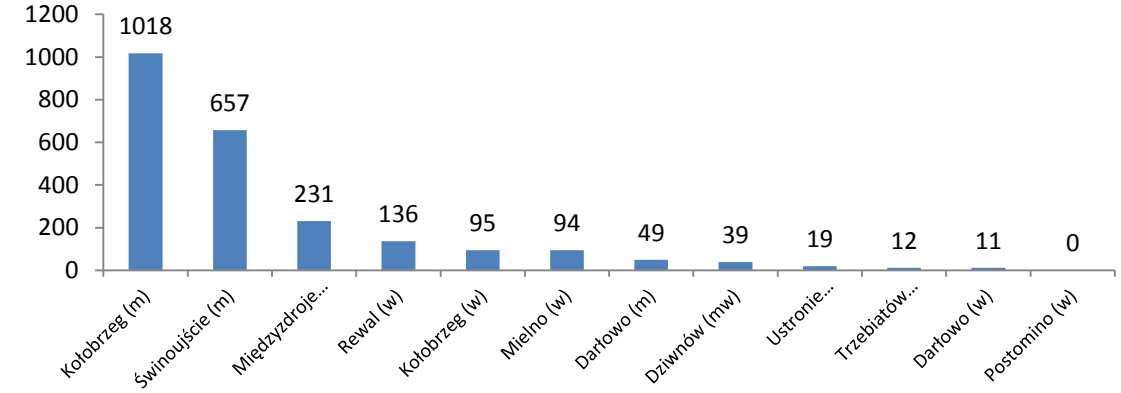
Rysunek 28. Liczba miejsc noclegowych całorocznych w gminach nadmorskich w 2013 roku

Rysunek 29. Udzielone noclegi w gminach nadmorskich w 2013 roku [w tys.]

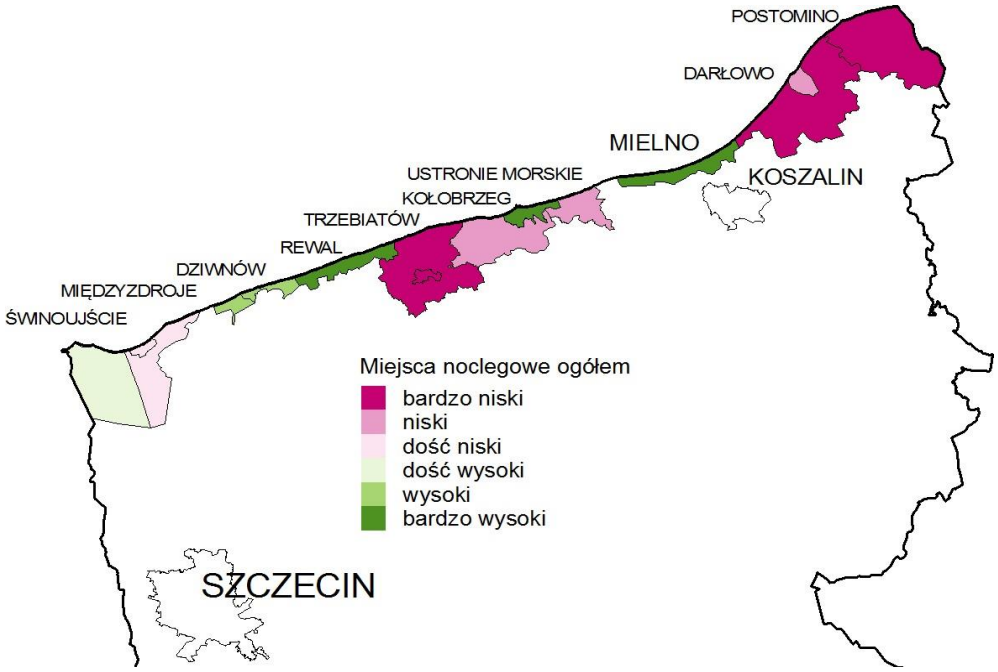

Rysunek 30. Udzielone noclegi turystom zagranicznym w gminach nadmorskich w 2013 roku [w tys.]

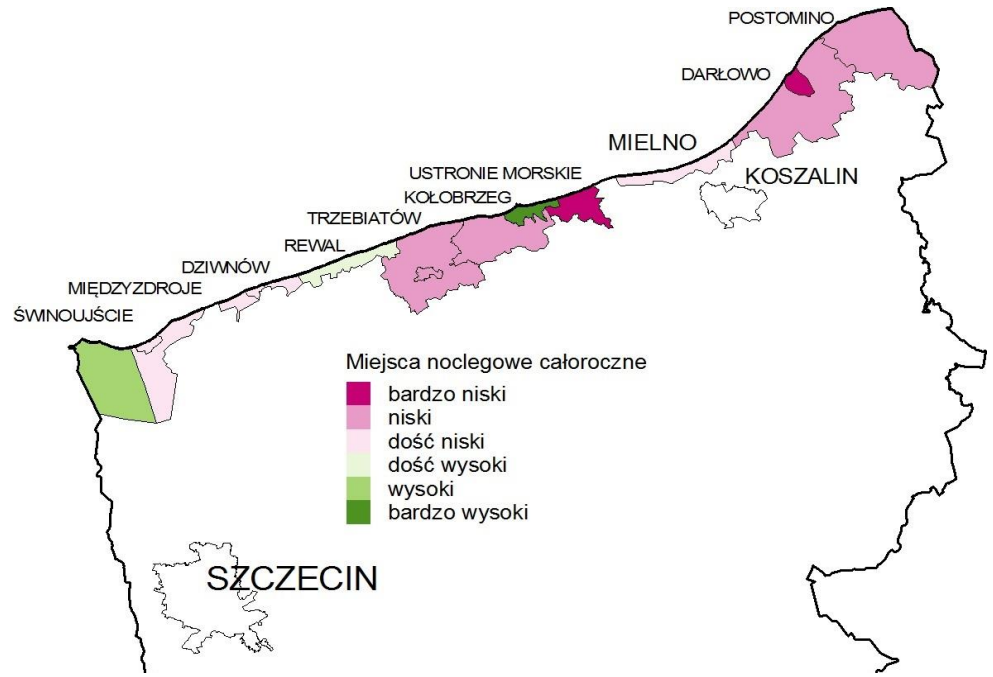

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

Rysunek 31. Liczba miejsc noclegowych w gminach nadmorskich w 2013 roku

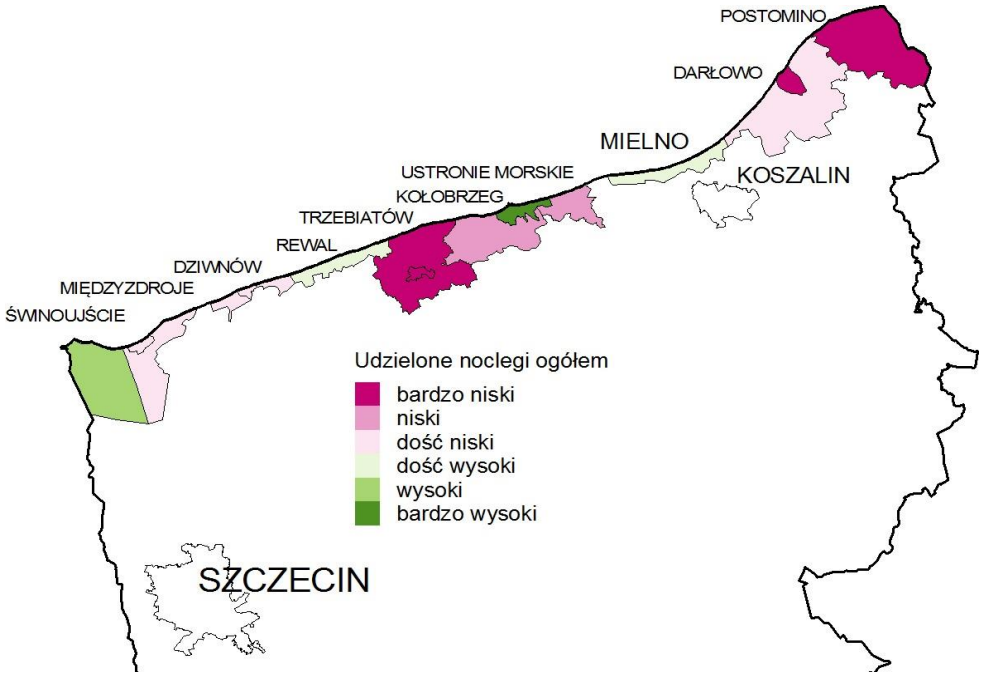

Rysunek 32. Liczba miejsc noclegowych całorocznych w gminach nadmorskich w 2013 roku

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

Rysunek 33. Udzielone noclegi w gminach nadmorskich w 2013 roku

Rysunek 34. Udzielone noclegi turystom zagranicznym w gminach nadmorskich w 2013 roku

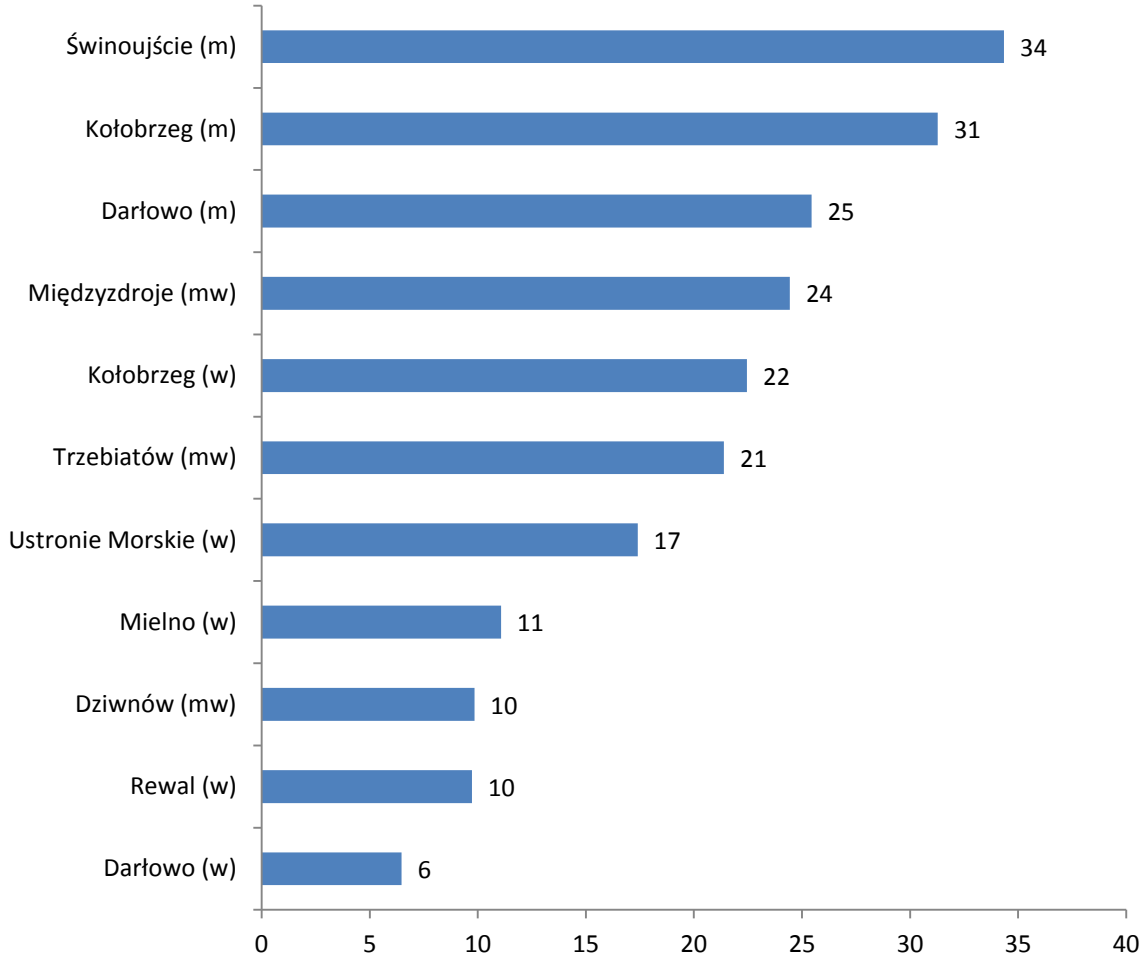

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

Baza gastronomiczna

Bazę gastronomiczną Gminy tworzą liczne restauracje, kawiarnie, smażalnie ryb oraz różnorodne punkty usługowe. Podobnie jak w przypadku bazy noclegowej, dostępność restauracji i innych punktów gastronomicznych jest ściśle uzależniona od sezonu. ***Po sezonie czynne są jedynie nieliczne lokale.***

Rysunek 35. Liczba podmiotów świadczących usługi związane z wyżywieniem w gminach nadmorskich w 2013 roku (liczba obiektów na 100 miejsc noclegowych).

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

W Gminie Mielno znajduje się relatywnie mało obiektów świadczących usługi związane z wyżywieniem na wysokim poziomie. Rekomendowany jest rozwój w tym obszarze, ze względu na tworzenie całorocznego produktu turystycznego.

Baza uzupełniająca

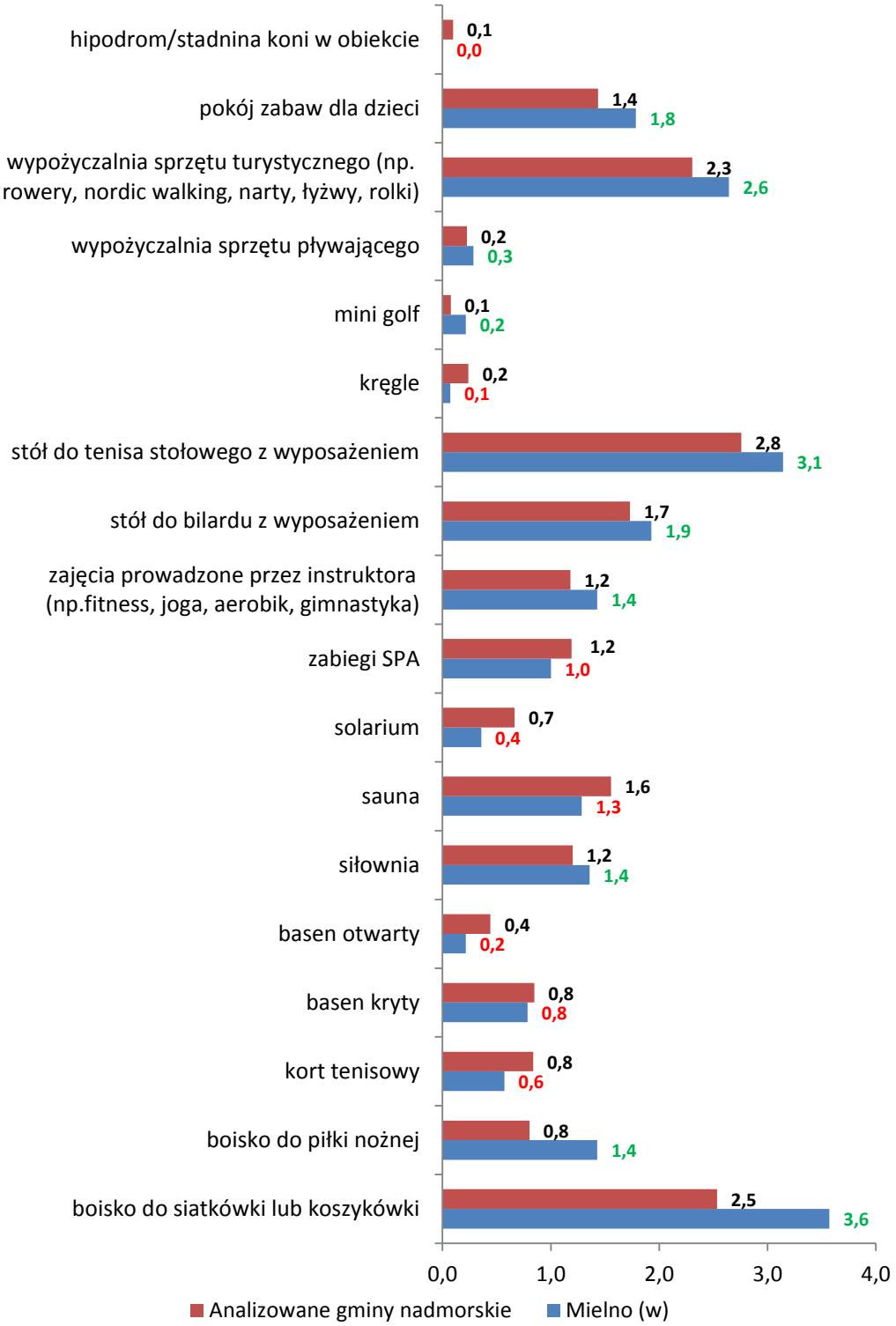
W obsłudze ruchu turystycznego istotne znaczenie, obok dwóch opisanych wyżej elementów produktu turystycznego, ma również baza uzupełniająca. Umożliwia ona korzystanie przez turystów odwiedzających gminę z różnych form turystyki i rekreacji – np. **turystyki aktywnej**, **turystyki osób niepełnosprawnych ruchowo** oraz **turystyki biznesowej. Poniżej przedstawiono analizę** istniejącej oferty i niezbędnej bazy dla wspomnianych form turystyki.

Turystyka aktywna

Turystyka aktywna jest szczególną formą turystyki, którą tworzy się w oparciu o rozwój odpowiednich atrakcji umożliwiających spędzanie wolnego czasu w sposób aktywny. Z rozwojem turystyki aktywnej wiąże się rozwój odpowiedniej infrastruktury oraz organizacja imprez i wydarzeń mających na celu aktywizację turystów. ***Gmina oferuje szeroki wachlarz możliwości aktywnego wypoczynku w obiektach rekreacyjno–wypoczynkowych***. Należą do nich kąpieliska strzeżone, baseny kryte i na powietrzu, boiska, korty tenisowe, siłownie, sauny i gabinety odnowy biologicznej, wypożyczalnie sprzętu sportowego, przystanie wodne i żeglarskie oraz sezonowe wypożyczalnie sprzętu wodnego. Wczasowicze mogą korzystać z rozmaitych form rozrywki i rekreacji. Część ww. usług dostępna jest w obiektach wyłącznie dla własnych gości, nie stanowią więc otwartej oferty dla wszystkich odwiedzających gminę. W porównaniu z innymi gminami nadmorskimi Gmina Mielno posiada przewagi w zakresie wyposażenia i infrastruktury sportowo-rekreacyjnej takich elementów jak: pokój zabaw dla dzieci, wypożyczalnie sprzętu turystycznego, wypożyczalnie sprzętu pływającego, mini golfa, stołów do tenisa stołowego, stołów do bilarda, siłowni, boisk do piłki nożnej oraz boisk do siatkówki i koszykówki (rys. 36).

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna w Gminie Mielno jest dość zróżnicowana. Występuje wyraźna przewaga konkurencyjna Gminy Mielno względem gmin nadmorskich w dostępności boisk do siatkówki i koszykówki, a także boisk do piłki nożnej. Rekomendowany jest dalszy rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej wraz z rozwojem oferty i kompleksowych produktów, skierowanych zarówno do turysty indywidualnego jak również klubów sportowych o wysokiej specjalizacji. Działania takie mają na celu wykorzystanie bazy turystycznej i sportowej poza sezonem letnim.

Rysunek 36. Wyposażenie turystycznych obiektów noclegowych w zaplecze sportowo – rekreacyjne w 2013 roku (liczba wyposażenia na 1000 miejsc noclegowych)

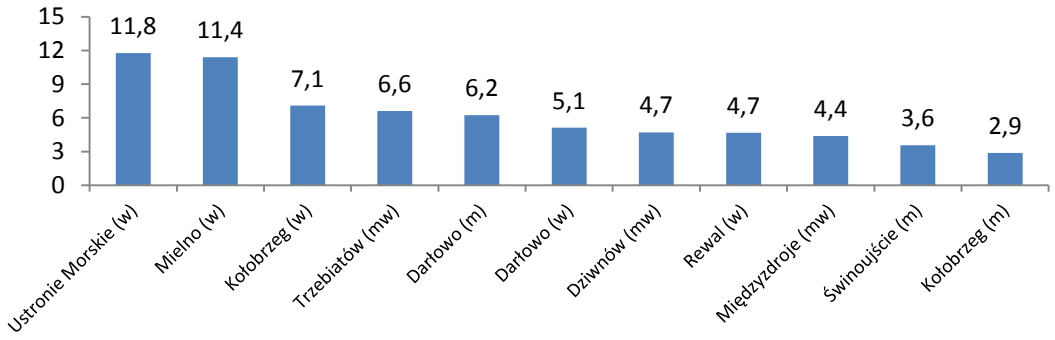
Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

Turystyka osób niepełnosprawnych ruchowo

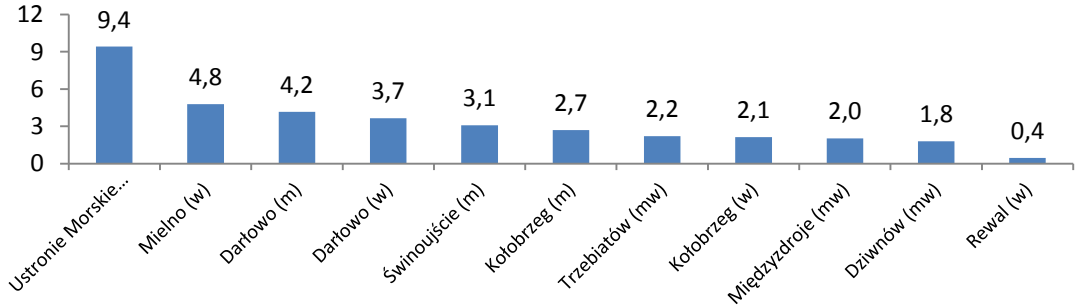
W tworzeniu produktu turystycznego coraz częściej zwraca się uwagę na przystosowanie obiektów turystycznych ze względu na udogodnienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Jest to ważna grupa społeczna, która chce aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym, w tym również w wyjazdach turystycznych. Przygotowanie gmin i obiektów turystycznych pod kątem udogodnień dla tych osób, świadczy o wysokiej kulturze społecznej i poziomie kapitału społecznego danej gminy.

Gmina Mielno, relatywnie do gmin nadmorskich, posiada bardzo dobrze przygotowaną bazę turystyczną, przystosowaną do obsługi osób niepełnosprawnych. Może to być podstawą dla tworzenia specjalnej oferty turystycznej w sezonie, jak i poza sezonem letnim. Dodatkowo rekomenduje się rozwój bazy rekreacyjno-sportowej, która może stanowić ważny element w procesie rehabilitacji osób niepełnosprawnych i tworzenia specjalistycznej oferty.

Rysunek 37. Obiekty wyposażone w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo - pochylnia wjazdowa w 2013 roku (udogodnienia na 1000 miejsc noclegowych w obiektach całorocznych)

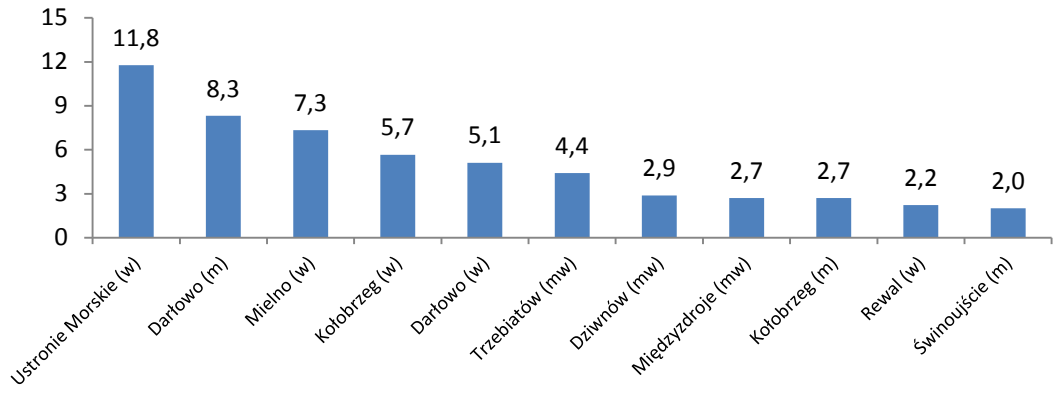

Rysunek 38. Obiekty wyposażone w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo - drzwi automatycznie otwierane w 2013 roku (udogodnienia na 1000 miejsc noclegowych w obiektach całorocznych)

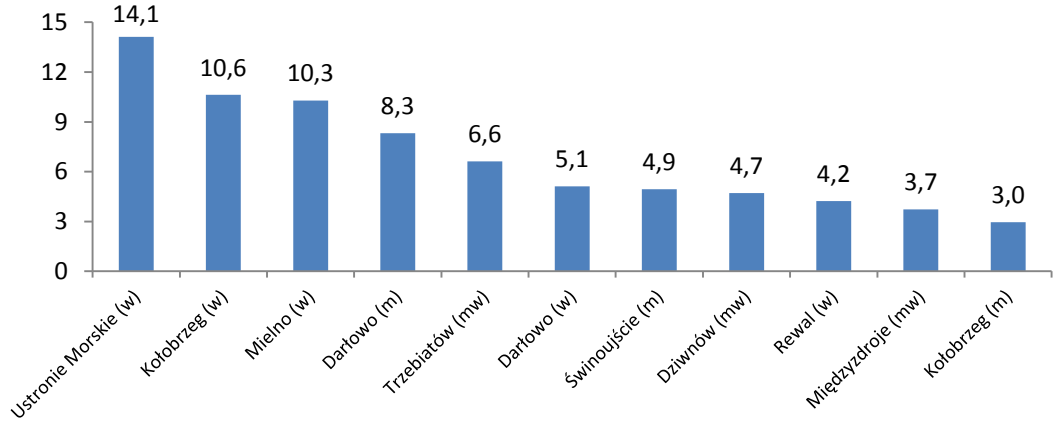

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

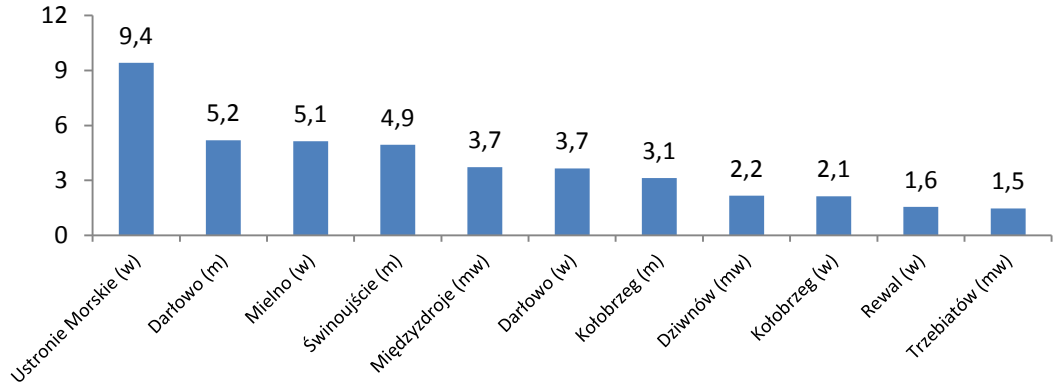
Rysunek 39. Obiekty wyposażone w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo - parking z wyznaczonymi miejscami dla osób niepełnosprawnych ruchowo w 2013 roku (udogodnienia na 1000 miejsc noclegowych w obiektach całorocznych)

Rysunek 40. Obiekty wyposażone w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo - pokoje/łazienki przystosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo (w tym na wózkach inwalidzkich) w 2013 roku (udogodnienia na 1000 miejsc noclegowych w obiektach całorocznych)

Rysunek 41. Obiekty wyposażone w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo - winda przystosowana dla osób niepełnosprawnych ruchowo w 2013 roku (udogodnienia na 1000 miejsc noclegowych w obiektach całorocznych)

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

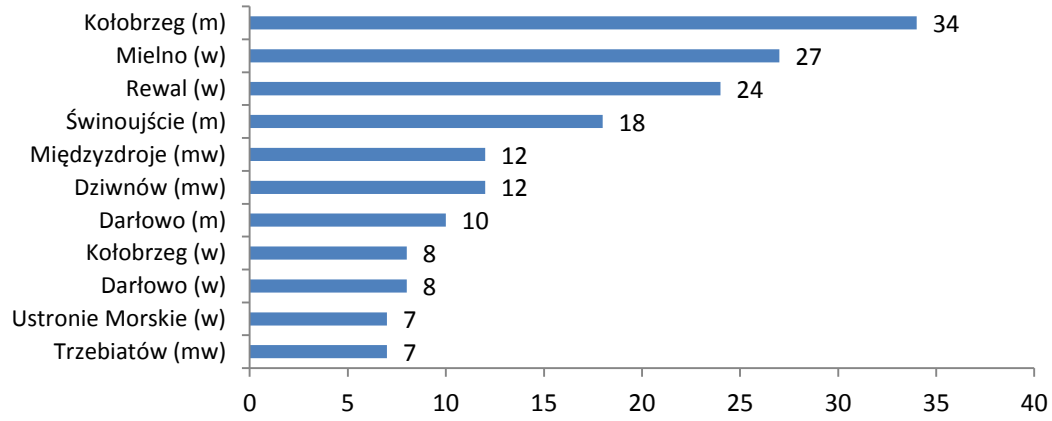
Turystyka biznesowa

Turystyka biznesowa to sektor turystyki, w którym podróże są powiązane z wykonywanym zawodem. Najczęściej obejmuje ona: indywidualne podróże służbowe, spotkania grupowe, uczestnictwo w targach lub imprezach konsumenckich, podróże motywacyjne i turystykę korporacyjną. Z punktu widzenia ekonomicznego, turystyka biznesowa wymaga wysokiej specjalizacji, przy czym zyski z niej osiągane są znacznie wyższe w porównaniu do tradycyjnych form turystyki. W ramach usług turystyki biznesowej proponuje się, takie produkty jak: spotkania grupowe (seminaria, konferencje itp.), wystawy (targi, pokazy dla branży lub klientów), szkolenia, kursy, podróże motywacyjne, imprezy firmowe – imprezy integracyjne, motywacyjne. Dodatkowo na potencjalny rozwój turystyki biznesowej może wpłynąć położenie Gminy względem Koszalina o znaczącym potencjale gospodarczym.

Gmina Mielno posiada, relatywnie do gmin nadmorskich, bardzo dobrze rozwiniętą infrastrukturę dla rozwoju turystyki biznesowej i konferencyjnej. Potwierdza to duża liczba obiektów z salami konferencyjnymi, które oferują jedną z największych w pasie nadmorskim liczbę miejsc konferencyjnych (rys. 42, 43, 44). W Gminie Mielno przypada relatywnie najwięcej sal konferencyjnych na jeden obiekt, co umożliwia organizowanie np. konferencji z podziałem na sekcje tematyczne, które mogą odbywać się w tym samym czasie (por. rys. 42 oraz rys. 43).

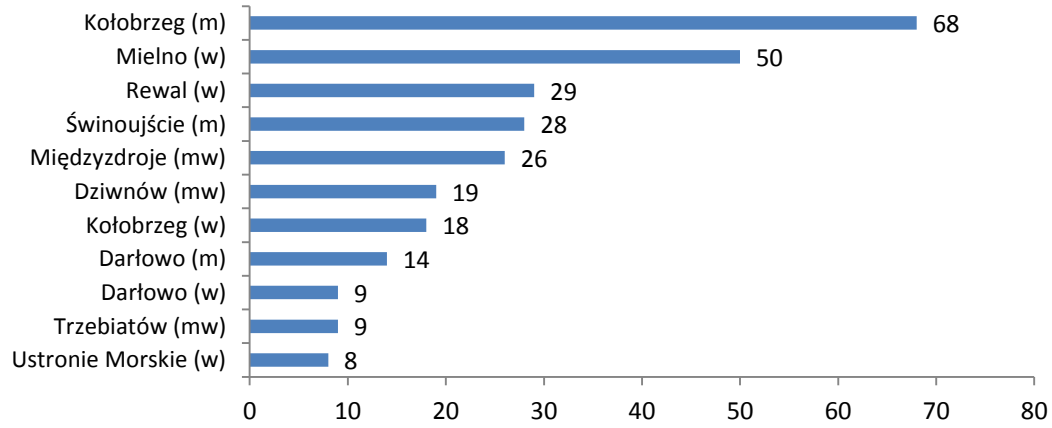
Gmina Mielno posiada bardzo wysoki potencjał dla rozwoju turystyki biznesowej, który może być szansą dla tworzenia całorocznego produktu turystycznego. Rekomenduje się współpracę lokalnych dostawców usług turystycznych, w celu przygotowania kompleksowej oferty przystosowanej do zróżnicowanych potrzeb klienta korporacyjnego, jak również małych i średnich przedsiębiorstw.

Rysunek 42. Liczba obiektów z salą konferencyjną w gminach nadmorskich w 2013 roku

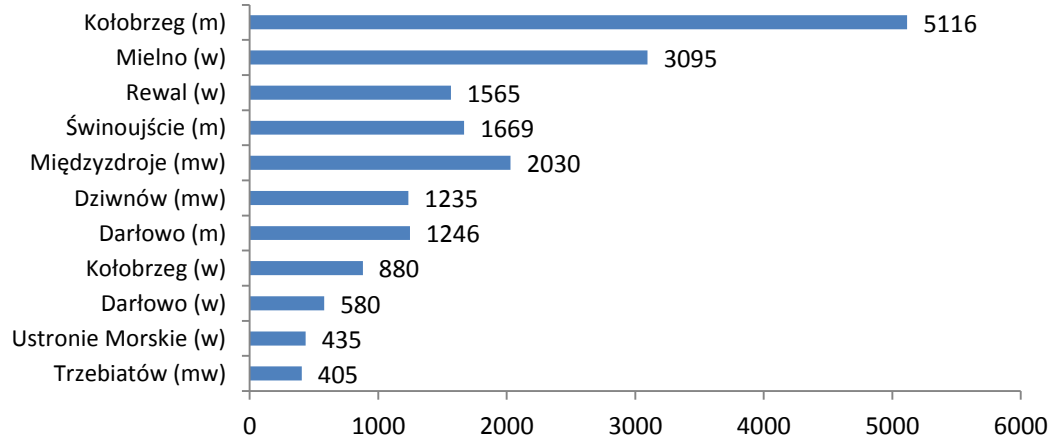

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

Rysunek 43. Liczba sal konferencyjnych w gminach nadmorskich w 2013 roku

Rysunek 44. Liczba miejsc w salach konferencyjnych w gminach nadmorskich w 2013 roku

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

Wydarzenia kulturalne, sportowe i integracyjne

Na terenie gminy zarówno zimą, jak i w sezonie letnim organizowane są imprezy kulturalne, sportowe i integracyjne[14]. Najważniejsze wydarzenia, które mają miejsce w Gminie to:

- Międzynarodowy Zlot Morsów,
- cykl letnich wydarzeń pod wspólną nazwą Mieleńskie Lato Artystyczne:
  - Kino Letnie,
  - Karaoke Super Star,
  - Światełko dla Anioła,
  - gry miejskie,
  - rajdy rowerowe,
  - Nadmorski Zlot Ciągników i Starych Maszyn Rolniczych,
  - Zumba Summer Party,
  - Bałtycki Festiwal Gitary Elektrycznej,
  - Dzień Latawca,
  - Dzień Morza,
  - Dzień Ryby,
  - Święto Pieczonej Gęsi,
  - Międzynarodowy Festiwal szachowy „Perła Bałtyku".

Podsumowując można stwierdzić, iż Gmina Mielno posiada wyjątkowo sprzyjające warunki do rozwoju różnych form turystyki. Głównym czynnikiem utrudniającym pełne wykorzystanie posiadanego potencjału jest silna zależność popytu od warunków pogodowych powodująca zjawisko sezonowości. Sposobem na przezwyciężenie tych ograniczeń będzie stworzenie odpowiedniej infrastruktury oraz oferty turystycznej.

[14] Informacje pozyskane z Centrum Promocji i Informacji Turystycznej Gminy Mielno.

1.8. ROLNICTWO

Ogólna powierzchnia gminy wynosi 6253 ha, w tym użytków rolnych 2166 ha, przeszło 1/3 powierzchni stanowi jezioro Jamno.

W gminie występują 3 formy władania ziemią:

- sektor prywatny –gospodarstwa indywidualne, Gospodarstwo Rybackie Sp. z o.o. w Mielnie,
- sektor państwowy – Ośrodek Hodowli Zarodowej w Mścicach Sp. z o.o. ANR,
- sektor publiczny – grunty komunalne.

Rolnicza przydatność gleb zależy przede wszystkim od właściwości skał macierzystych (uziarnienie i zasobność w składniki odżywcze dla roślin), od agroklimatu, rzeźby terenu i stosunków wodnych oraz od aktualnej zawartości próchnicy, odczynu i biologicznej aktywności środowiska.

Pod względem rolniczej przydatności gleb na obszarze gminy dominuje kompleks pszenny dobry (ok. 16,5% gruntów gminy tj. ok. 38,7% gruntów rolnych), który wraz z kompleksem żytnim bardzo dobrym i dobrym obejmują około 66% gruntów rolnych. Zostały one zaliczone do klasy IIIb oraz IVa i IVb (stanowią ponad 28% powierzchni gminy). Gleby mniej żyzne obejmujące kompleks żytni słaby i żytni najsłabszy oraz kompleksy zbożowo-pastewne (V i VI klasy bonitacyjnej) zajmują stosunkowo niewielką powierzchnię (ok. 19% gruntów rolnych) i rozproszone są po całej gminie. Zwarty kompleks najżyźniejszych gleb występuje w obrębie Mielna i Gąsek.

Trwałe użytki zielone występują w niewielkich obniżeniach wypełnionych glebami organicznymi, głównie w dolinie Strzeżenicy i zagłębieniach morenowych koło Gąsek i Chłopów. Są to gleby torfowe lub torfowo – mułowe, rzadziej glejowe i murszowo – mineralne. Ogólna powierzchnia trwałych użytków zielonych wynosi ok. 14% gruntów rolnych tj. ok. 6% powierzchni gminy. Dominują wśród nich użytki średnie.

W Gminie Mielno udział użytków rolnych osiąga poziom zaledwie 38% powierzchni gminy (średnia krajowa wynosi 59%). Należy jednak pamiętać, że dane te są zaniżane przez dużą powierzchnię wód powierzchniowych (39% powierzchni gminy). W analizach pomijających grunty pod wodami powierzchniowymi, udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni gminy znacznie wzrasta i wynosi około 63%.

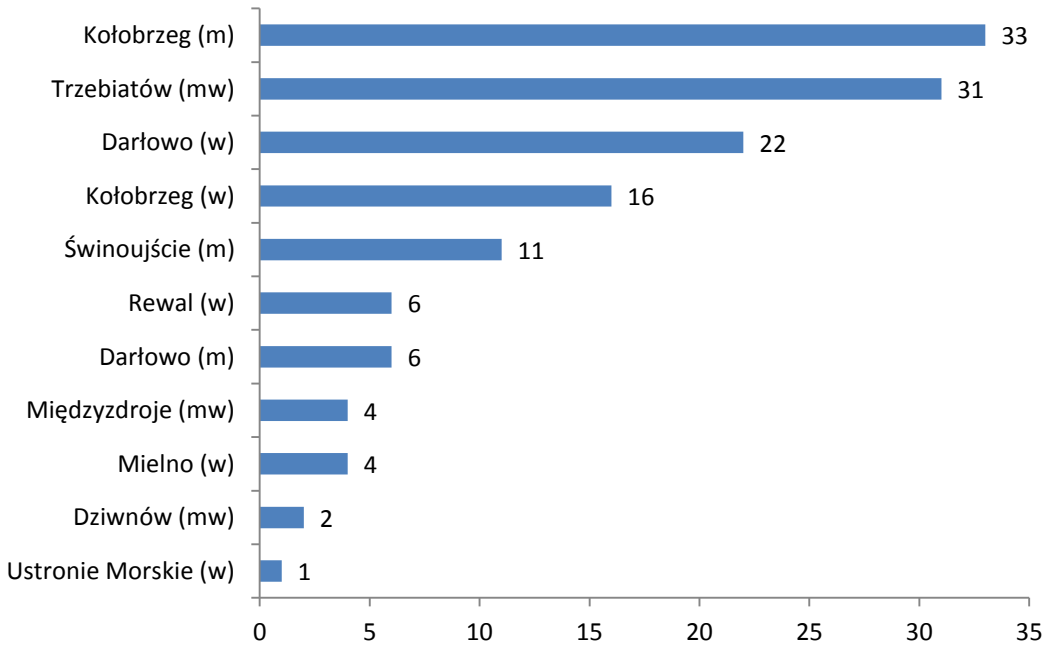
Wśród roślin najczęściej uprawia się zboża podstawowe, około 77% ogólnej powierzchni zasiewów w gminie. Większe powierzchnie upraw zajmują ponadto ziemniaki około 5% powierzchni zasiewów w gminie. Duży udział gospodarstw rolnych zajmuje się uprawą warzyw gruntowych (prawie 30%), jednak powierzchnia zasiewów jest niewielka - zaledwie 7ha.

Oprócz upraw polowych na terenie gminy prowadzi się hodowlę zwierząt - do najczęściej hodowanych należy bydło (zajmuje się nim 25,3% wszystkich gospodarstw rolnych), drób (28,8% gospodarstw) oraz trzoda chlewna (19,3% gospodarstw).

W strukturze własności zdecydowaną większość stanowią gospodarstwa indywidualne, przy czym największy udział mają gospodarstwa małe, poniżej 5 ha (stanowiące 51% wszystkich gospodarstw). Udział gospodarstw dużych, od 15 do 50 ha nie przekracza 6%. W gminie nie ma gospodarstw rolnych o powierzchni większej niż 50 ha.

Działalność rolniczą na rynek prowadzi zaledwie 30% gospodarstw, pozostałe prowadzą działalność na własne potrzeby. Na dzień dzisiejszy rolnictwo w gminie ma znaczenie marginalne (Waloryzacja przyrodnicza gminy Mielno, 2004).

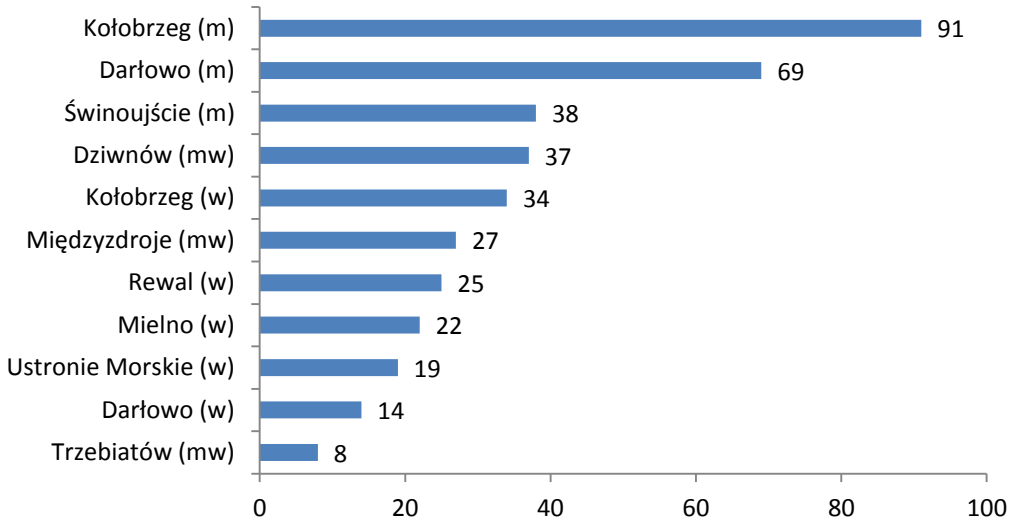
Rysunek 45. Podmioty gospodarki: uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową w 2013 roku

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

Rybactwo występuje jako morskie połowy przybrzeżne w Bałtyku oraz śródlądowe połowy na jeziorze Jamno. Znaczenie rybactwa w gospodarce gminy jest niewielkie, dużo mniejsze niż możliwości wynikające ze środowiska.

Rysunek 46. Podmioty gospodarki: rybactwo w 2013 roku

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

Tabela 3. Stan rolnictwa w gminie Mielno (stan na 01.01.2013r.)

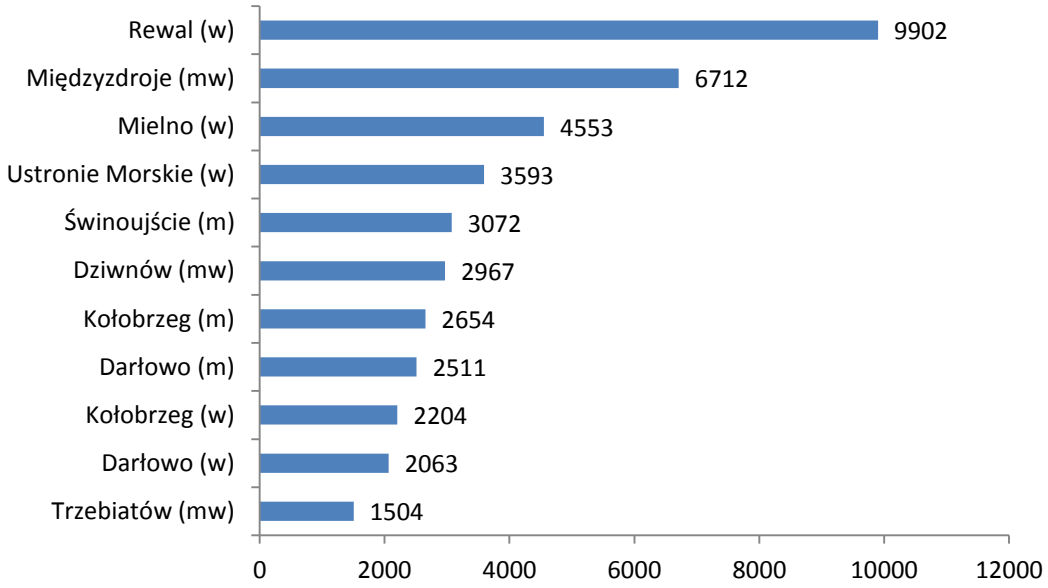
Wyszczególnienie	Powierzchnia ogółem	Użytki rolne						Lasy	Jeziora	Nieużytki i pozostałe grunty
		razem	Grunty orne		Sady	Łąki	Pastwiska			
			razem	pod zasiewy						
	ha									
Ogółem w gminie	6253	2166	1675	975	6	262	223	673	2422	992
Gospodarstwa indywidualne	1617	1460	1139	975	6	215	100	19	-	138

Rolnictwo, jak również rybactwo, jest ważną działalnością gospodarczą, która wpisuje się w tworzenie produktu turystycznego. Szczególnie wspiera usługi gastronomiczne, dostarczając produkty rolne i ryby. Stanowi stałe (całoroczne) źródło utrzymania dla pewnej grupy mieszkańców.

1.9. DOCHODY I WYDATKI GMINY MIELNO

Konstytucyjnie zagwarantowana samodzielność jednostek samorządu terytorialnego swój praktyczny wyraz znajduje w systemie finansowym zgodnie z zasadą „ile pieniędzy, tyle władzy". Pieniądze są podstawowym narzędziem polityki samorządu. Budżet gminy to roczny plan dochodów i wydatków uchwalany w formie uchwały budżetowej, stanowiący podstawę gospodarki finansowej gminy. Wysokość budżetu gminy jest uzależniona od osiąganych dochodów własnych oraz subwencji i pozyskanych środków zewnętrznych. Wysokie dochody pozwalają na rozwój inwestycji i zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej.

Rysunek 47. Dochody własne na jednego mieszkańca w gminach nadmorskich w latach 2008-2012

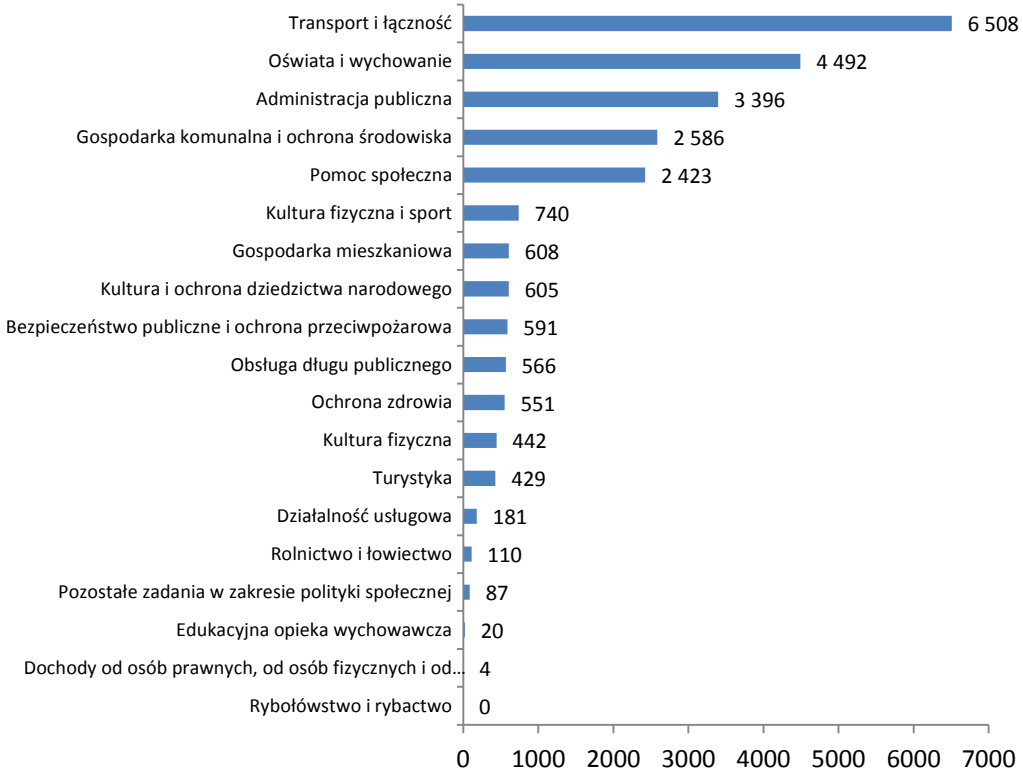
Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

Dochody własne Gminy Mielno w porównaniu do gmin nadmorskich są na wysokim poziomie. Składają się na to przede wszystkim, dochody podatkowe od nieruchomości oraz dochody z majątku. Wydatki w Gminie ukierunkowane są głownie na transport, oświatę i wychowanie, gospodarkę komunalną i ochronę środowiska oraz pomoc społeczną.

Tabela 4. Struktura dochodów własnych Gminy Mielno w latach 2008-2012

Lp.	Dochody własne wyszczególnienie	Udział procentowy [%]
1.	Dochody podatkowe - podatek od nieruchomości	43
2.	Dochody z majątku	18
3.	Udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych	10
4.	Dochody podatkowe - podatek od czynności cywilnoprawnych	3
5.	Dochody z majątku - dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych JST oraz innych umów o podobnym charakterze	3
6.	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	2
7.	Wpływy z usług	1
8.	Wpływy z opłaty targowej	1
9.	Dochody podatkowe - podatek rolny	1
10.	Udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych	0,4
11.	Dochody podatkowe - podatek od środków transportowych	0,3
12.	Wpływy z opłaty skarbowej	0,3
13.	Dochody podatkowe - podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	0,1
14.	Dochody podatkowe - podatek leśny	0,0

Rysunek 48. Struktura wydatków na jednego mieszkańca Gminy Mielno w latach 2008-2012

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych (data pobrania 14 04 2014).

1.10. WSPÓŁPRACA GMINY Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI

Gmina Mielno należy do organizacji takich jak:

- Mieleńska Lokalna Grupa Rybacka (MLGR),
- Mieleńska Lokalna Organizacja Turystyczna (MLOT),
- Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Pomorza Środkowego (ŚGiPPŚ),
- Środkowopomorska Grupa Działania (ŚGD),
- Zachodniopomorska Regionalna Organizacja Turystyczna (ZROT),
- Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej,
- Związek Miast Bałtyckich,
- Związek Miast i Gmin Morskich.

Przynależność gminy Mielno do wymienionych powyżej organizacji, wspiera ją poprzez wspólne podejmowanie działań w ramach różnych działalności. Dzięki współpracy zrealizowano szereg projektów infrastrukturalnych związanych z modernizacją przejść na plażę, budową chodników, planowaną odnową fragmentu promenady, budową szatni przy boisku, place zabaw, miejsca postojowe.

Wzmocniono również efekt promocyjny gminy, jako obszaru atrakcyjnego turystycznie, poprzez organizowane wspólnych wyjazdów z przedsiębiorcami lokalnymi na targi turystyczne, drukowanie materiałów promocyjnych, organizowane szkoleń dla przedsiębiorców. W ramach środków MLGR i ŚGD dofinansowane zostały niektóre imprezy w ramach Mieleńskiego Lata Artystycznego. Dzięki przynależności do Związku Gmin Wiejskich RP, gmina ma możliwość uczestniczyć przy kształtowaniu polityk rządowych wobec obszarów wiejskich.

2. ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMINY MIELNO NA TLE GMIN W POLSCE

Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna jest to zespół regionalnych walorów lokalizacyjnych, które mają wpływ na osiąganie celów inwestora (np. w postaci kształtowania się kosztów prowadzonej działalności gospodarczej, przychodów ze sprzedaży, rentowności netto oraz konkurencyjności danej inwestycji). Pomiar atrakcyjności inwestycyjnej gmin w Polsce jest cyklicznym przedsięwzięciem patronowanym przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych. Model pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej powstaje w oparciu o wieloelementowe zbiory wskaźników o zróżnicowanym charakterze, opisuje kluczowe obszary istotne dla inwestora, pozwala na wielokryterialne analizy przestrzeni dla lokalizacji inwestycji przy uwzględnieniu różnych czynników jak również jest narzędziem do oceny potencjału regionu, rozpoznania mocnych jak i słabych elementów.

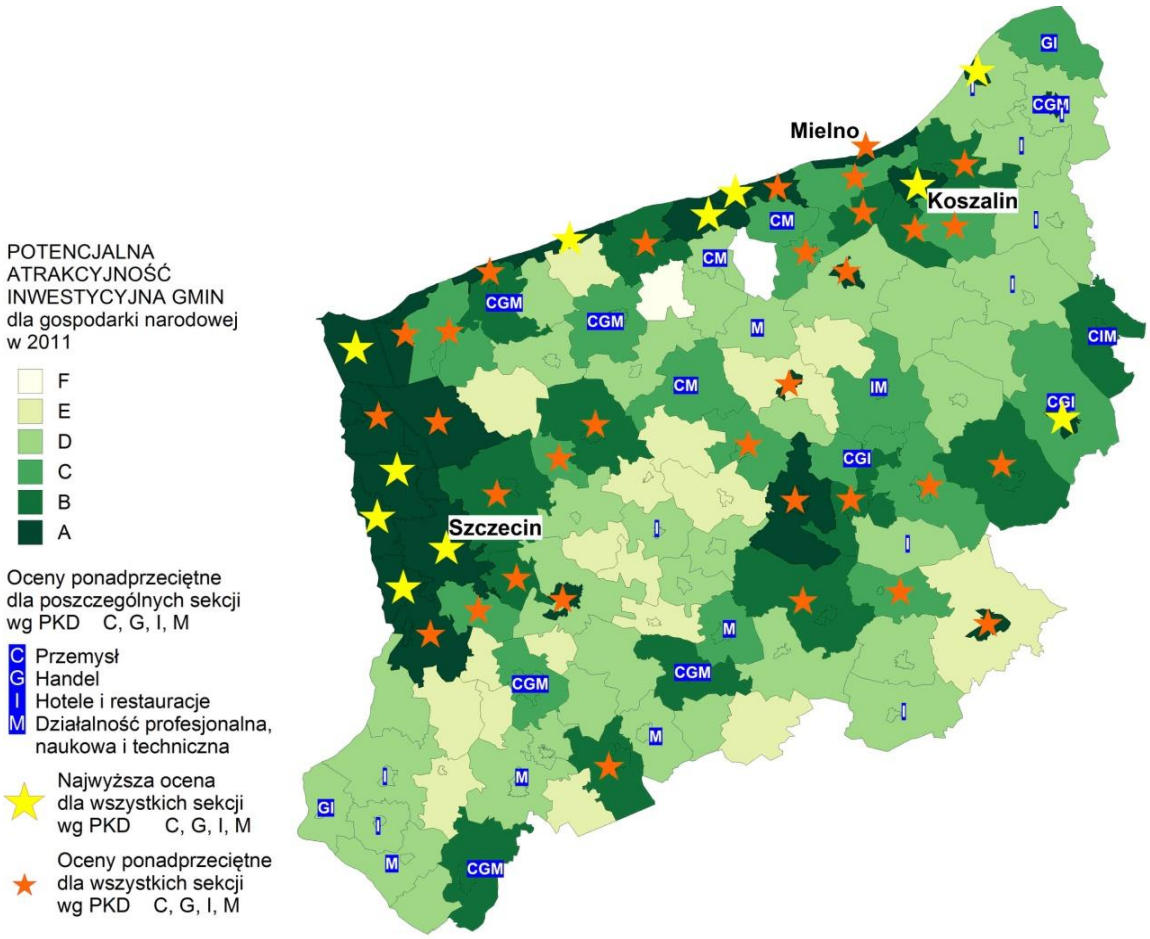
Tabela 5. Oceny mikroklimatów inwestycyjnych gmin wiejskich nadmorskich

Gmina wiejska	Ocena potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej	Mikroklimaty inwestycyjne				
		zasoby pracy	infrastruktura techniczna	infrastruktura społeczna	rynkowy	administracja
Mielno (w)	**A**	**B**	**A**	**A**	**B**	**B**
Rewal (w)	A	A	A	A	B	A
Kołobrzeg (w)	A	A	A	B	B	A
Ustronie Morskie (w)	A	A	B	A	C	A
Postomino (w)	C	B	D	F	D	C
Darłowo (w)	D	A	D	E	D	C

Oceny: A - bardzo wysoka, B – wysoka, C – dość wysoka, D - dość niska, E - niska, F - bardzo niska.

Źródło: H. Godlewska-Majkowska, A. Komor, P. Zarębski, M. Typa, Atrakcyjność inwestycyjna regionów, województwo zachodniopomorskie, Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych, Warszawa 2013. http://www.paiz.gov.pl/publikacje/wojewodztwa (data pobrania 28.05.2014)

Rysunek 49. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin województwa zachodniopomorskiego

Oceny: A - bardzo wysoka, B – wysoka, C – dość wysoka, D - dość niska, E - niska, F - bardzo niska.

Źródło: H. Godlewska-Majkowska, A. Komor, P. Zarębski, M. Typa, Atrakcyjność inwestycyjna regionów, województwo zachodniopomorskie, Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych, Warszawa 2013. http://www.paiz.gov.pl/publikacje/wojewodztwa (data pobrania 28.05.2014)

Gmina Mielno posiada bardzo wysoko ocenioną atrakcyjność inwestycyjną. Dotyczy to wszystkich mikroklimatów inwestycyjnych, takich jak: zasoby pracy, infrastruktura techniczna, infrastruktura społeczna, potencjał rynkowy jak również działalność administracyjna.

3. KONSULTACJE SPOŁECZNE NA POTRZEBY TWORZENIA STRATEGII ROZWOJU GMINY

Przyjęto, iż w planowanie strategiczne będzie realizowane przy współudziale mieszkańców gminy. Komunikacja będzie odbywać się na drodze konsultacji, które obejmą ocenę mieszkańców odnośnie jakości życia w gminie, mocnych stron gminy, atrakcyjności turystycznej, głównych problemów zagrażających rozwojowi gminy oraz działań, które należy podjąć aby wpłynąć na poprawę jakości życia. Przygotowano kwestionariusz ankiety, który zawierał 7 głównych pytań nawiązujących do wspomnianych wyżej zagadnień (załącznik do pracy). Ankiety zostały rozesłane drogą pocztową do wszystkich mieszkańców gminy. Wypełnione ankiety zbierano do zamkniętych urn, które były dostępne w licznych punktach zlokalizowanych w większości miejscowości. W punktach tych można było także pobrać dodatkowe egzemplarze ankiety. Dodatkową opcją była możliwość pobrania ankiety ze strony Internetowej Urzędu Gminy Mielno: www.mielno.pl i wysłanie na wskazany adres: strategia@gmina.mielno.pl.

We wstępie kwestionariusza ankiety umieszczono informację o przesłankach podjęcia konsultacji społecznych. Przede wszystkim wskazano, że: *„to czego potrzebujemy w tej chwili to mądra i odważna Strategia Rozwoju Gminy Mielno na lata 2014-22. Strategia, która pozwoli uwierzyć nam samym i udowodnić innym, że wiemy do czego dążymy, że sami potrafimy zaplanować przyszłość naszej gminy i znamy sposoby by to osiągnąć”*[15].

Do uczestniczenia w kolejnych etapach konsultacji społecznych poprzez wyrażanie opinii, zgłaszanie wniosków lub propozycji zaproszono wszystkich mieszkańców i osoby związane z Gminą Mielno. Wszelkie informacje i publikacje dotyczące strategii zaplanowano udostępnić na stronie internetowej Gminy Mielno www.mielno.pl pod hasłem Strategia Rozwoju Gminy Mielno na lata 2014-22.

3.1. UCZESTNICY BADANIA

Celem badań ankietowych w gminie jest uzyskanie odpowiedzi na nurtujące nas pytanie, które adresowane jest do mieszkańców. Oczekiwana jest przy tym wysoka frekwencja w badaniach, co pozwoli na uzyskanie pełnego obrazu sytuacji względem poruszanych problemów. Jednak jak pokazuje praktyka, często liczba osób, które uczestniczą w takich

[15] Olga Roszak-Pezała, Wójt Gminy Mielno, kwestionariusz ankiety na potrzeby tworzenia *Strategii Rozwoju Gminy Mielno na lata 2014-22.*

badaniach jest znacznie niższa od liczby mieszkańców. W takim przypadku ważne jest aby struktura respondentów względem np. zamieszkania w miejscowościach, czy też grup wiekowych, odpowiadała rzeczywistej strukturze mieszkańców Gminy. Jeżeli będzie spełniony powyższy warunek możemy założyć, iż z pewnym prawdopodobieństwem odpowiedzi jakie uzyskamy możemy uznać za wiążące i ukazujące opinię społeczną. Przykład porównania struktury respondentów wg miejscowości, z których pochodzą z rzeczywista liczbą mieszkańców miejscowości w gminie Mielno pokazuje duże podobieństwo (tabela 6).

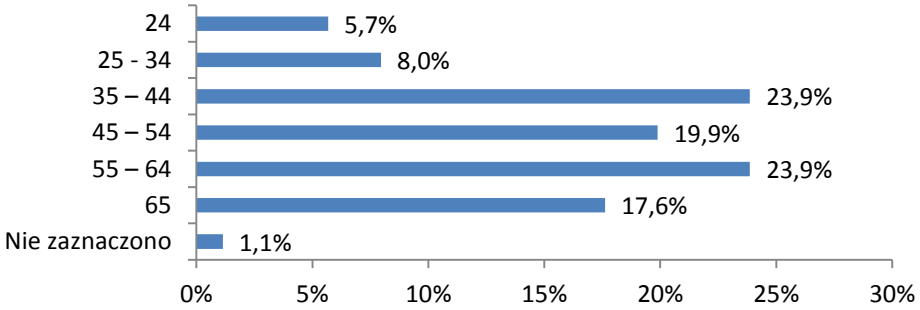
Tabela 6. Struktura respondentów wg miejscowości

Etykiety wierszy	Liczba respondentów	Struktura respondentów	Struktura mieszkańców
Mielno	79	45%	45%
Sarbinowo	20	11%	12%
Unieście	20	11%	21%
Gąski	16	9%	9%
Mielenko	14	8%	4%
Chłopy	12	7%	5%
Łazy	7	4%	2%
Niegoszcz	3	2%	2%
inna:	5	3%	0%
Razem	**176**	**100%**	100%

Źródło: badania ankietowe na potrzeby tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Mielno na lata 2014-2022.

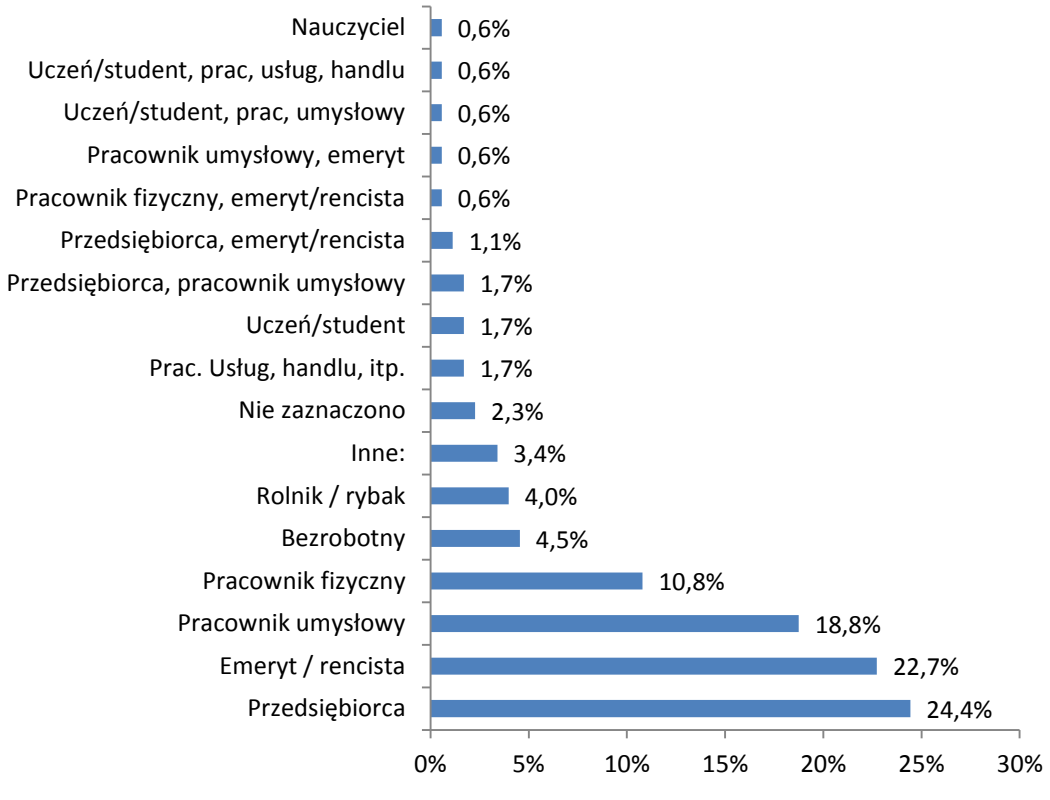
W badaniu łącznie wzięło udział 176 respondentów, z czego 55% stanowiły kobiety. Największą grupę wiekową po 23,9% stanowiły odpowiednio osoby z przedziału 35-44 lat oraz z przedziału 55-64 lat. Osoby w wieku powyżej 65 lat stanowiły 17% badanych. Ze względu na profil zawodowy i wykonywane zajęcie najliczniejszą grupę stanowili przedsiębiorcy 24,4% oraz emeryci i renciści 22,7%. Wśród respondentów znalazły się również ważne aczkolwiek stosunkowo mniejsze grupy zawodowe (4%), takie jak rolnicy czy rybacy. Wśród ankietowanych znalazły się również osoby bezrobotne oraz studenci (rys. 51). Ze względu na poziom wykształcenia najliczniejszą grupą były osoby z wykształceniem wyższym 45,5%, następnie z wykształceniem średnim 34,7% (rys. 52).

Rysunek 50. Struktura respondentów wg wieku

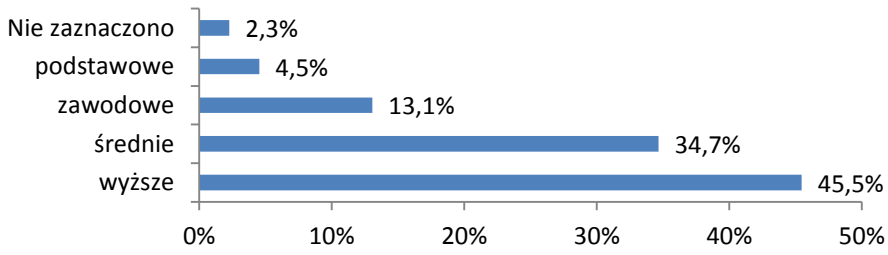
Źródło: badania ankietowe na potrzeby tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Mielno na lata 2014-2022.

Rysunek 51. Struktura respondentów wg zajęcia

Źródło: badania ankietowe na potrzeby tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Mielno na lata 2014-2022.

Rysunek 52. Respondenci wg wykształcenia

Źródło: badania ankietowe na potrzeby tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Mielno na lata 2014-2022.

3.2. JAKOŚĆ ŻYCIA W GMINIE

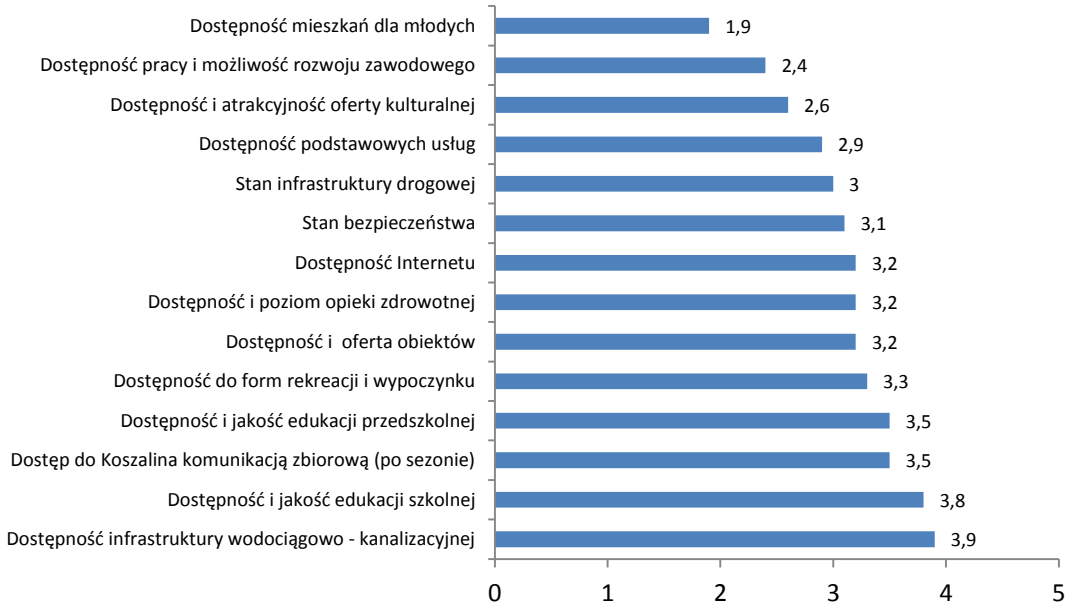
Celem działalności człowieka jest dążenie do zaspokajania potrzeb. Przybiera to różne formy o charakterze bezpośrednim, gdzie można osobiście kształtować jakość naszego życia poprzez podejmowane działania. Pośrednio odbywa się to poprzez wpływ otoczenia na życie człowieka, przy czym otoczenie to determinowane jest działalnością wielu instytucji publicznych i niepublicznych, jak również zachowaniem innych ludzi, jakością środowiska, klimatem przyrodniczym, czy dostępną infrastrukturą społeczną i techniczną. Należy zaznaczyć, iż to co decyduje o jakości życia w szeroko pojętym poczuciu szczęścia jest sprawą często indywidualną i odnosi się do osobistych preferencji i upodobań. To co daje poczucie bezpieczeństwa i szczęścia przykładowej osobie nie zawsze musi odnosić się do innych osób z otoczenia. Stąd ocena jakości życia nie jest sprawą prostą, a próba jej oceny często ma charakter subiektywny i wymaga w końcowej ocenie pewnego ukierunkowania na preferencje dominujące wśród mieszkańców.

Zdaniem T. Słaby[16], poziom życia definiowany jako stopień zaspokojenia potrzeb materialnych odnosi się do podstawowych potrzeb życia człowieka (fizjologicznych). Natomiast jakość życia autorka określa jako te wszystkie elementy życia człowieka, które związane są z faktem jego istnienia, bycia kimś i odczuwania różnych stanów emocjonalnych, wypływających np. z faktu posiadania rodziny, kolegów, przyjaciół itp. Dodatkowo zaznacza, że poziom życia powinno się określać na podstawie zbioru mierników obiektywnych (ilościowych i wartościowych), natomiast jakość życia powinno się oceniać głównie za pomocą mierników (wskaźników) subiektywnych.

Pojęcie jakości życia zdaniem autorów C. Bywalca i S. Wydymusa[17] powinno interpretować się jako kategorię subiektywną, kategorię bardziej natury socjopsychologicznej i fizjologicznej niż ekonomicznej. Ci sami autorzy definiują jakość życia jako stopień satysfakcji (zadowolenia) człowieka (społeczeństwa) z całej egzystencji. Różnica pomiędzy definicjami poziomu życia a jakością życia polega na ujęciu ilościowym i jakościowym. Powoduje to konieczność stosowania odmiennych metod badawczych. Jakość życia, która jest subiektywną oceną zjawiska można badać wykorzystując metody ankietowe, sondażowe itp.

[16] Słaby T. 1990. Poziom życia, jakość życia. Wiadomości statystyczne nr 6, str. 8.
[17] Bywalec C., Wydymus S. 1992. Poziom życia ludności Polski w porównaniu z krajami Europejskiej Wspólnoty gospodarczej. „Ekonomista" nr 5-6, str. 670.

Rysunek 53. Ocena jakości życia w gminie wg mieszkańców

Ocena jakości życia w skali od 1do 5, punkty oznaczają odpowiednio: 5 – bardzo dobry/dobra; 4- raczej dobry/dobra; 3 – przeciętny; 2 – raczej zły/zła; 1 – zdecydowanie zły/zła, końcowy wynik jest średnią ocen dla danej odpowiedzi.

Źródło: badania ankietowe na potrzeby tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Mielno na lata 2014-2022.

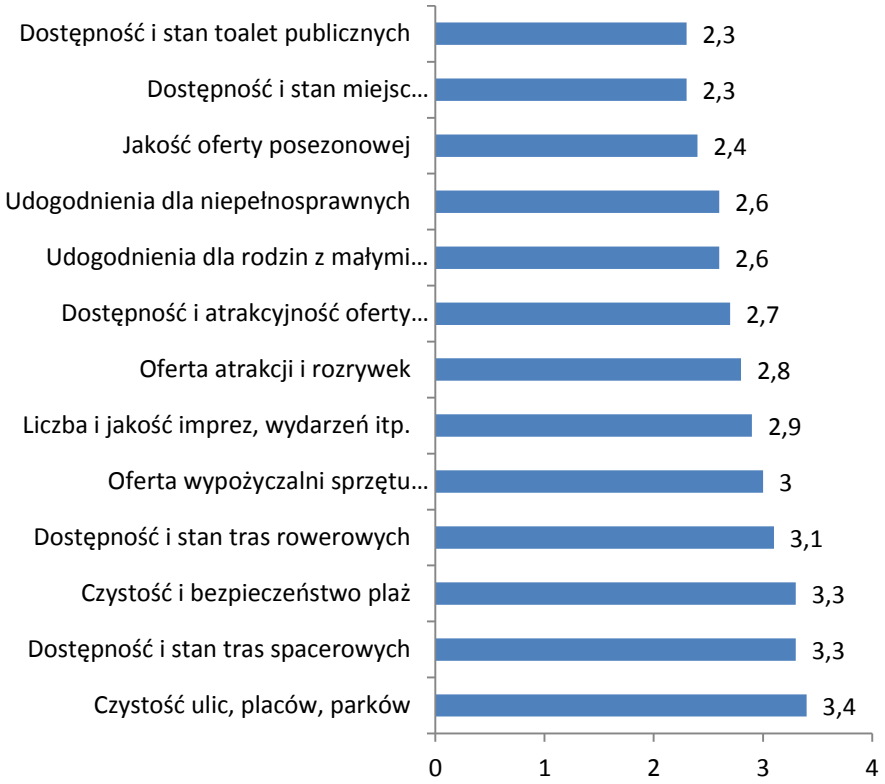
Mieszkańcy Gminy Mielno najwyżej ocenili dostępność infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej, dostępność i jakość edukacji szkolnej oraz przedszkolnej (rys. 53). Niską ocenę przypisali natomiast dostępności mieszkań dla młodych, dostępności pracy i możliwości rozwoju zawodowego, dostępności i atrakcyjności oferty kulturalnej. Formularz ankietowy został tak skonstruowany, aby uzyskać możliwość oceny elementów jakości życia w poszczególnych miejscowościach. Przykładowe obszary, na które należy zwrócić uwagę przy planowaniu rozwoju gminy i jakości życia w poszczególnych miejscowościach to: w Chłopach: dostępność mieszkań dla młodych, w Gąskach: stan infrastruktury drogowej, dostępność pracy i możliwość rozwoju zawodowego, w Łazach: dostępność i atrakcyjność oferty kulturalnej, w Mielenku: dostępność mieszkań dla młodych, dostępność pracy i możliwość rozwoju zawodowego, w Mielnie: dostępność mieszkań dla młodych, w Niegoszczy: dostępność i atrakcyjność oferty kulturalnej, w Sarbinowie: dostępność mieszkań dla młodych, dostępność pracy i możliwość rozwoju zawodowego, w Unieściu: dostępność mieszkań dla młodych. W większości przypadków oceny są zbieżne i odnoszą się do tych samych obszarów jakości życia. Jednomyślność w ocenie pozwala łatwiej planować działania i ukierunkować ewentualne programy działania i inwestycje.

3.3. ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA GMINY W OPINII MIESZKAŃCÓW

Atrakcyjność turystyczna jest to zespół cech przyrodniczych oraz antropogenicznych, które decydują o wyborze miejsca odwiedzin przez turystów. Na poziom atrakcyjności turystycznej wpływają m.in. walory turystyczne, zagospodarowanie turystyczne, a także dostępność transportowa. W praktyce zauważa się, iż wysoka atrakcyjność turystyczna wpływa na wielkość ruchu turystycznego, co dalej przekłada się na sprzedaż usług turystycznych i aktywizację gospodarczą regionu. Ważną cechą z punktu widzenia zarządzania gminą i lokalnym produktem turystycznym jest możliwość, do pewnego stopnia, kształtowania atrakcyjności inwestycyjnej poprzez działania zarówno podmiotów turystycznych, mieszkańców, organizacji pozarządowych takich jak Lokalne Organizacje Turystyczne, a także w ramach kompetencji przez jednostki samorządowe. Atrakcyjność turystyczna jest zatem zbiorem elementów danego regionu bądź poszczególnych miejscowości, za które dopowiadają wszyscy użytkownicy przestrzeni. Kluczowym może być propagowanie idei współodpowiedzialności za wygląd, estetykę oraz infrastrukturę.

Najwyżej ocenione elementy atrakcyjności turystycznej w gminie to: czystość ulic, placów i parków, dostępność i stan tras spacerowych, a także czystość i bezpieczeństwo plaż. Elementy, które należy rozwijać i wzmacniać to przede wszystkim zwiększenie dostępności toalet publicznych, zwiększenie dostępności i stan miejsc parkingowych, a także wzrost jakości oferty posezonowej (rys. 54).

Rysunek 54. Ocena atrakcyjności turystycznej gminy wg mieszkańców

Ocena jakości życia w skali od 1do 5, punkty oznaczają odpowiednio: 5 – bardzo dobry/dobra; 4- raczej dobry/dobra; 3 – przeciętny; 2 – raczej zły/zła; 1 – zdecydowanie zły/zła, końcowy wynik jest średnią ocen dla danej odpowiedzi.

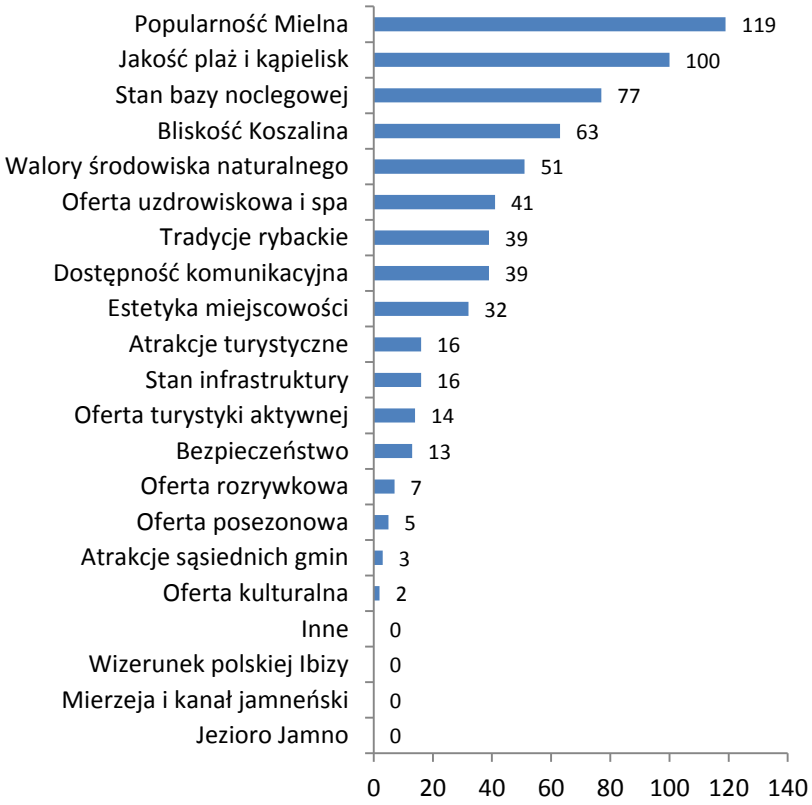
Źródło: badania ankietowe na potrzeby tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Mielno na lata 2014-2022.

3.4. MOCNE STRONY GMINY MIELNO JAKO PRZEWAGI WZGLĘDEM GMIN NADMORSKICH

Analiza sytuacji wyjściowej w trakcie tworzenia strategii i określania celów strategicznych jest jednym z najważniejszych elementów. Pozwala na wskazanie w sensie społecznym i gospodarczym miejsca, w którym się znajdujemy, czyli poziom z którego zaczynamy planować dalsze działania. Jedną z najbardziej rozpowszechnionych metod takiej analizy jest SWOT[18]. Metoda ta sprowadza się do określenia mocnych i słabych stron gminy a także szans i zagrożeń jakie wynikają z funkcjonowania otoczenia w najbliższej perspektywie planowanych działań. W gminie Mielno za mocne strony mieszkańcy uznali m.in.: popularność Mielna, jakość plaż i kąpielisk, stan bazy noclegowej, położenie gminy względem Koszalina (stolicy regionu), a także walory środowiska przyrodniczego (rys. 55).

[18] Metoda ta jest jedną z metod proponowanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego w planowaniu strategicznym rozwoju jednostek samorządu terytorialnego. Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012, s.153.

Rysunek 55. Mocne strony Gminy Mielno, które mogą stanowić o jej przewadze względem innych gmin nadmorskich wg mieszkańców

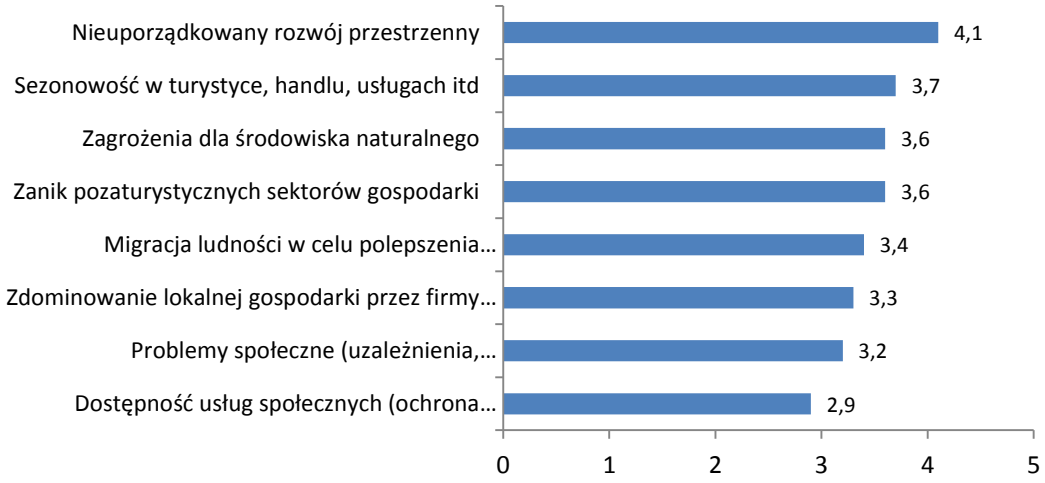
Respondenci mogli zaznaczyć nie więcej niż 5 odpowiedzi.
Źródło: badania ankietowe na potrzeby tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Mielno na lata 2014-2022.

3.5. GŁÓWNE PROBLEMY ZAGRAŻAJĄCE ROZWOJOWI GMINY WG MIESZKAŃCÓW

Elementem ważnym z punktu widzenia budowy strategii rozwoju jest analiza problemów. Problem to negatywny stan rzeczy, niekorzystne warunki, które istnieją zamiast wymaganych lub pożądanych. Problemy dotyczą sytuacji „tu i teraz", często utożsamiane są więc ze słabymi stronami analizowanej jednostki wyróżnionymi w analizie SWOT [19]. W wyniku badań ankietowych rozpoznano główne problemy zagrażające rozwojowi gminy Mielno. Według mieszkańców szczególną uwagę należy zwrócić na nieuporządkowany rozwój przestrzenny, a także problem, który jest związany z sezonowością w turystyce, a co za tym idzie, także sezonowością w handlu i usługach. Sezonowość wpływa na sytuację na rynku pracy w gminie oraz brak możliwości zatrudnienia poza sezonem letnim.

[19] W. Dziemianowicz, K. Szmigiel-Rawska, P. Nowicka, A. Dąbrowska, Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012, s.121.

Rysunek 56. Główne problemy zagrażające rozwojowi gminy wg mieszkańców

Ocena głównych problemów w skali od 1do 5, punkty oznaczają odpowiednio: 5 – zdecydowanie tak; 4 - raczej tak; 3 – trudno powiedzieć; 2 – raczej nie; 1 – zdecydowanie nie, końcowy wynik jest średnią ocen dla danej odpowiedzi.

Źródło: badania ankietowe na potrzeby tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Mielno na lata 2014-2022.

3.6. WIZJA MIESZKAŃCÓW CO DO DALSZEGO KIERUNKU ROZWOJU GMINY

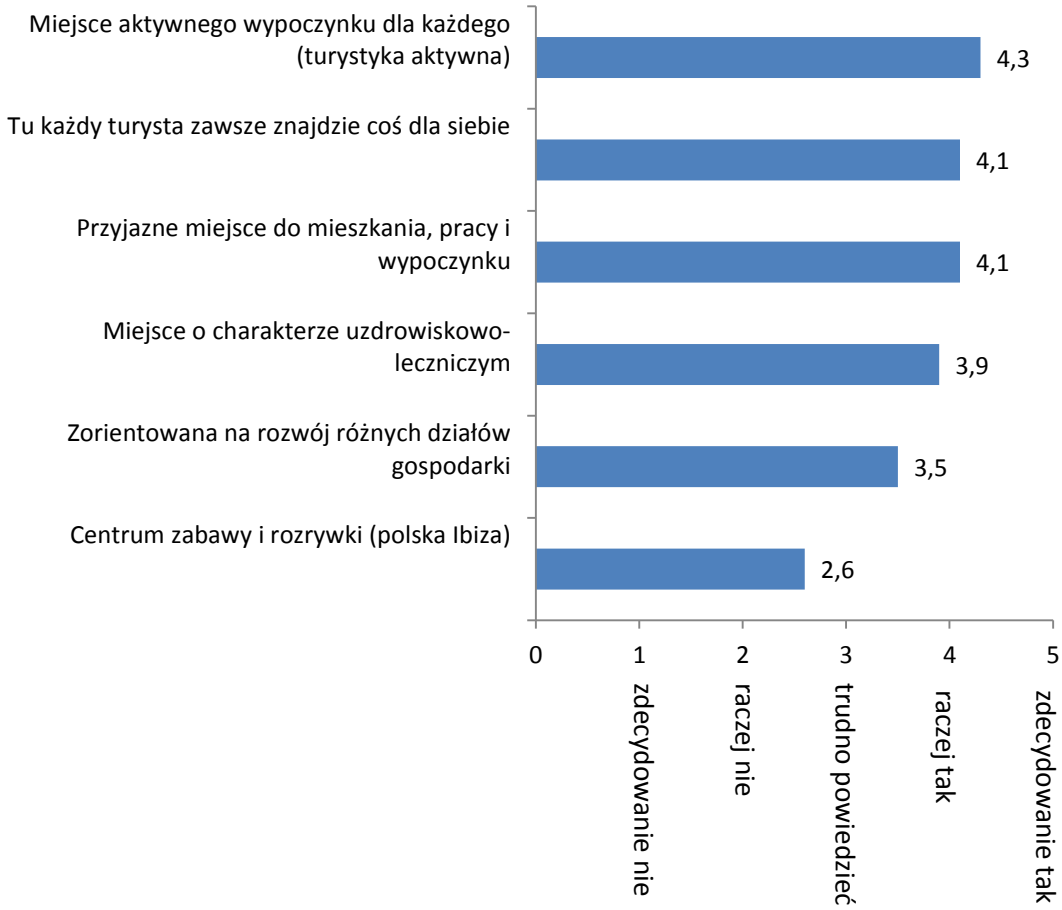
Wizja gminy to opis oczekiwanego w przyszłości jej stanu. Jej celem jest zobrazowanie stanu, do którego aspirujemy i stanowi cel całkowicie nadrzędny nad wszystkimi pozostałymi celami zawartymi w strategii. Wizja jest nośnikiem informacji o aspiracjach osób formułujących wizję (najczęściej lidera), stąd konieczne jest szczególne zwrócenie uwagi na jej przygotowanie. Wizja pełni również ważną funkcję jednoczenia wokół idei w niej zawartej i pożądane jest aby mieszkańcy gminy się z nią utożsamiali. Pytanie dotyczące wizji rozwoju gminy wydaje się zatem bardzo ważnym elementem prowadzonych konsultacji. **Mieszkańcom gminy zaproponowano sześć typów wizji, które mogli ocenić, jako mniej lub bardziej zgodne z ich odczuciami**. Poniżej znajduje się krótka charakterystyka poddanych ocenie kierunków rozwoju.

A. **Miejsce aktywnego wypoczynku dla każdego (turystyka aktywna).** Jest to wizja ukierunkowana na szczególną formę turystyki, którą tworzy się w oparciu o rozwój odpowiednich atrakcji, umożliwiających spędzanie wolnego czasu aktywnie, w trakcie pobytu w gminie. Turystyka aktywna w równym stopniu rozwija ciało, ale pielęgnuje też umysł, dostarczając mu coraz nowych bodźców, które rozwijają i stymulują. Z rozwojem

turystyki aktywnej wiąże się rozwój odpowiedniej infrastruktury oraz organizacja imprez i wydarzeń mających na celu aktywizację turystów.

B. **Przyjazne miejsce do mieszkania, pracy i wypoczynku**. Jest to wizja, która przede wszystkim odnosi się tworzenia jakości życia mieszkańców gminy, przy jednoczesnym rozwoju rynku pracy, a co za tym idzie, także przedsiębiorczości. Budowanie jakości życia odbywa się poprzez rozwój: infrastruktury społecznej, zrównoważony rozwój turystyki, miejsc pracy oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej, z której korzystają również mieszkańcy.
C. **Tu każdy turysta zawsze znajdzie coś dla siebie**. Wizja ta zakłada wszechstronność produktu turystycznego, który poprzez swoją strukturę i charakter jest w stanie zaspokoić potrzeby każdego turysty. Realizacja wizji będzie zmierzać do budowy zróżnicowanej infrastruktury turystycznej, a także dywersyfikacji świadczonych usług.
D. **Miejsce o charakterze uzdrowiskowo-leczniczym**. Wizja, która zmieni Gminę Mielno w ośrodek o charakterze uzdrowiskowo-leczniczym przy wykorzystaniu niezbędnych walorów uzdrowiskowych. Z wizją wiąże się ukierunkowanie na pewną grupę turystów oraz przystosowanie funkcjonowania dotychczasowego produktu turystycznego do nowych warunków, wynikających z ustaw dotyczących tworzenia miejscowości uzdrowiskowych i leczniczych.
E. **Zorientowana na rozwój różnych działów gospodarki**. Wizja, która zmierza do dywersyfikacji działalności gospodarczej w Gminie. W przyszłości Gmina Mielno obok przedsiębiorczości związanej z turystyką powinna rozwijać inne formy aktywności gospodarcze, m.in. przemysł, budownictwo, usługi finansowe itp.
F. **Centrum zabawy i rozrywki (polska Ibiza)**. Według tej wizji Gmina Mielno powinna w przyszłości stać się centrum rozrywki, z dużą ilością lokali rozrywkowych, dyskotek atrakcji nocnych i dziennych. Produkt turystyczny adresowany głównie do ludzi młodych, szukających różnych form zabawy i rozrywki.

Rysunek 57. Opinia mieszkańców co do dalszego kierunku rozwoju gminy

Ocena wizji rozwoju gminy w skali od 1do 5, punkty oznaczają odpowiednio: 5 – zdecydowanie tak; 4 - raczej tak; 3 – trudno powiedzieć; 2 – raczej nie; 1 – zdecydowanie nie, końcowy wynik jest średnią ocen dla danej odpowiedzi.

Źródło: badania ankietowe na potrzeby tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Mielno na lata 2014-2022.

Z przedstawionych wizji najwyższą ocenę uzyskał wariant A ukierunkowany na rozwój gminy w kierunku tworzenia warunków dla aktywnego wypoczynku dla każdego. Obok tej wizji równie wysoko oceniono dwie wizje. Pierwszą związaną z rozwojem zróżnicowanego lokalnego produktu turystycznego i drugą związaną z rozwojem Gminy Mielno w kierunku przyjaznego miejsca do mieszkania, pracy oraz wypoczynku (rys. 57).

4. WIZJA ROZWOJU GMINY MIELNO

Biorąc po uwagę wskazane odpowiedzi, a także wyniki oceny jakości życia, atrakcyjności turystycznej gminy oraz kluczowych problemów zdecydowano się przyjąć następującą wizję rozwoju gminy Mielno:

WIZJA ROZWOJU GMINY MIELNO
Gmina Mielno to miejsce przyjazne do mieszkania, pracy i aktywnego wypoczynku dla mieszkańców oraz turystów, którym oferuje się nowoczesne i konkurencyjne produkty turystyczne tworzone z zachowaniem idei rozwoju zrównoważonego

Wizja jednostki terytorialnej to opis oczekiwanego w przyszłości stanu tej jednostki. Bardzo ważne jest to, że wizja pełni kilka funkcji, do których zaliczamy[20]:

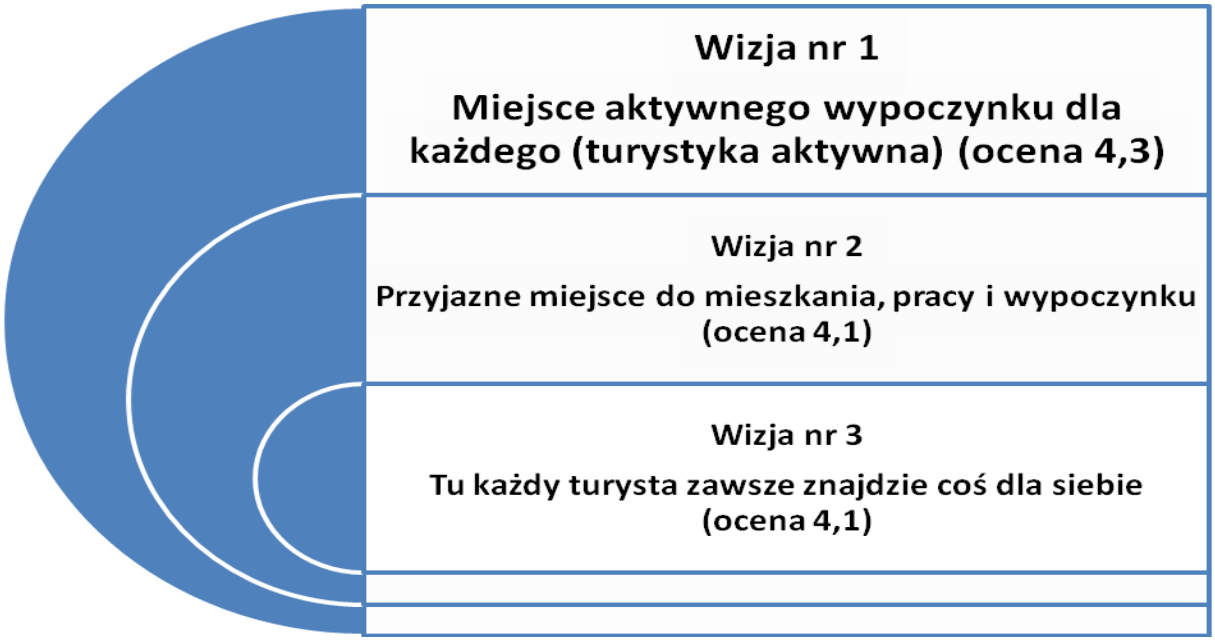
- zobrazowanie stanu docelowego – można powiedzieć, że wizja stanowi cel całkowicie nadrzędny nad wszystkimi, zawierający w sobie pozostałe cele sformułowane w strategii,
- informowanie o aspiracjach osób formułujących wizję (najczęściej lidera) – dlatego warto dobrze przemyśleć swoją wizję,
- jednoczenie wokół idei – powoduje, że ludzie się z nią utożsamiają.

W ramach konsultacji społecznych zaproponowano mieszkańcom, aby określili kierunek rozwoju Gminy na najbliższe lata. Ocenie mieszkańców poddano 6 wizji, które obejmowały najważniejsze kierunki rozwoju Gminy. Najwyższą ocenę uzyskała wizja, która zmierza, aby Gmina Mielno była: ***miejscem aktywnego wypoczynku dla każdego (turystyka aktywna) (ocena 4,3).*** Jest to wizja ukierunkowana na rozwój atrakcji umożliwiających spędzanie wolnego czasu aktywnie w trakcie pobytu w Gminie. Z rozwojem turystyki aktywnej wiąże się rozwój odpowiedniej infrastruktury oraz organizacja imprez i wydarzeń mających na celu aktywizację turystów. Równie ważne w opinii mieszkańców jest: ***tworzenie przyjaznego miejsca do mieszkania, pracy i wypoczynku (ocena 4,1)***. Jest to wizja, która zmierza to tworzenia przyjaznej przestrzenni do życia mieszkańców. Rozumie się przez to zabezpieczenie najważniejszych obszarów funkcjonowania rodziny, związanych z warunkami

[20] Dziemianowicz W., Szmigiel-Rawska K., Nowicka P., Dąbrowska A., Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 2012, s. 51.

bytowymi (mieszkania komunalne, miejsce opieki nad małym dzieckiem, dom kultury), rozwojem rynku pracy (możliwość zatrudnienia w Gminie), jakością środowiska przyrodniczego (rozwój turystyki zrównoważonej), bezpieczeństwem (szczególnie w sezonie letnim), a także rozwojem systemu oświaty i ochrony zdrowia. Trzecim wysoko ocenionym kierunkiem rozwoju jest wizja: ***tu każdy turysta zawsze znajdzie coś dla siebie (ocena 4,1)***. Zakłada ona rozwój produktu turystycznego o zróżnicowanym charakterze, którego celem jest zaspokajanie szerokich potrzeb różnych grup turystów. Realizacja wizji będzie zmierzać do budowy zróżnicowanej infrastruktury turystycznej, a także dywersyfikacji świadczonych usług.

Rysunek 58. Najwyżej ocenione prze mieszkańców kierunki rozwoju Gminy Mielno

Źródło: badania ankietowe na potrzeby tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Mielno na lata 2014-2022.

W związku z powyższym zdecydowano, iż ***wizja Gminy Mielno będzie wyrażać wskazane przez mieszkańców 3 kierunki rozwoju, które nie wykluczają się wzajemnie i mogą być realizowane na zasadzie synergii***. Będzie to zatem ujednolicony kierunek który, zakłada tworzenie produktu turystycznego dla aktywnego spędzania czasu przy jednoczesnym tworzeniu zróżnicowanej oferty względem zmieniających się potrzeb turystów. Realizacja tego kierunku ma przyczynić się do dalszego kształtowania Gminy, jako miejsca do życia, mieszkania i pracy dla jej mieszkańców oraz dbałości o jakość życia i kulturę społeczności lokalnej.

5. ANALIZA SWOT - WNIOSKI

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych technik analitycznych stworzona na potrzeby porządkowania informacji. Najczęściej jest stosowana w pierwszym etapie analizy planowania strategicznego. Istotę analizy SWOT oddaje sama jej nazwa, która pochodzi od pierwszych liter analizowanych czynników w języku angielskim: S (strengths) – silne strony, W (weaknesses) – słabe strony, O (opportunities) – szanse, T (threats) – zagrożenia. Analizowane czynniki można podzielić według dwóch kryteriów: miejsca występowania oraz charakteru oddziaływania. Ze względu na miejsce powstania i (lub) występowania czynnika wyróżniamy elementy wewnętrzne (czyli w obrębie analizowanej organizacji, jednostki) i zewnętrzne wobec niej (czyli zachodzące w otoczeniu). Natomiast biorąc pod uwagę kryterium charakteru oddziaływania, czynniki dzielimy na pozytywne oraz negatywne[21]:

- **czynniki wewnętrzne pozytywne (*strengths*)** to inaczej silne lub mocne strony danej jednostki, czyli atuty. To cechy, które wyróżniają analizowaną gminę czy region od innych jednostek i stanowią swoistą przewagę konkurencyjną. Punktem odniesienia mogą być sąsiednie jednostki lub grupa jednostek o podobnym charakterze (np. inne gminy miejsko-wiejskie, inne gminy turystyczne itd.);
- **czynniki wewnętrzne negatywne (*weaknesses*)** to inaczej słabe strony danej jednostki, będące konsekwencją ograniczeń szeroko rozumianych zasobów;
- **czynniki zewnętrzne pozytywne (opportunities)**, czyli szanse, korzystne tendencje w otoczeniu zewnętrznym danej jednostki, które właściwie wykorzystane mogą stanowić dla niej istotny impuls rozwojowy;
- **czynniki zewnętrzne negatywne (*threats*)**, czyli zagrożenia, niekorzystne zjawiska zewnętrzne, które mogą być poważną barierą rozwoju dla danej jednostki. Istniejące zagrożenia wyraźnie osłabiają też silne strony gminy czy regionu, a także mogą poważnie ograniczyć możliwość wykorzystania pojawiających się szans rozwojowych.

Przygotowując analizę SWOT na potrzeby strategii, skoncentrowano się na najważniejszym zdaniem autorów obszarach, które będą stanowić wskazówkę i punkt wyjścia do prowadzenia dalszych analiz i formułowania celów głównych oraz szczegółowych.

[21] Dziemianowicz W., Szmigiel-Rawska K., Nowicka P., Dąbrowska A., Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 2012.

Tabela 7. Analiza SWOT Gminy Mielno

Silne strony	Słabe strony
- **walory przyrodnicze**, na które składają się nadmorskie położenia, w tym wysokiej jakości szerokie plaże, mikroklimat nadmorski, kąpieliska morskie, a także formy przyrody i atrakcje przyrodnicze wynikające z położenia nad jeziorem Jamno, w tym mierzeja i kanał Jamneński (wzmocnienie: cel 2.3.) - **korzystne położenie geograficzne** względem dużego ośrodka miejskiego Koszalina, a także Niemiec oraz Skandynawii (wzmocnienie: cel 1.2, 2.3.) -**kapitał ludzki oraz kapitał społeczny**, na który składają się powszechne postawy przedsiębiorcze mieszkańców, aktywność w ramach stowarzyszeń, klubów sportowych, umiejętność integracji społecznej (wzmocnienie: cel 2.2.) - **infrastruktura turystyczna**, w tym liczne obiekty noclegowe, gastronomiczne, a także sklepy, lokale rozrywkowe, istotne zarówno dla rozwoju turystyki wypoczynkowej, jak również turystyki aktywnej i biznesowej (wzmocnienie: cel 2.3.) - **marka Gminy Mielno** – znana miejscowość letniskowa nad morzem, a także atrakcyjne tereny inwestycyjne (wzmocnienie: cel 2.4.)	- **zasoby nieruchomości gminnych**, w tym niewielkie zasoby do zbycia, jak również zasoby przestrzeni publicznej do stymulowania rozwoju gminy. (przeciwdziałanie: cel 1.1.1, 1.1.2.) - **zagospodarowanie przestrzenne,** cechujący gminę chaos przestrzenny (co obniża estetykę krajobrazu, generuje koszty budowy i utrzymania infrastruktury itp.) (przeciwdziałanie : cel 1.2, 1.3.) - **dodatkowe atrakcje turystyczne,** niewielka ich ilość i niska jakość w sezonie, jak również poza sezonem (przeciwdziałanie: cel 2.3.) - **infrastruktura społeczna**, niezadowalający stan infrastruktury obiektów użyteczności publicznej, a w niektórych aspektach jej brak – żłobek, dom kultury (przeciwdziałanie: cel 1.1.) - **potencjał demograficzny,** niski udział ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz wysoki udział w wieku poprodukcyjnym, migracja za pracą osób młodych i wykształconych do Koszalina i większych miast w Polsce (przeciwdziałanie: cel 1.3, 2.2.)
Szanse	**Zagrożenia**
- **budowa dróg szybkiego ruchu i autostrad w Polsce szczególnie S11 i S6,** a także uruchomienie połączeń lotniczych w Zegrzu Pomorskim, co zwiększy dostępność transportową gminy (wykorzystanie cel 2.3.) - **wzrost zainteresowania turystyką** i wyjazdami nad Morze Bałtyckie, co pozwoli na wykorzystanie silnych stron Gminy w ramach tworzenia produktu turystycznego i nowych inicjatyw gospodarczych (wykorzystanie cel 2.1, 2.2, 2.3, 2.4.) - **moda na turystykę aktywną, weekendową** itp. co potwierdza potrzebę planowania produktu turystycznego, ukierunkowanego na zróżnicowane potrzeby turystów (wykorzystanie: cel: 2.3, 2.4.) - **wsparcie ze strony UE** w postaci finansowania rozwoju kluczowych obszarów funkcjonowania gospodarki oraz rozwoju społecznego w latach 2014-2020. Jednym z priorytetów jest rozwój kooperacji samorządów (obszary funkcjonalne itp.), co promuje współpracę samorządów i wykorzystanie potencjałów sąsiadów (wykorzystanie we wszystkich wskazanych w strategii celach, w tym szczególnie cele 1.2. i 3.1.) - **nowe technologie energetyczne**, bazujące m.in. na odnawialnych źródłach energii, których wykorzystanie poprawia efektywność energetyczną i stanowić może dodatkowe źródło dochodów (wykorzystanie cel 3)	- **budowa elektrowni atomowej w Gąskach,** co w konsekwencji doprowadzi do upadku turystyki, braku nowych inwestycji, bezrobocia, ucieczki mieszkańców i spadkiem liczby ludności w Gminie. (przeciwdziałanie: cel 3) - **zagrożenie integralności terytorialnej gminy** przejęcie przez sąsiednie gminy części terytorium, co może powodować brak zaufania i utrudniać budowę partnerskich relacji. W konsekwencji nie pozwoli na wykorzystanie potencjałów i rozwoju współpracy, która może być korzystna dla wszystkich partnerów Gminy. (przeciwdziałanie cel 1.3.) - **napływ inwestycji krótkoterminowych**, nastawionych na szybki zysk, cechujących się brakiem reinwestycji uzyskanych dochodów oraz brak rozwoju lokalnego kapitału trwałego (przeciwdziałanie cel 2.2, 2.1)

Źródło: opracowanie na podstawie opinii zespołu ds. strategii Urzędu Gminy Mielno.

Najważniejszym czynnikiem, który wpływa na pozycję konkurencyjną gminy, jest renta położenia, czyli dostęp do Morza Bałtyckiego oraz ponad 20 km piaszczystych plaż o wybitnych warunkach dla wypoczynku turystów. Dodatkowo, miejscowości takie jak: Mielno, Unieście oraz Łazy położone są nad jeziorem Jamno, co podnosi atrakcyjność turystyczną tych miejscowości. Nie bez znaczenia jest również położenie Gminy względem Koszalina, ośrodka o dużym potencjale gospodarczym i demograficznym. Funkcjonowanie gospodarki Gminy Mielno opiera się głównie na wykorzystaniu wspomnianych walorów i w najbliższej perspektywie planowanych działań, należy ten trend utrzymać i dalej rozwijać na zasadach rozwoju zrównoważonego. ***Zostanie to wykorzystane dla stworzenia atrakcyjnej i konkurencyjnej, całorocznej oferty turystycznej (cel 2.3), rozwoju przedsiębiorczości i rynku pracy (cel 2.2), stworzenie kompletnego, spójnego oraz multimodalnego systemu transportu (cel 1.2), rozwoju turystyki zrównoważonej w gminie (cel 3.1) promowania wykorzystania energetyki odnawialnej w gminie i ochrony klimatu (cel 3.2),*** co dalej będzie przeciwdziałać **słabym stronom** Gminy, takim jak ***niski potencjał demograficzny, migracje za pracą młodych mieszkańców Gminy*** oraz ***niewielkiej ilości i słabej jakości atrakcji zarówno w sezonie, jak również poza sezonem, które mogą wydłużyć pobyt turystów poza letnie miesiące.***

Szczególną cechą Gminy, która ją wyróżnia, są mieszkańcy i ich postawy przedsiębiorcze. Gmina jest jedną z niewielu w Polsce, w której występuje tak wysoki odsetek przedsiębiorstw, głównie o charakterze rodzinnym. Umiejętności prowadzenia działalności gospodarczej są więc przekazywane szerokiej grupie mieszkańców, **co stanowi istotny potencjał i podstawę dla tworzenia kapitału ludzkiego oraz kapitału społecznego**. Potencjał ten zostanie wykorzystany w realizacji większości celów, jakie zakłada się w realizacji strategii, jednak szczególnie zostanie on wykorzystany w ramach ***rozwoju przedsiębiorczości i rynku pracy (cel 2.2),*** a także w ***promowaniu wykorzystania energetyki odnawialnej w gminie i ochronie klimatu poprzez tworzenie zielonym miejsc pracy i tworzeniu nowych postaw prosumenckich (cel 3.2).*** Planuje się wykorzystać wspomniany potencjał, aby wyeliminować słabą stronę Gminy w postaci: ***niewielkiej ilości atrakcji zarówno w sezonie jak również poza sezonem, które mogą wydłużyć pobyt turystów poza letnie miesiące.*** Postawy mieszkańców i ich potencjał społeczny, który wyraża się dużym zaangażowaniem w sprawy Gminy, będą również wykorzystanie w przeciwdziałaniu budowy elektrowni atomowej w Gąskach i innych wskazanych lokalizacjach w Polsce. Planowane formy

demokracji energetycznej będą zmierzać do kształtowania alternatywnych rozwiązań z zakresu energetyki lokalnej, jako odpowiedzi na narzuconą mieszkańcom wbrew ich woli inwestycję w miejscowości Gąski.

Gmina Mielno to marka o bardzo wysokiej rozpoznawalności, nie tylko w Polsce, ale również poza granicami kraju. Na wizerunek ten składają się atrakcje turystyczne, oferowane przez Gminę, jak też atrakcyjny klimat inwestycyjny. Wizerunek ten zostanie wykorzystany w ramach jednego z celów szczegółowych, który odnosi się do ***budowy pozytywnego wizerunku gminy (cel 2.4).*** **Budowanie pozytywnego wizerunku Gminy na zewnątrz będzie służyć niwelowaniu większości słabych stron i zagrożeń Gminy**. Dotyczy to m.in. **pozyskania inwestorów dla ważnych inwestycji z punktu widzenia rozwoju Gminy i tworzenia całorocznego produktu turystycznego**. Polityka rozgłosu ma na celu **budowanie wizerunku Gminy, jako miejsca do inwestowania**, przy czym poszukiwane są takie inwestycje, które stworzą całoroczne miejsca pracy, a zysk wypracowany na bazie potencjału Gminy, zostanie finalnie zainwestowany w Gminie i przyczyni się do wzmocnienia lokalnego kapitału. **Ważny jest wizerunek Gminy postrzeganej, jako miejsce do wypoczynku**, gdzie można skorzystać z wysokiej jakości usług turystycznych i atrakcji turystycznych, w atmosferze bezpieczeństwa i komfortu pobytu. W celu budowania potencjału demograficznego należy również tworzyć **wizerunek Gminy, jako miejsca przyjaznego dla mieszkańców**, gdzie podstawowe funkcje rodziny i jej potrzeby, są wspierane przez konkretne działania i lokalną politykę społeczną.

Wśród szans jakie Gmina Mielno powinna wziąć pod uwagę w realizacji przyjętych celów są zmiany, jakie mogą nastąpić w kierunku polepszenia dostępności transportowej poprzez budowę dróg S11 i S6 oraz przywrócenie połączeń z lotniska w Zegrzu Pomorskim. Będzie to sprzyjać realizacji takich celów, jak: ***stworzenie atrakcyjnej i konkurencyjnej, całorocznej oferty turystycznej (cel 2.3).*** Planowanie rozwoju turystyki całorocznej musi być wspieranie przez dobre połączenia transportowe, dzięki którym turysta szybko i bezpiecznie dojedzie do Gminy**.** Turyści z południa Polski często rezygnują z wyjazdów ze względu na utrudnienia komunikacyjne i długi czas przejazdu nad morze.

Szansą na zwiększenie dynamiki rozwoju Gminy są możliwości pozyskiwania funduszy zewnętrznych z różnych programów społecznych i gospodarczych, szczególnie w nowej perspektywie finansowej polityki Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Będzie to wspierać realizację większości proponowanych celów szczegółowych strategii rozwoju Gminy.

6. CELE STRATEGICZNE GMINY MIELNO

Zdecydowana większość dokumentów strategicznych administracji publicznej stosuje następujący podział celów strategicznych[22]:

- cel główny – czasem utożsamiany z wizją, a nawet misją, czasem traktowany jako odrębny poziom celów,
- cele strategiczne – są bezpośrednio związane z celem głównym,
- cele operacyjne – każdy z tych celów wiąże się bezpośrednio z celem strategicznym, czasem więcej niż z jednym,
- działania – są to uszczegółowienia celów operacyjnych, ale ważne jest, że są to raczej grupy projektów, a nie konkretne projekty i zadania – dlatego działania możemy zaliczyć jeszcze do poziomu planowania strategicznego,
- projekty – są elementem wdrożenia strategii, choć należy zauważyć, że niektóre zespoły decydują się wprowadzić ten element również do dokumentu strategii (w formie „proponowanych projektów", „kluczowych projektów"), w takim jednak przypadku zazwyczaj zawarte są tu hasła, nie szczegółowe dane na temat projektów.

Proponowane cele strategiczne odnoszą się do najważniejszych obszarów rozwoju Gminy, czyli rozwoju społecznego, gospodarczego oraz ochrony potencjału przyrodniczego. Gmina jest wspólnotą mieszkańców, której podstawowym celem jest tworzenie odpowiednich warunków życia, poprzez zaspokajanie potrzeb jej mieszkańców. Odbywa się to poprzez realizację zadań własnych, do których zalicza się m.in.: tworzenie: ładu przestrzennego, budowy dróg gminnych, infrastruktury technicznej, lokalnego transportu zbiorowego, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, gminnego budownictwa mieszkaniowego, edukacji publicznej, kultury, kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych, wspierania i upowszechniania idei samorządowej, promocji gminy. ***Wymienione zadania będą realizowane w ramach CELU I, który zakłada: stworzenie przyjaznej i atrakcyjnej przestrzeni do życia i pracy dla mieszkańców.***

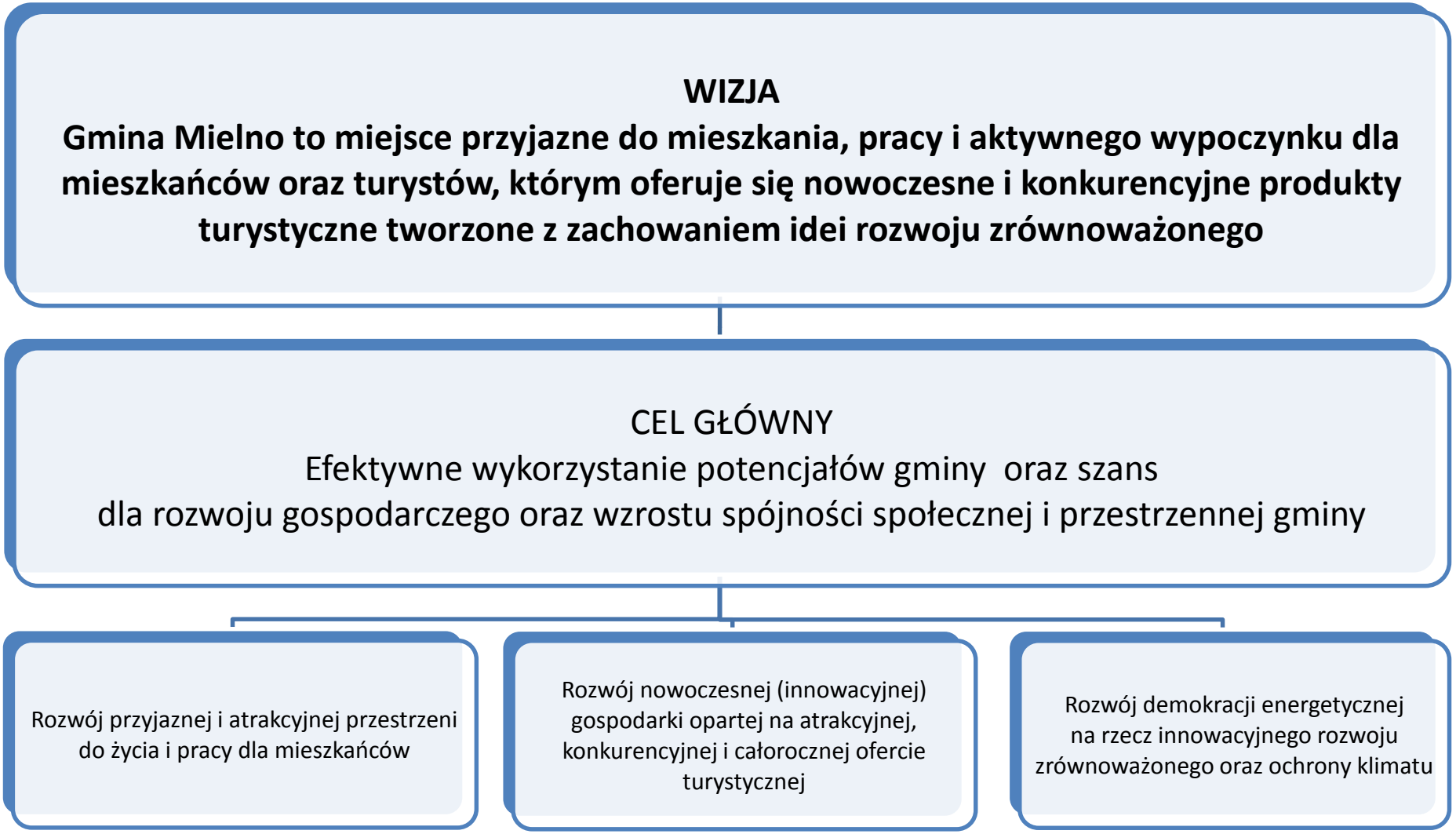
Gmina Mielno posiada wybitne warunki przyrodnicze dla rozwoju turystyki wypoczynkowej oraz tworzenia aktywnych form wypoczynku. Gospodarka Gminy zdominowana jest przez podmioty gospodarcze związane z turystyką, co powoduje, iż należy

[22] Dziemianowicz W., Szmigiel-Rawska K., Nowicka P., Dąbrowska A., Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 2012, s. 137.

rozwijać dalej ten potencjał gospodarczy, uwzględniając rozwój konkurencyjnych i nowoczesnych produktów turystycznych. Jest to działanie nadrzędne zważywszy na wysoką konkurencyjność oferty turystycznej innych gmin nadmorskich. ***Stąd przyjęto CEL II, w którym zakłada się: stworzenie nowoczesnej (innowacyjnej) gospodarki opartej na atrakcyjnej, konkurencyjnej i całorocznej ofercie turystycznej*.** Realizacja celu będzie zmierzać do realizacji wizji rozwoju gminy, w której podkreśla się rozwój aktywnych form wypoczynku, a zatem budowę niezbędnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, jak również współpracę lokalnych interesariuszy w celu tworzenia wspólnej oferty turystycznej o charakterze całorocznym.

Ważnym dla kształtowania jakości życia mieszkańców, jak również tworzenia jakościowego produktu turystycznego jest dbałość o stan środowiska przyrodniczego. W procesie tym, dużą rolę odgrywa społeczeństwo i jego akceptacja na zasadach demokratycznych, przyjęcia rozwiązań z zakresu ochrony przyrody, zarządzania energią i wykorzystania nowoczesnych rozwiązań z zakresu pozyskania zielonej energii. Jest to podejście, które ma rozwijać różne formy edukacji społecznej, rozwijać ducha współodpowiedzialności za środowisko, w którym żyjemy i pracujemy. Proponowane rozwiązania z zakresu rozwoju turystyki zrównoważonej będą zmierzać do ochrony przyrody i klimatu, tworzenia nowych miejsc pracy w rozwijającym się sektorze zielonej energii, a także być wyraźnym sygnałem sprzeciwu wobec inwestycji narzuconych mieszkańcom Gminy wbrew ich woli. Dotyczy to budowy elektrowni atomowej, która w opinii mieszkańców zburzy dotychczasowy porządek gospodarczy i społeczny w Gminie. ***Dlatego ważnym CELEM III w ramach realizacji strategii rozwoju Gminy, będzie rozwój demokracji energetycznej na rzecz innowacyjnego rozwoju zrównoważonego oraz ochrony klimatu.*** Realizacja celu ma pokazać, iż mieszkańcy Gminy znają i wykorzystują alternatywne rozwiązania z zakresu ochrony przyrody i pozyskiwania energii na potrzeby rozwoju Gminy.

Realizacja planowanych celów ma nastąpić w perspektywie 8 lat, przy czym należy zaznaczyć, iż proces wdrażania niektórych działań i inwestycji wymaga dłuższego czasu realizacji. Każdy z przedstawionych celów szczegółowych został scharakteryzowany i uszczegółowiony o kierunki działań, jakie w ramach tego celu mają zostać podjęte. Na ich podstawie, w trakcie realizacji strategii będą opracowane projekty dotyczące wdrażania strategii zgodnie z przyjętymi założeniami i kierunkami.

WIZJA
Gmina Mielno to miejsce przyjazne do mieszkania, pracy i aktywnego wypoczynku dla mieszkańców oraz turystów, którym oferuje się nowoczesne i konkurencyjne produkty turystyczne tworzone z zachowaniem idei rozwoju zrównoważonego
CEL GŁÓWNY
Efektywne wykorzystanie potencjałów gminy oraz szans
dla rozwoju gospodarczego oraz wzrostu spójności społecznej i przestrzennej gminy
Rozwój przyjaznej i atrakcyjnej przestrzeni do życia i pracy dla mieszkańców
Rozwój nowoczesnej (innowacyjnej) gospodarki opartej na atrakcyjnej, konkurencyjnej i całorocznej ofercie turystycznej
Rozwój demokracji energetycznej na rzecz innowacyjnego rozwoju zrównoważonego oraz ochrony klimatu

Cel 1 - Rozwój przyjaznej i atrakcyjnej przestrzeni do życia i pracy dla mieszkańców

CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
1.1. **Poprawa efektywności gospodarki nieruchomościami gminnymi oraz rozwój obiektów użyteczności publicznej**	**1.1.1. Stworzenie długookresowego planu rozwoju obiektów użyteczności publicznej** Opis: Plan ten powinien zawierać zestawienie posiadanych zasobów oraz potrzeb z uwzględnieniem ich hierarchii oraz horyzontu wykraczającego poza rok 2022. Należy także oszacować koszty realizacji przedsięwzięć oraz możliwości ich obniżenia lub kompensacji. Należy dążyć do kompleksowego rozwiązywania problemów (np. przedszkola wraz z placówką opieki nad małymi dziećmi, domu kultury i biblioteki). Opracowanie planu stworzy kompleksowy obraz problemów, pozwoli na stopniową jego realizację, a także zabezpieczenie przyszłych potrzeb. Stworzenie planu ułatwi podejmowanie decyzji w zakresie remontów lub zasadności inwestowania w konkretne obiekty. Dokument taki uchwalony przez Radę Gminy będzie podstawą do wskazania zasadności wykorzystania zasobów Skarbu Państwa. **1.1.2. Stworzenie długookresowego planu gospodarki nieruchomościami gminnymi** Opis: Wobec malejących zasobów nieruchomości, celem tego działania powinno być planowe realizowanie gospodarki nieruchomościami i stopniowa poprawa jej efektywności. Plan powinien wskazywać nieruchomości, które przeznaczone są do zbycia, nieruchomości, które powinny być zachowane do wykorzystania komercyjnego (w całości lub części) oraz nieruchomości, które powinny być zachowane do wykorzystania na cele publiczne (w całości lub części). Środki ze sprzedaży nieruchomości przeznaczanych do zbycia powinny być przeznaczane w pierwszej kolejności na wykupy działek niezbędnych do rozwoju gminy (np. poszerzenia pasów drogowych i inne przedsięwzięcia). W celu zmniejszenia kosztów inwestycji a zarazem zachowania wpływu na kształt przestrzeni publicznej, należy szeroko stosować formę partnerstwa publiczno-prywatnego, wykorzystując atrakcyjność posiadanych przez gminę nieruchomości. **1.1.3. Stworzenie kompleksowej oferty wychowania przedszkolnego i opieki nad małym dzieckiem na terenie gminy** Opis: Dzięki realizacji tego celu rodzice dzieci od 6 m-ca życia będą mieli możliwość skorzystać z opieki nad małym dzieckiem poprzez m.in. uruchomienie oddziału żłobkowego lub budowę żłobka. Stworzenie takiej oferty umożliwi rodzicom aktywnym zawodowo na szybszy powrót do pracy. Inwestycja będzie wspierać rozwój rodziny, a także zachęcać do osiedlania się na terenie gminy.

	1.1.4. Poprawa warunków lokalowych siedziby Urzędu Gminy Opis: W ramach tego kierunku działań, należy uwzględnić potrzebę zwiększenia liczby pomieszczeń biurowych, zwiększenie wielkości sali konferencyjnej, zapewnienie dostępu do wszystkich kondygnacji osobom niepełnosprawnym (winda), zwiększenie przestronności Biura Obsługi Interesanta (realizacja idei „jednego okienka"), a także zabezpieczenia odpowiedniej liczby miejsc parkingowych. W miarę możliwości należy dążyć do nadania przestrzeni przed Urzędem Gminy nowego bardziej reprezentacyjnego charakteru. **1.1.5. Poprawa infrastruktury społecznej - Dom Kultury** Opis: Obecnie jedyną instytucją kultury w Gminie Mielno jest biblioteka publiczna w Mielnie z filią w Sarbinowie. Placówka w Mielnie wymaga nowej znacznie większej siedziby. Ze względu na turystyczny charakter gminy, oraz znaczenie i potencjał oferty kulturalno-rozrywkowej dla rozwoju gminy, brak instytucji kultury (Domu Kultury) stanowi poważny deficyt. W gminie istnieje poważne zapotrzebowanie na tego typu placówkę, zarówno ze strony turystów-odbiorców, jak również mieszkańców (wszystkich grup wiekowych), którzy chcą rozwijać swoje zainteresowania i talenty. Pożądane jest stworzenie obiektu, w którym będzie można organizować różnorodne warsztaty, prowadzić koła zainteresowań itp. Potrzebna jest także sala do przedstawień teatralnych, seansów kinowych itp. Ważnym obiektem powiązanym funkcjonalnie (zaplecze, garderoby itp.) z domem kultury powinien być amfiteatr, który umożliwi organizacje większych wydarzeń dla szerszej publiczności. Ważne jest aby zapewnić odpowiednią przestrzeń i dostęp do obiektów a zarazem atrakcyjną lokalizację np. nad jeziorem Jamno. Obiekty użyteczności publicznej, w tym również planowany dom kultury, powinny uwzględniać potrzeby osób niepełnosprawnych, aby umożliwić im możliwość korzystania w pełni z obiektów, jak również ich oferty kulturalno-rozrywkowej. **1.1.6. Poprawa jakości istniejącej bazy sportowej oraz stworzenie warunków dla jej dalszego rozwoju w przyszłości** Opis: W Gminie Mielno powstało w ostatnich latach wiele nowych wielofunkcyjnych obiektów sportowych (Gąski, Sarbinowo, Mielenko, Mielno - 2 , Unieście). Są to ogólnodostępne boiska do koszykówki, siatkówki, piłki ręcznej i piłki nożnej (mini). Poza tym w Mielnie i Gąskach znajdują się boiska trawiaste, na których rozgrywane są mecze ligowe miejscowych drużyn. Oba obiekty wymagają znacznych inwestycji (budowy zaplecza, trybun itp.), natomiast należy mieć na uwadze także fakt, że oba boiska zajmują nieruchomości, które nie dają szansy rozwoju tych obiektów (dojazd, parkingi, dodatkowe boiska treningowe, itp.). Podobnie ma się rzecz z halą sportową w Mielnie. W związku z powyższym oprócz poprawy istniejącej infrastruktury należy także znaleźć i zabezpieczyć możliwość rozwinięcia w dalszej przyszłości infrastruktury sportowej w innej lokalizacji. Powinna to być infrastruktura umożliwiająca profesjonalne i całoroczne uprawianie sportów oraz wykorzystanie komercyjne (organizację zawodów, zgrupowań, treningów itp.). Należy także rozwijać sieć ogólnodostępnych siłowni zewnętrznych, które powinny być lokalizowane na terenach rekreacyjnych, w pobliżu tras rowerowych lub spacerowych. Baza sportowa powinna także w jak najszerszym stopniu uwzględniać potrzeby osób niepełnosprawnych.

1.2. **Stworzenie kompletnego, spójnego oraz multimodalnego systemu transportowego**	**1.2.1. Poprawa stanu dróg powiatowych** Opis: Jest to priorytetowy kierunek działania w ramach tego celu. Należy podjąć działania zmierzające do przebudowy dróg powiatowych, w szczególności w zachodniej części gminy oraz w miejscowościach (Gąski, Mielno, Unieście, Mielenko), gdzie dodatkowo powinno się wyposażyć drogi w chodniki, ścieżki rowerowe, parkingi. Należy przy tym stosować urządzenia i oznakowania służące poprawieniu przepustowości, jak np. lewoskręty, zatoki dla autobusów, ronda, sygnalizacja przejść dla pieszych. Realizacja tego kierunku zależna jest od współpracy z Powiatem Koszalińskim, jednak należy zwrócić uwagę, że bez zaangażowania gminy będzie on rozwijany w niewystarczającym tempie lub zakresie. **1.2.2. Poprawa spójności sieci dróg gminnych** Opis: Jest to kolejny priorytetowy kierunek działania. Pierwszeństwo powinny mieć te inwestycje, które będą wpływać na zwiększenie spójności sieci drogowej i poprawę przepustowości dróg powiatowych, tj. obwodnice, skróty, łączniki itp. (budowa dróg łączących Sarbinowo z Gąskami i Chłopami, budowa ulicy Południowej w Sarbinowie, połączenie ul Wakacyjnej z ul. Lechitów w Mielnie). Budowa dróg dojazdowych i osiedlowych powinna zmierzać do zniwelowania różnic w rozwoju infrastruktury transportowej poszczególnych miejscowości. **1.2.3. Stworzenie systemu parkowania** Opis: Należy podjąć działania zmierzające do stworzenia systemu parkowania, który będzie czytelny (przejrzysty) i przyjazny dla turystów, a także mieszkańców. System ten powinien być kompleksowy (szczelny), dobrze oznakowany, obejmować zarówno strefy płatne jak i darmowe. Rozwiązania z zakresu realizacji i funkcjonowania parkingów mogą odbywać się z wykorzystaniem formuły partnerstwa publiczno-prywatnego z udziałem przedsiębiorców i właścicieli nieruchomości. **1.2.4. Stworzenie spójnej sieci tras komunikacji pieszej** Opis: Mając na uwadze charakter turystyczny gminy należy stworzyć spójną sieć tras spacerowych, bezpiecznych, wygodnych zarówno dla mieszkańców, jak również turystów. Należy dążyć do poprawy stanu istniejących tras spacerowych (położonych z reguły wzdłuż głównych ulic), a także rozwijać lub tworzyć równoległe trasy alternatywne. Należy także rozwijać dojścia do centrów miejscowości i plaż. Priorytetowe znaczenie dla Mielna i Unieścia ma odtworzenie ciągu nadmorskiego – promenady z jej przedłużeniem w Unieściu od ul. Pogodnej do ul. Rybackiej. Duże znaczenie ma także rozwój trasy spacerowej po opasce brzegowej jez. Jamno. W Mielnie potrzebne jest stworzenie alternatywnych tras spacerowych z osiedla ku morzu (np. od ul. Szkolnej do UG, kładki łączącej wały przy ujściu rowu

	melioracyjnego do jez. Jamno, lub kładki z osiedla do Ul. Orła Białego przez zatokę jeziora). Ważne jest także skomunikowanie ul. Wakacyjnej z osiedlem oraz wschodniego krańca ul. Kościelnej z plażą. Brak ciągów pieszych jest szczególnie dotkliwy w Gąskach, kluczowe znaczenie będzie miało wybudowanie chodnika wzdłuż ulicy Nadbrzeżnej. Projektując rozwój tras pieszych konieczne jest uwzględnienie potrzeb osób niepełnosprawnych, w szczególności likwidację barier architektonicznych. **1.2.5. Stworzenie spójnej i przyjaznej sieci dróg rowerowych** Opis: W ramach tego kierunku działania należy uwzględnić potrzeby komunikacji oraz rekreacji. Należy stworzyć trasę rowerową łączącą wszystkie miejscowości gminy Mielno i połączyć ją z istniejącą drogą rowerową do Koszalina. Należy także stworzyć warunki do swobodnego przejazdu przez miejscowości, o ile to możliwe w pasie dróg przelotowych. Ponadto trasy te należy połączyć z opaską brzegową wokół jeziora Jamno, która stanowić może alternatywną trasę z Mielna w kierunku Łaz i Koszalina. Realizacja tego kierunku działania powinna przebiegać we współpracy z sąsiednimi gminami. Trasy rowerowe powinny być dobrze skomunikowane z innymi środkami transportu (duże parkingi, przystanki autobusowe, dworzec kolejowy, przystanie nad jeziorem itp.). **1.2.6. Wsparcie rozwoju transportu zbiorowego** Opis: W zakresie transportu koleją w szczególności należy poprawić stan infrastruktury stacji kolejowej w Mielnie, która powinna mieć charakter centrum przesiadkowego z peronem, wiatą, poczekalnią, toaletą, przechowalnią bagażu, postojem dla busów, wypożyczalnią rowerów/skuterów itd. Należy także wspierać i tworzyć warunki rozwoju transportu pasażerskiego przez jezioro Jamno. Wszystkie wymienione środki transportu nie zastąpią komunikacji autobusowej. W tym zakresie samorząd powinien w większym stopniu wpływać na rynek przewoźników w zakresie ilości, częstotliwości czy jakości świadczonych usług. Realizacja tego kierunku wymaga współpracy z wieloma podmiotami, w szczególności z Miastem Koszalin. W ramach podejmowanych działań niezbędne jest uwzględnienie potrzeb osób niepełnosprawnych (tworzenie warunków do przewozu wózków środkami komunikacji zbiorowej, stosowanie niskopodłogowych środków transportu, likwidacja barier architektonicznych w okolicach przystanków itp.).

1.3. **Estetyzacja i rozwój miejscowości z wykorzystaniem zasobów i potencjałów**	**1.3.1. Wzmocnienie funkcji miejskich** Opis: Gmina Mielno posiada dwa ośrodki, w których koncentruje się życie społeczno-gospodarcze, posiadające cechy małych miast: Mielno oraz Sarbinowo. Mielno stanowiące główny ośrodek gminy łączy się przestrzenie i funkcjonalnie z Unieściem. Miejscowości posiadają zabudowę o charakterze miejskim i w wypadku połączenia mogą starać się o formalne uzyskanie statusu miasta. Niezależnie od decyzji o formalnej aplikacji, należy podjąć stałe działania zmierzające do rozwoju funkcji miejskich Mielna wraz z Unieściem, wzmocnienia wzajemnych połączeń funkcjonalnych i przestrzennych, rozwoju zabudowy o charakterze miejskim, itp. Kierunek działania będzie realizowany zarówno poprzez działania prawne (plany zagospodarowania), nowe inwestycje, jak również bieżące działania, np. w zakresie małej architektury (ławki, latarnie o miejskim charakterze itp.). Również w przypadku Sarbinowa należy wzmacniać jego rolę ośrodka zachodniej części gminy, o częściowo miejskim charakterze. **1.3.2. Stworzenie i rozwój serc miejscowości** Opis: Każda z miejscowości gminy Mielno powinna posiadać swoje „serce", rozumiane jako atrakcyjna wizualnie, reprezentacyjna przestrzeń publiczna, z wyłączonym lub ograniczonym ruchem pojazdów, w której koncentruje się kulturalne życie miejscowości. „Serce" powinno być zgodne ze specyfiką danej miejscowości lub ją kreować w pożądanym kierunku. Należy więc podjąć działania w celu zaplanowania lokalizacji serc miejscowości oraz określenia ich charakteru i funkcji jakie będą spełniać. W przypadku Mielna, Unieścia i Sarbinowa oczywiste jest rozwijanie centrów o charakterze miejskim z nawiązaniem do tradycyjnej zabudowy kurortów bałtyckich. W przypadku Chłopów należy dążyć do zachowania czy raczej wykreowania na nowo klimatu osady rybackiej. Naturalnym sercem Gąsek jest latarnia morska i jej okolice. W przypadku Gąsek oraz Mielenka należy rozważyć, czy właściwe jest zachowanie charakteru wiejskiego tych miejscowości, czy też w obliczu ich dynamicznego rozwoju nie będzie właściwsze zabezpieczenie przestrzeni i stworzenie warunków do przyszłego wykreowania ich centrów o charakterze i funkcjach miejskich (deptak/rynek z rzeźbą/fontanną – wizytówką, wyższa i gęstsza zabudowa z kawiarniami, butikami itp.). W przypadku Łaz dominuje charakter miejscowości letniskowej o zabudowie nowoczesnej. Wobec bardzo rozproszonej zabudowy Niegoszczy wykreowanie centrum wsi wydaje się nieuzasadnione, co należy skompensować poprawieniem warunków komunikacji pieszej i rowerowej z Mielenkiem i Chłopami. **1.3.3. Estetyzacja i poprawa wizerunku miejscowości** Opis: Kierunek ten będzie realizowany przede wszystkim poprzez stanowienie i egzekwowanie przepisów prawa miejscowego. W przypadku miejscowości turystycznych estetyka przestrzeni i zabudowy stanowi wartość samą w sobie. Obok rozwijania nowych inwestycji należy więc dbać o stan i wygląd istniejącej przestrzeni i zabudowy. Realizacja tego kierunku działań musi w pierwszej kolejności doprowadzić o ograniczenia tymczasowej zabudowy w najbardziej

	reprezentacyjnych miejscach gminy, oraz zmierzać do ograniczenia i/lub uporządkowania zjawiska wszechobecnych reklam, szyldów, banerów itp. Należy także przywrócić świetność przestrzeni publicznej w takich zaniedbanych miejscach jak np. oba parki w Mielnie, czy główne przejście na plażę w Łazach. Należy także podjąć działania w zakresie estetyzacji posesji prywatnych, na przykład poprzez wprowadzenie programu motywującego. Niezwykle ważnym działaniem jest także utrzymanie zieleni, gdzie zamiast kosztownych działań doraźnych (np. sadzenie kwiatów) należy większą wagę zwrócić na trwalsze efekty (np. wyrównanie terenów, obsiewanie traw, doświetlenie parków, uzupełnianie żywopłotów, regulacja krawężników i chodników itp). Istotnym elementem w ramach tego kierunku działań jest także zwalczanie parkowania w miejscach niedozwolonych oraz zanieczyszczania terenów zielonych i ciągów spacerowych psimi odchodami. **1.3.4. Poprawa dostępności mieszkań** Opis: W Gminie Mielno zdiagnozowano istotne niedobory w zakresie dostępności mieszkań, co przekłada się na niekorzystne trendy demograficzne. Należy więc podjąć działania mające na celu rozwój budownictwa mieszkalnego wielorodzinnego, obejmującego mieszkania komunalne, socjalne oraz chronione. Kierunek działania powinien być realizowany przy udziale dotacji i preferencyjnych kredytów Banku Gospodarstwa Krajowego. Realizując ten kierunek działania należy mieć na uwadze nie tylko zabezpieczenie potrzeb mieszkańców, ale także możliwość wzmocnienia potencjału demograficznego gminy nowymi mieszkańcami poprzez tworzenie warunków do rozwoju budownictwa mieszkalnego. **1.3.5. Poprawa dostępności Internetu** Opis: W ramach tego kierunku działania należy zwiększać dostęp do Internetu szerokopasmowego na całym obszarze gminy. Obecna infrastruktura jest niewystarczająca. Wzrost dostępu do Internetu poprawi warunki komunikowania się i dostępu do informacji, co w dalszej kolejności przełoży się na jakość życia i rozwój kapitału ludzkiego oraz społecznego. Istotnym działaniem będzie także stworzenie Hotspotów w centrach miejscowości i miejscach uczęszczanych przez turystów.

Cel 2 - Stworzenie nowoczesnej (innowacyjnej) gospodarki opartej na atrakcyjnej, konkurencyjnej i całorocznej ofercie turystycznej	
CELE SZCZEGÓŁOWE	**KIERUNKI DZIAŁANIA**
2.1 Profesjonalizacja i poprawa efektywności zarządzania rozwojem turystyki w gminie Mielno	**2.1.1 Opracowanie strategii rozwoju turystyki** Opis: Dokument powinien stanowić uszczegółowienie zapisów niniejszej strategii w zakresie 2 celu ogólnego, i zmierzać do stworzenia atrakcyjnej, konkurencyjnej i całorocznej oferty turystycznej. Dokument powinien obejmować analizę stanu turystyki, bazy noclegowej, atrakcji turystycznych, systemów promocji itp. Ponadto powinien wskazywać także optymalną strukturę zarządzania rozwojem turystyki oraz rolę poszczególnych podmiotów w jej kreowaniu. Strategia powinna także określać grupy docelowe, trendy w turystyce, sposoby dotarcia do klientów itp. Strategia powinna określać kierunki i charakter tworzenia lokalnego produktu turystycznego w oparciu o istniejące zasoby jak również planowanie nowych inwestycji, ukierunkowanych na przyjęty cel. Cechą nadrzędną dokumentu powinna być spójność celów i zrównoważony charakter tworzenia nowych, konkurencyjnych atrakcji turystycznych. Rozważyć należy takie elementy jak np.: propozycje programowania produktu, wypracowania standardów usług i obiektów; tworzenie wspólnych inicjatyw; wzajemną promocję; łączenie produktów poszczególnych przedsiębiorców; wprowadzenie współodpowiedzialności za wygląd i estetykę miejscowości w myśl zasady ”jak nas widzą, tak nas piszą”; wykreowanie unikatowych w skali regionu produktów turystycznych – osobnych dla każdej miejscowości na terenie gminy połączonej z rozbudową infrastruktury technicznej, transportowej, turystycznej; wprowadzenie systemu zachęt dla turystów powracających w kolejnym roku itp. Szczególną uwagę należy zwrócić na wykorzystanie i potencjału w zakresie turystyki osób niepełnosprawnych ruchowo oraz turystyki biznesowej. Strategia powinna powstać przy czynnym udziale przedsiębiorców prywatnych, którzy powinni stać się wykonawcami znacznej części działań. **2.1.2 Profesjonalizacja kadr i optymalizacja struktur** Opis: W trakcie opracowania strategii oraz w okresie jej realizacji należy dążyć do stałej profesjonalizacji kadr działających w branży turystycznej, zarówno reprezentujących sektor publiczny, prywatny i społeczny. Aby proces ten był produktywny powinien odbywać się z udziałem profesjonalnych ekspertów , animatorów itp. Należy również wypracować i wdrożyć optymalną strukturę zarządzania po stronie sektora publicznego oraz platformę współpracy z sektorem prywatnym. W ramach tego kierunku działań pożądane przedsięwzięcia to szkolenia, kursy, wizyty studyjne itp. Istotną rolę w tym zakresie powinny odegrać organizacje przedsiębiorców, które powinna stanowić naturalną platformę współpracy. Działania w tym zakresie powinny mieć charakter ciągłego procesu doskonalenia.

2.2 Rozwój przedsiębiorczości i rynku pracy	**2.2.1 Działania wydłużające sezon turystyczny** Opis: Wszelkie działania zmierzające do wydłużenia sezonu turystycznego podejmowane przez samorząd, czy to poprzez rozwijanie infrastruktury, rozwój oferty kulturalnej, promocję, będą pośrednio sprzyjały rozwojowi przedsiębiorczości opartej na turystyce oraz rozwojowi rynku pracy. W ten kierunek działania wpisywać się będzie także ograniczenie dopuszczalności zabudowy tymczasowej. Działanie to ograniczające tanią konkurencję stworzy warunki do rozwoju działalności całorocznej (przedsiębiorcy lokalni i inni zainteresowani inwestowaniem w działalność całoroczną). **2.2.2 Wsparcie kooperacji przedsiębiorców** Opis: Samorząd wspólnie z organizacjami przedsiębiorców powinien tworzyć warunki i wspierać działania zmierzające do trwałej współpracy przedsiębiorców branży turystycznej w zakresie budowy wspólnej oferty. Sposobem wydłużenia okresu funkcjonowania przedsiębiorców nie dysponujących kompleksową ofertą może być współpraca ukierunkowana zwłaszcza na obsługę grup zorganizowanych. Współpraca kwaterodawców, właścicieli stołówek, firm przewozowych itp. oraz pokazanie możliwości zapełnienia czasu pobytu, może doprowadzić do stworzenia niezwykle konkurencyjnej a zarazem atrakcyjnej oferty pobytowej, pozwalającej uruchomić niewykorzystane segmenty rynku. Oferta pobytu może zawierać: wycieczki rowerowe, rejsy po jeziorze, rejsy wędkarskie, wycieczki autokarem (Hortulus, Koszalin, Kołobrzeg, Darłowo, G. Chełmska, Latarnia w Gąskach), wycieczki do lasu, na grzyby, jednodniowe spływy kajakiem, organizację zabawy przy muzyce, ognisko, różnego typu warsztaty , dzień w SPA itp. Przy współpracy przedsiębiorców można także zaprojektować unikalne kompleksowe pakiety usług, np. rejs połączony z degustacją ryb (świeżych złowionych w Bałtyku), całodzienna przygoda z żeglarstwem czy też inne oferty tematyczne łączące kilka produktów różnych przedsiębiorców. Realizacja tego kierunku działania pozwoli pozyskiwać poza sezonem letnim grupy turystów zorganizowanych, których obsługa jest bardziej opłacalna niż klientów indywidualnych nawet przy znacznie niższej cenie jednostkowej. **2.2.3 Tworzenie programów rozwoju przedsiębiorczości lokalnej** Opis: Oprócz pośrednich i tradycyjnych środków wspierania przedsiębiorczości należy stworzyć nowe programy umożliwiające lokalnym przedsiębiorcom korzystać z publicznych zasobów w celu podjęcia lub rozwinięcia działalności gospodarczej, szczególnie przekształcenie działalności (aktywności) sezonowej na całoroczną. Realizowane przez gminę przedsięwzięcia powinny być więc realizowane w wariancie umożliwiającym przekazanie mienia podmiotom prywatnym jako operatorom, lub w formie PPP, gdzie przedsiębiorca będzie także inwestorem. Projektowana infrastruktura techniczna powinna więc umożliwiać także komercyjne wykorzystanie (handel, gastronomia, usługi). W ten sposób można realizować np. program budowy toalet, wypożyczalni sprzętu itp.

	2.2.4 Tworzenie programów zatrudnienia Opis: Gmina Mielno realizując poprzez odpowiednie ukształtowanie programów, o których mowa w poprzednim punkcie może bezpośrednio tworzyć warunki do zatrudnienia osób bezrobotnych.
2.3 Stworzenie atrakcyjnej i konkurencyjnej, całorocznej oferty turystycznej	**2.3.1 Otwarcie na morze** Opis: Niezwykle ważną rolę w otwarciu na morze powinny pełnić mola i pomosty, które umożliwiają bliższy kontakt z morzem. Cechą molo powinna być przede wszystkim wielofunkcyjność. Takie molo powinno stać się kołem napędowym dalszego rozwoju a zarazem być inwestycją w znacznej części samofinansującą się, realizowaną w partnerstwie publiczno-prywatnym. Molo powinno być przedsięwzięciem w większości komercyjnym, przynoszącym inwestorowi zysk. Musi to być obiekt całoroczny, dostępny dla osób niepełnosprawnych, sprawiający że będzie na nim można przebywać bez względu na pogodę. Na molo powinien się znajdować zadaszony, przeszklony pawilon umożliwiający oglądanie morza bez względu na pogodę, powinien się znajdować także stały, całoroczny lokal gastronomiczny. Molo powinno zawierać możliwość lokowania dodatkowych atrakcji (np. kapsuła podwodna, letnia zjeżdżalnia, rejsy skuterami, pontonami motorowymi itp.) Należy także dążyć do stworzenia warunków rozwoju tej infrastruktury do rozmiarów umożliwiających cumowanie jachtów, organizację krótkich rejsów spacerowych, wędkarskich, a z czasem nawiązanie regularnych połączeń z Kołobrzegiem i Darłowem. Inwestycja tego typu może być realizowana etapami, nawet w długim okresie czasu. W tym kierunku działania mieści się także dalszy rozwój infrastruktury Kanału Jamneńskiego, zmierzający do utworzenia warunków do żeglugi jachtów pomiędzy jeziorem Jamno a morzem, a docelowo także budowy portu o funkcji turystycznej i funkcji portu schronienia. **2.3.2 Otwarcie na jezioro Jamno** Opis: należy wykorzystać potencjał turystyczny jeziora Jamno, zagospodarować tereny publiczne przylegające do jeziora, rozwijać infrastrukturę przystani jachtowych, pomostów widokowych itp. Zagospodarowanie brzegu jeziora powinno także uwzględniać potencjalną atrakcyjność komercyjną obszaru pod lokalizację małej gastronomii (kawiarni, lodziarni itp.) oraz usług turystycznych (wypożyczalnie rowerów, rowerów wodnych i kajaków, rejsy spacerowe, kitesurfing, loty widokowe itp.). Należy również rozwijać budowę obiektów położonych częściowo na wodzie, co podniesie ich atrakcyjność a zarazem pozwoli zaoszczędzić przestrzeń na lądzie (np. taras kawiarni na palach lub taras widokowy/pawilon na pomoście). Obiekty powinny uwzględniać potrzeby osób niepełnosprawnych. **2.3.3 Tworzenie małej architektury chroniącej od deszczu i wiatru** Opis: Kierunek ten może stać się prostym środkiem bezpośrednio zmierzającym do wydłużenia sezonu turystycznego. Obiekty tego typu, wiaty lub częściowo otwarte pawilony powinny się znaleźć w miejscach atrakcyjnych widokowo,

	szczególnie nad morze i jeziorem Jamno. Należy stworzyć obiekty, gdzie można będzie się schronić przed przelotnym deszczem lub nieco ogrzać bez potrzeby ponoszenia kosztów i rezygnowania z przebywania na powietrzu i w miejscach atrakcyjnych widokowo. Obiekty te powinny uwzględniać potrzeby osób niepełnosprawnych, które poza sezonem letnim stanowią znaczącą część turystów. Realizacja tego kierunku uczyni gminę atrakcyjną turystycznie niemal w każdych warunkach pogodowych. Obiekty tego typu mogą być powiązane z drobną gastronomią, handlem i usługami (wypożyczalnie rowerów, sprzętu plażowego itp.) oraz toaletami publicznymi. Realizacja tego typu obiektów stwarza szczególnie dużo możliwości zaspokajania wielu celów strategii (np. wsparcie przedsiębiorczości, tworzenie miejsc pracy). Obiekty te mogą być także monitorowane i zapewniać dostęp do Internetu. **2.3.4 Stworzenie systemu wypożyczalni rowerów** Opis: Kierunek ten należy traktować priorytetowo, ponieważ może on stać się ważnym produktem turystycznym służącym wydłużeniu sezonu a zarazem przy odpowiednim ukształtowaniu stymulującym przedsiębiorczość i rynek pracy. Stanem pożądanym jest stworzenie spójnej, jednolicie oznakowanej sieci wypożyczalni rowerów, z co najmniej jednym punktem w każdej nadmorskiej miejscowości gminy Mielno, funkcjonującej od początku wiosny do jesieni. Dzięki stworzeniu systemu, klienci będą mogli zdać rower w dowolnym punkcie, co będzie dla nich znacznie wygodniejsze i tańsze. Wypożyczalnie powinny powstać w dogodnych lokalizacjach, blisko przystanków komunikacji, plaż lub serc miejscowości. Punkty te z powodzeniem można połączyć z toaletami publicznymi i inną ofertą. Przedsięwzięcie powinno być zorganizowane przez samorząd gminny jednak z udziałem zainteresowanych przedsiębiorców. Gmina nie może z nimi konkurować a tylko stworzyć im możliwość uczestniczenia i rozwoju w ramach systemu. Realizacja tego typu kierunku stwarza szczególnie dużo możliwości zaspokajania wielu celów strategii, w tym także o wymiarze społecznym (np. wsparcie przedsiębiorczości, tworzenie miejsc pracy). Pożądane będzie uzgodnienie i powiązanie systemu z działaniami gmin sąsiednich. **2.3.5 Tworzenie całorocznych produktów turystycznych** Opis: Należy stymulować sektor prywatny do inwestowania w trwałe, niesezonowe produkty turystyczne, atrakcje które będą mały charakter samoistny, przyciągające także jednodniowych spacerowiczów z okolicy oraz grupy z regionu. Atrakcje te powinny mieć charakter parków rozrywki i stanowić cel przyjazdu jak „Hortulus", „dom do góry nogami", Dinoparki itp. Przedsięwzięcia tego typu muszą mieć charakter komercyjny, tworzyć warunki do rozwoju przedsiębiorczości i generować miejsca pracy. Rolą samorządu jest wskazanie tego kierunku i zainicjowanie procesu poprzez stworzenie innowacyjnych produktów tego typu na nieruchomościach gminnych, które powinny powstać w formule PPP, lub w ramach programu wsparcia przedsiębiorczości zostać przekazane podmiotom prywatnym do użytkowania. Przykładem takiego przedsięwzięcia „katalizatora" może być np. budowa wież widokowych, które mogą być także wykorzystane jako toalety, punkty IT, wypożyczalnie rowerów itp. W ślad za tymi działaniami gmina powinna

	wspierać działania przedsiębiorców tworzących tego typu stałe obiekty: lunaparki, dinoparki, parki miniatur, mini zoo itp. Należy także podjąć inicjatywę nawiązania współpracy z Powiatem Koszalińskim, Lasami Państwowymi i Urzędem Morskim w celu wytworzenia sztandarowego produktu turystycznego na obszarze leśnym przyległym do ul. 1 Maja w Mielnie. Obszar ten ze względu na położenie jest poddany wysokiej presji turystycznej a zarazem posiada unikalne w skali gminy walory ukształtowania terenu, które należy chronić a zarazem eksponować. Przykładem niezwykle atrakcyjnego i odpowiedniego dla tej lokalizacji produktu turystycznego mógłby być „Baumkronenpfad”* – ścieżka/pomost w koronie drzew. Jest to atrakcja w Polsce jeszcze niedostępna, unikalna na świecie (kilkanaście obiektów), najbardziej popularna w Niemczech (ostatni tego typu obiekt powstał w Binz na Rugii). Produkt ten zarazem wpisuje się w politykę edukacji przyrodniczej, ochrony lasu i przyrody. * zob: http://de.wikipedia.org/wiki/Baumkronenpfad **2.3.6 Rozwój oferty imprez ukierunkowanych na wydłużanie sezonu turystycznego** Opis: Imprezy powinny być planowane na miesiące, w których wymagana jest wysoka aktywność konkurencyjna w pozyskiwaniu turystów. Należy skumulować ofertę we wrześniu i czerwcu/maju, aby zachęcać do przyjazdów i stopniowo wydłużać sezon. Postawić należy na imprezy dłuższe i przyciągające licznych uczestników i obserwatorów. Dostosować ofertę posezonową do grup docelowych (emeryci, rodziny z małymi dziećmi, Niemcy, także studenci we wrześniu). Należy wykorzystać warunki naturalne do organizacji widowiskowych imprez sportowych pod hasłem sport dla każdego w formie zabawy i promocji zdrowego stylu życia – coś co każdy może robić i świetnie się bawić bez specjalnego przygotowania. Należy tak kształtować imprezy, aby stanowiły one bodziec do przyjazdu jak największej liczby osób – uczestników, osób towarzyszących oraz widzów, którzy będą korzystać z noclegów, gastronomii itp. Przy kształtowaniu tematyki imprez i formy należy podążać za aktualnymi trendami tematycznymi i formalnymi, co może mieć bezpośrednie przełożenie na zainteresowanie mediów i uczestników (zdrowy styl życia, ruch na powietrzu, gotowanie i zdrowe odżywianie, odkrywanie talentów, równouprawnienie, sztuka ulicy itp.) Należy unikać tematów niszowych, imprez dedykowanych wyłącznie lub przede wszystkim uczestnikom. **2.3.7 Wykreowanie produktów lokalnych** Opis: Gmina Mielno posiada potencjał wykreowania produktów lokalnych opartych na własnych zasobach. Szczególne warunki w tym zakresie występują w zakresie dań rybnych. Wykreowanie prostych przekąsek rybnych jako produktu lokalnego, może mieć duże znaczenie dla zachowania sektora rybackiego w gminie. Oprócz przekąsek można stworzyć bardziej wyrafinowane dania, które dostępne będą tylko w certyfikowanych smażalniach. Kreowanie produktów lokalnych powinno mieć na celu zwiększenie sprzedaży mniej popularnych ryby jak np. flądra.

2.4 Budowa pozytywnego wizerunku gminy	**2.4.1 Budowa sprawnego systemu promocji zmian gospodarczych** Opis: Wszelkie działania podejmowane w ramach rozwoju oferty turystycznej powinny być promowane zarówno wśród grup potencjalnych turystów, jak również inwestorów, jako zachęty do tworzenia nowych inwestycji o charakterze całorocznym. Należy stworzyć wyraźny przekaz informacyjny, że gmina funkcjonuje gospodarczo i społecznie również poza sezonem letnim i buduje całoroczny konkurencyjny i nowoczesny produkt turystyczny. Działania takie będą również przyciągać nowych mieszkańców oraz studentów. **2.4.2 Budowa systemu promocji całorocznego produktu turystycznego** Opis: Działanie ma zmierzać do zmiany wizerunku gminy postrzeganej jako typowo letniskowa lokalizacja wakacyjna. Odpowiednie promowanie, ale co jest istotne, kompleksowego produktu turystycznego. Każdy element produktu turystycznego jest ważny i stanowi przewagę konkurencyjną. Turysta porównuje oferty różnych gmin turystycznych i wybierze tą, która jest w stanie zapewnić wiece atrakcji i komfort wypoczynku. Działania te musza być spójne z realizacją działań związanych z punktami 1.1.1. oraz 1.1.2, a także pkt. 3. czyli termomodernizacją obiektów turystycznych i przystosowaniem ich do całorocznej obsługi turystów. **2.4.3 Aktywna promocja adresowana do grup zorganizowanych i ich liderów** Opis: Kierując promocję zintegrowanych ofert do konkretnych grup docelowych poza sezonem letnim, należy zwrócić szczególną uwagę na charakter danej grupy, zainteresowania, możliwości, dysponowanie wolnym czasem itp. Kierując do grup docelowych atrakcyjną cenowo i zorganizowaną ofertę wypoczynku w towarzystwie znajomych można poruszyć zupełnie nowe segmenty rynku (dotrzeć do ludzi którzy normalnie nie wyjeżdżają bo nie mają z kim, uważają, że ich na to nie stać, albo nie czują takiej potrzeby). Grupy mogą mieć rozmaity charakter, będą to kluby seniorów, kółka parafialne, hobbyści, grupy sąsiedzkie itp. Szczególnie istotne znaczenie będzie mieć dotarcie do liderów (formalnych lub nieformalnych) tych środowisk. Liderzy ci potrafią zmobilizować grupę i przejąć znaczną część organizacji pobytu. Wiodącą rolę w realizacji tego kierunku działania, powinno odegrać CPiIT oraz organizacje przedsiębiorców. **2.4.4 Tworzenie sprawnej informacji turystycznej i oznakowania** Opis: Należy podjąć działania zmierzające do promocji oferty turystycznej i wydarzeń, które występują na terenie gminy. Przedmiotem promocji mają być opracowane kompleksowe oferty. Dodatkowo należy informować o wszelkich usługach na terenie gminy, tak aby ukazać różnorodność oferty dostosowanej do każdego turysty. Koniecznym uzupełnieniem działań informacyjnych musi być poprawienie oznakowania gminy.

Cel 3 - Rozwój demokracji energetycznej na rzecz innowacyjnego rozwoju zrównoważonego oraz ochrony klimatu	
CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
3.1. Rozwój turystyki zrównoważonej w gminie	**3.1.1. Promowanie idei turystyki zrównoważonej w ramach programu „To Ty tworzysz miejsce, w którym wypoczywasz”** Opis: działania zmierzające do edukacji ekologicznej turystów, w celu zachowania bioróżnorodności gminy Mielno. Promowanie postaw mających na celu również zachowanie wartości kulturowych i społecznych w Gminie, dbałości o mienie. Działania mają zmierzać do rozwoju turystyki przy minimalnych kosztach przyrodniczych oraz społecznych. **3.1.2. Budowa szlaków komunikacyjnych, ścieżek rowerowych pozwalających zachować bioróżnorodność pasa morskiego jak również brzegu jeziora Jamno** Opis: działania zmierzające do ochrony bioróżnorodności poprzez budowę ścieżek rowerowych, deptaków, ścieżek spacerowych, tak aby ruch turystyczny nie zakłócał bioróżnorodności ekosystemów: pasa morskiego, jak również brzegu jeziora Jamno, czy też obszarów leśnych. Dodatkowym elementem powinno być wprowadzenie w tych działaniach, nowoczesnych rozwiązań energetycznych, sprzyjających ochronie środowiska np. lampy solarne oświetlające szlaki komunikacji pieszej jak i rowerowej. **3.1.3. Propagowanie efektywności energetycznej w ramach programu „Gmina Mielno chroni zdrowie mieszkańców i turystów”** **Opis:** działania zmierzające do rozwoju czystego - bez emisyjnego systemu komunikacji – ścieżki rowerowe, wypożyczalnie rowerów itp. Należy promować i edukować w zakresie rozwiązań transportu bezemisyjnego np. jeżdżę rowerem i oddycham świeżym powietrzem. W ramach tego kierunku, należy również wprowadzać do użytku w Gminie nowe technologie produkcji energii odnawialnej, jak również rozwiązania zmniejszające zużycie energii.

3.2. Promowanie wykorzystania energetyki odnawialnej w gminie i ochrony klimatu	**3.2.1. Rozwijać dalej działania informacyjne i promocyjne na rzecz wykorzystania odnawialnych źródeł energii w obiektach turystycznych i gospodarstwach domowych** Opis: działania zmierzające do promocji nowoczesnych rozwiązań energetycznych przyjaznych środowisku zarówno wśród przedsiębiorców jak również mieszkańców. Organizacja spotkań, wymiana doświadczeń, udział w projektach z zakresu rozwoju energii odnawialnych w turystyce. Promowanie idei prosumenckich, edukację w zakresie przedsiębiorczości energetycznej czyli działania ukierunkowane na rozwój zrównoważony dzięki produkcji zielonej energii na własne potrzeby gminy, jak również dla pobliskich miast i gmin. Gospodarstwo domowe może być jednocześnie producentem i konsumentem energii. **3.2.2. Edukacja energetyczna, nowoczesne systemy oszczędzania energii, możliwości wyboru dostawcy energii itp** Opis: działania zmierzające do edukacji i podnoszenia świadomości energetycznej, prezentacji możliwości wyboru dostawców energii, czy też działań związanych z oszczędzaniem energii. Demonstracje, projekty z zakresu edukacji energetycznej. Należy zwiększać wiedzę i świadomość uczniów w kwestiach związanych z energią, przez co kształtujemy zmiany w ich zachowaniu, a także zmiany w zachowaniu ich bliskich. Dzieci i młodzież mają duży potencjał, aby zachęcić swoje otoczenie do bardziej efektywnego wykorzystania energii, co pomoże w stworzeniu w przyszłości świadomego energetycznie społeczeństwa. **3.2.3. Rozwój zielonych miejsc pracy** Opis: zielone miejsca pracy są to przede wszystkim prace związane z sektorem transportu zbiorowego, odnawialnych źródeł energii, budownictwa i gospodarki odpadami. Powinno podjąć się działania zmierzające do promocji idei zielonej turystyki energetycznej, która może być dodatkowym źródłem dochodu. Wsparcie dla firm lokalnych zatrudniających mieszkańców Gminy w ramach zielonych miejsc pracy szczególnie w zakresie: termomodernizacji budynków, ocieplania budynków, wymiany okien, montowania efektywniejszych systemów, montażu urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych, takich jak: systemy solarne, fotowoltaika, pompy ciepła czy też stosowanie nowoczesnych technologii w zakresie utylizacji odpadów (które szczególnie gromadzone są w okresie letnim w wyniku wzmożonego ruchu turystycznego – śmieci to też energia).

3.3. Podnoszenie efektywności energetycznej obiektów publicznych, mieszkaniowych i turystycznych	**3.3.1. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w obiektach użyteczności publicznej** Opis: działania zmierzające do wykorzystania sprawdzonych technologii, metod i usług, które można zastosować w celu znaczącego zmniejszenia zużycia energii lub zastąpienia zużywanej energii innymi formami, które mogą być mniej kosztowne lub w mniejszym stopniu zanieczyszczające środowisko. Działania zmierzające do wykorzystania w budynkach podlegających samorządowi, nowoczesnych i konkurencyjnych rozwiązań z zakresu energetyki odnawialnej. Realizacja działań na rzecz oszczędności energii w budynkach podległych gminie, pokaże zaangażowanie w realizację wizji zrównoważonego rozwoju. Zachęca się w ten sposób mieszkańców i lokalnych interesariuszy do bardziej efektywnego wykorzystania energii. Zmiana systemów energetycznych na sprawniejsze, pozwala również uzyskać oszczędności i niezależność energetyczną. **3.3.2. Przystosowanie obiektów turystycznych do świadczenia usług całorocznych z wykorzystaniem nowych technologii zwieszających efektywność energetyczną** Opis: działania zmierzające do podnoszenia efektywności energetycznej budynków turystycznych poprzez szkolenia, realizacje programów pomocowych oraz wsparcie przedsiębiorczości.

7. SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwoju Gminy Mielno jest zgodna z misją województwa zachodniopomorskiego, czyli „***Stworzeniem warunków do stabilnego i zrównoważonego rozwoju województwa zachodniopomorskiego opartego na konkurencyjnej gospodarce i przedsiębiorczości mieszkańców oraz aktywności społecznej przy optymalnym wykorzystaniu istniejących zasobów***". Strategia Gminy jest spójna z następującymi celami strategicznymi i kierunkowymi rozwoju województwa.

W nawiązaniu do **celu 1 strategii województwa: wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania,** w Gminie Mielno planuje się m.in. stworzenie nowoczesnego i konkurencyjnego lokalnego produktu turystycznego, adresowanego zarówno do turystów polskich jak również zagranicznych. Będzie to realizowane przy zaangażowaniu i współpracy lokalnych przedsiębiorców. W Gminie planuje się również działania zmierzające do uruchomienia nowych podmiotów gospodarczych, związanych nie tylko z sektorem turystycznym, ale także nowoczesnym sektorem energii odnawialnych.

W nawiązaniu do **celu 2 strategii województwa: wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu,** planuje się budowanie dobrego wizerunku Gminy, jako miejsca do inwestowania, wypoczynku, jak również do zamieszkania**.** Będą podjęte działania zmierzające do poprawy warunków inwestycyjnych, rozwoju produktów całorocznych, a także wzmocnienia infrastruktury społecznej na rzecz funkcjonowania rodziny w Gminie (przedszkola, żłobki, dom kultury). Szczególnie istotne będzie promowanie przekazu o całorocznej aktywności gospodarczej i społecznej Gminy.

W nawiązaniu do ***celu 3 strategii województwa: zwiększenie przestrzeni konkurencyjności regionu poprzez cel 3.6. poprawa dostępności do obszarów o walorach turystycznych i uzdrowiskowych,*** planuje się budowę sieci dróg rowerowych oraz tras spacerowych pozwalających w zgodzie z zasadami ekologii, użytkowanie terenów o cechach bioróżnorodności oraz terenów cennych przyrodniczo. Wartością dodaną planowanych inwestycji będzie lepsze skomunikowanie miejscowości w Gminie oraz podniesienie jakości produktu turystycznego, a co za tym idzie pozycji konkurencyjnej Gminy.

W nawiązaniu ***do celu 4 strategii województwa: zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, racjonalna gospodarka zasobami,*** planuje się szereg działań związanych z podnoszeniem efektywności energetycznej, w tym wykorzystaniem odnawialnych źródeł

energii. Przyczyni się do zmniejszenia zużycia energii a także zmniejszenia emisji CO_2. Dodatkowo planowane nowe trasy rowerowe i piesze mają za zadanie ochronę bioróżnorodności, dziedzictwa przyrodniczego wybrzeża Morza Bałtyckiego a także budowania bezpieczeństwa ekologicznego. Planuje się również podnoszenie świadomości ekologicznej wśród turystów, mieszkańców Gminy oraz przedsiębiorców poprzez edukację ekologiczną i promowanie idei rozwoju zrównoważonego turystyki.

W nawiązaniu do ***celu 6 strategii województwa: wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu,*** w Gminie planuje się wsparcie funkcji rodziny poprzez wzrost warunków życia. Działania będą obejmować tworzenie nowych miejsc w przedszkolach i żłobkach, poprawę warunków w szkołach a także rozwój infrastruktury społecznej oraz budownictwa mieszkaniowego. Podejmowanie będą również działania zmierzające do poprawy sytuacji na rynku pracy oraz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, co w założeniu wpłynie na dochody mieszkańców oraz ich poziom życia.

8. MONITORING I EWALUACJA

Monitorowanie jest narzędziem diagnostycznym procesu planowania, koordynowania i kontroli przebiegu procesów zmian gospodarczych i społecznych oraz utrzymania kierunku tych zmian zgodnie z wyznaczonymi przez Gminę celami. Monitorowanie oparte jest o system wskaźników, które wybieramy lub tworzymy w odniesieniu do postawionych celów, a następnie określamy wartości tych wskaźników – obecną i zakładaną, czy inaczej mówiąc – docelową. Wskaźniki mogą pochodzić ze statystyki publicznej, a mogą również opierać się na danych zbieranych przez urząd[23].

Na potrzeby realizacji Strategii Gminy Mielno proponuje się wskaźniki monitorujące każdy z przyjętych kierunków działań, które nawiązują do celów szczegółowych. Poniższa lista rekomendowanych mierników realizacji strategii jest propozycją, przy czym wymienione wskaźniki powinny podlegać modyfikacjom w zależności od ewaluacji strategii względem zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych o charakterze wewnętrznym jak i czynników zewnętrznym wpływających na funkcjonowanie Gminy. Rekomendowane mierniki realizacji Strategii Gminy Mielno na lata 2014 – 2022 dotyczą wszystkich obszarów planowania.

Cel 1 - Stworzenie przyjaznej i atrakcyjnej przestrzeni do życia i pracy dla mieszkańców

1.1. Poprawa efektywności gospodarki nieruchomościami gminnymi oraz rozwój obiektów użyteczności publicznej

- opracowanie długookresowego planu rozwoju obiektów użyteczności publicznej,
- opracowanie długookresowego planu gospodarki nieruchomościami gminnymi,
- liczba miejsc w przedszkolu na 1000 mieszkańców,
- liczba miejsc opieki małego dziecka na 1000 mieszkańców,
- powierzchnia biurowa na jednego pracownika UG,
- Dom Kultury,
- odsetek inwestycji ukierunkowanych na poprawę jakości istniejącej bazy sportowej oraz stworzenie warunków dla jej dalszego rozwoju w przyszłości,

1.2. Stworzenie kompletnego, spójnego oraz multimodalnego systemu komunikacji

- odsetek wyremontowanych dróg powiatowych,

[23] W. Dziemianowicz, K. Szmigiel-Rawska, P. Nowicka, A. Dąbrowska, Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012, s.20.

- odsetek wyremontowanych dróg gminnych,
- powierzchnia nowych parkingów,
- długość nowych tras komunikacji pieszej,
- długość nowych dróg rowerowych,
- liczba nowych połączeń komunikacyjnych z Koszalinem,
- liczba nowych połączeń Mielna z pozostałymi miejscowościami w Gminie.

1.3. Estetyzacja i rozwój miejscowości z wykorzystaniem zasobów i potencjałów

- wysokość nakładów inwestycyjnych na rozwój miejsc centralnych,
- ocena wizerunku miejscowości w opinii turystów i mieszkańców,
- powierzchnia nowych mieszkań w Gminie.
- liczba utworzonych Hotspotów.

Cel 2 - Stworzenie nowoczesnej (innowacyjnej) gospodarki GMINY MIELNO opartej na atrakcyjnej, konkurencyjnej i całorocznej ofercie turystycznej

2.1. Profesjonalizacja i poprawa efektywności zarządzania rozwojem turystyki w gminie Mielno

- opracowanie dokumentu strategii rozwoju turystyki,
- liczba szkoleń oraz liczba uczestników szkolenia, kursów, wizyt studyjnych.

2.2. Rozwój przedsiębiorczości i rynku pracy

- liczb organizowanych imprez, liczba turystów w miesiącach poza sezonem letnim,
- liczba (wartość) wspólnych przedsięwzięć w ramach kooperacji przedsiębiorców,
- liczba nowych podmiotów gospodarczych,
- Liczba programów oraz liczba nowo zatrudnionych.

2.3. Stworzenie atrakcyjnej i konkurencyjnej, całorocznej oferty turystycznej

- liczba atrakcji turystycznych związanych z morzem,
- liczba atrakcji turystycznych związanych z jeziorem Jamno,
- liczba punktów małej architektury chroniącej od deszcz i wiatru,
- liczba rowerów oraz punktów systemu wypożyczalni rowerów,
- liczba nowych całorocznych ofert produktów turystycznych,
- liczba imprez ukierunkowanych na wydłużanie sezonu turystycznego,
- liczba nowych produktów lokalnych.

2.4. Budowa pozytywnego wizerunku gminy

- nakłady na Budowa sprawnego systemu promocji zmian gospodarczych,
- nakłady na system promocji całorocznego produktu turystycznego,
- liczba kontaktów z grupami zorganizowanymi i ich liderami,
- liczba udzielonych informacji turystycznych,
- liczba nowych punktów informacyjnych w postaci tablic.

Cel 3 - Rozwój demokracji energetycznej na rzecz innowacyjnego rozwoju zrównoważonego oraz ochrony klimatu GMINY MIELNO

3.1. Rozwój turystyki zrównoważonej w gminie

- liczba spotkań i uczestników spotkań na temat turystyki zrównoważonej,
- długość nowych szlaków komunikacyjnych, ścieżek rowerowych pozwalających zachować bioróżnorodność pasa morskiego jak również brzegu jeziora Jamno,
- liczba spotkań i uczestników spotkań na temat efektywności energetycznej w ramach programu „Gmina Mielno chroni zdrowie mieszkańców i turystów".

3.2. Promowanie wykorzystania energetyki odnawialnej w gminie i ochrony klimatu

- liczba spotkań zorganizowanych na rzecz wykorzystania odnawialnych źródeł energii w obiektach turystycznych i gospodarstwach domowych,
- liczba spotkań w szkołach, z przedsiębiorcami i mieszkańcami w ramach edukacji energetycznej,
- liczba firm lokalnych oraz osób zatrudnionych w przedsiębiorstwa związanych z energetyką odnawialną.

3.3. Podnoszenie efektywności energetycznej obiektów publicznych, mieszkaniowych i turystycznych

- liczba nowych instalacji odnawialnych źródeł energii w obiektach użyteczności publicznej oraz budynkach mieszkalnych,
- liczba obiektów turystycznych zmodernizowanych z wykorzystaniem nowych technologii zwieszających efektywność energetyczną.

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Liczba ludności gminy w latach 2008-2014 13
Rysunek 2. Zmiana liczby mieszkańców w sołectwach w latach 2008-2014 14
Rysunek 3. Zmiana liczby ludności w Gminie Mielno wg podstawowych grup wieku w poszczególnych latach 2009-2013 14
Rysunek 4. Struktura wiekowa gmin nadmorskich w 2012 roku (ludność = 100%) 15
Rysunek 5. Wskaźnik obciążenia demograficznego - ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2012 roku 16
Rysunek 6. Saldo migracji gmin nadmorskich w latach 2007-2012 16
Rysunek 7. Przychodnie w gminach nadmorskich 18
Rysunek 8. Wydatki gminy łącznie z miastami na prawach powiatu na oświatę i wychowanie na 1 ucznia w 2012r. 20
Rysunek 9. Miejsca w żłobkach na 100 mieszkańców 21
Rysunek 10. Miejsca w przedszkolach na 100 mieszkańców 21
Rysunek 11. Liczba szkół podstawowych na 100 uczniów 21
Rysunek 12. Liczba gimnazjów na 100 uczniów 21
Rysunek 13. Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice w gmina nadmorskich w 2012 roku 23
Rysunek 14. Kluby sportowe łącznie z klubami wyznaniowymi i UKS w 2012 roku (liczba klubów na 1000 mieszkańców) 24
Rysunek 15. Powierzchnia mieszkań socjalnych w gminach nadmorskich (powierzchnia mieszkań w m^2 na 100 mieszkańców) 24
Rysunek 16. Komputery podłączone do Internetu dostępne dla czytelników biblioteki (liczba komputerów w przeliczeniu 10 tys. mieszkańców) 25
Rysunek 17. Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności 26
Rysunek 18. Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności 26
Rysunek 19. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności 26
Rysunek 20. Wielkość (przepustowość) oczyszczalni wg projektu z podwyższonym usuwaniem biogenów na ludność korzystającą z oczyszczalni 26
Rysunek 21. Liczba podmiotów gospodarczych systemu REGON na 100 mieszkańców w 2013 roku . 28
Rysunek 22. Liczba bezrobotnych wybranych gminach wiejskich nadmorskich w latach 2009-20013 30
Rysunek 23. Liczba pracujących w latach 2008-2012 30
Rysunek 24. Natężenie bezrobocia w gminach nadmorskich województwa zachodniopomorskiego w 2012 roku 31
Rysunek 25. Gmina Mielno 32

Rysunek 26. Liczba miejsc noclegowych według rodzajów obiektów noclegowych w gminie Mielno w 2013 roku 34
Rysunek 27. Liczba miejsc noclegowych w gminach nadmorskich w 2013 roku 35
Rysunek 28. Liczba miejsc noclegowych całorocznych w gminach nadmorskich w 2013 roku 35
Rysunek 29. Udzielone noclegi w gminach nadmorskich w 2013 roku [w tys.] 35
Rysunek 30. Udzielone noclegi turystom zagranicznym w gminach nadmorskich w 2013 roku [w tys.] 35
Rysunek 31. Liczba miejsc noclegowych w gminach nadmorskich w 2013 roku 36
Rysunek 32. Liczba miejsc noclegowych całorocznych w gminach nadmorskich w 2013 roku 36
Rysunek 33. Udzielone noclegi w gminach nadmorskich w 2013 roku 37
Rysunek 34. Udzielone noclegi turystom zagranicznym w gminach nadmorskich w 2013 roku 37
Rysunek 35. Liczba podmiotów świadczących usługi związane z wyżywieniem w gminach nadmorskich w 2013 roku (liczba obiektów na 100 miejsc noclegowych). 38
Rysunek 36. Wyposażenie turystycznych obiektów noclegowych w zaplecze sportowo – rekreacyjne w 2013 roku (liczba wyposażenia na 1000 miejsc noclegowych) 40
Rysunek 37. Obiekty wyposażone w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo - pochylnia wjazdowa w 2013 roku (udogodnienia na 1000 miejsc noclegowych w obiektach całorocznych) 41
Rysunek 38. Obiekty wyposażone w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo - drzwi automatycznie otwierane w 2013 roku (udogodnienia na 1000 miejsc noclegowych w obiektach całorocznych) 41
Rysunek 39. Obiekty wyposażone w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo - parking z wyznaczonymi miejscami dla osób niepełnosprawnych ruchowo w 2013 roku (udogodnienia na 1000 miejsc noclegowych w obiektach całorocznych) 42
Rysunek 40. Obiekty wyposażone w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo - pokoje/łazienki przystosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo (w tym na wózkach inwalidzkich) w 2013 roku (udogodnienia na 1000 miejsc noclegowych w obiektach całorocznych).. 42
Rysunek 41. Obiekty wyposażone w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo - winda przystosowana dla osób niepełnosprawnych ruchowo w 2013 roku (udogodnienia na 1000 miejsc noclegowych w obiektach całorocznych) 42
Rysunek 42. Liczba obiektów z salą konferencyjną w gminach nadmorskich w 2013 roku 44
Rysunek 43. Liczba sal konferencyjnych w gminach nadmorskich w 2013 roku 44
Rysunek 44. Liczba miejsc w salach konferencyjnych w gminach nadmorskich w 2013 roku 44
Rysunek 45. Podmioty gospodarki: uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową w 2013 roku 47
Rysunek 46. Podmioty gospodarki: rybactwo w 2013 roku 48

Rysunek 47. Dochody własne na jednego mieszkańca w gminach nadmorskich w latach 2008-2012. 49
Rysunek 48. . Struktura wydatków na jednego mieszkańca Gminy Mielno w latach 2008-2012 50
Rysunek 49. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin województwa zachodniopomorskiego 53
Rysunek 50. Struktura respondentów wg wieku 56
Rysunek 51. Struktura respondentów wg zajęcia 56
Rysunek 52. Respondenci wg wykształcenia 56
Rysunek 53. Ocena jakości życia w gminie wg mieszkańców 58
Rysunek 54. Ocena atrakcyjności turystycznej gminy wg mieszkańców 60
Rysunek 55. Mocne strony Gminy Mielno, które mogą stanowić o jej przewadze względem innych gmin nadmorskich wg mieszkańców 61
Rysunek 56. Główne problemy zagrażające rozwojowi gminy wg mieszkańców 62
Rysunek 57. Opinia mieszkańców co do dalszego kierunku rozwoju gminy 64
Rysunek 58. Najwyżej ocenione prze mieszkańców kierunki rozwoju Gminy Mielno 66

TABELE

Tabela 1. Struktura podmiotów gospodarczych w Gminie Mielno w 2013 roku 28
Tabela 2. Specjalizacja (wielofunkcyjność) gminy Mielno na tle gmin wiejskich i miejsko-wiejskich nadmorskich 29
Tabela 3. Stan rolnictwa w gminie Mielno (stan na 01.01.2013r.) 48
Tabela 4. Struktura dochodów własnych Gminy Mielno w latach 2008-2012 50
Tabela 5. Oceny mikroklimatów inwestycyjnych gmin wiejskich nadmorskich 52
Tabela 6. Struktura respondentów wg miejscowości 55
Tabela 7. Analiza SWOT Gminy Mielno 68